

Nationale 'good practices' voor de VWA

Studie naar drie soortgelijke autoriteiten in Nederland

E.F.M. Wubben (Wageningen Universiteit)
F.B. Hubeek (LEI)

Projectcode 30370

December 2005

Rapport 4.05.08

Wageningen UR

Het LEI beweegt zich op een breed terrein van onderzoek dat in diverse domeinen kan worden opgedeeld. Dit rapport valt binnen het domein:

- Wettelijke en dienstverlenende taken
- Bedrijfsontwikkeling en concurrentiepositie
- Natuurlijke hulpbronnen en milieu
- Ruimte en Economie
- Ketens
- Beleid
- Gamma, instituties, mens en beleving
- Modellen en Data

Nationale 'good practices' voor de VWA; Studie naar drie soortgelijke autoriteiten in Nederland

Wubben, E.F.M. en F.B. Hubeek

Den Haag, LEI, 2005

Rapport 4.05.08; ISBN 90-8615-039-x; Prijs €16 (inclusief 6% BTW)

87 p., fig., tab., bijl.

In 2005 is door onderzoekers van Wageningen UR en LNV DK een verkennende studie verricht: drie inspectiediensten - PD, IVW-DL en AFM - zijn verkend voor 'good practices' voor de VWA bij de herziening van het financieringsstelsel dat per 1 januari 2006, behoudens de financiële artikelen, in EU-lidstaten wordt geïmplementeerd. Er is in de drie cases met name aandacht besteed aan de uitvoering van de controleactiviteiten en de verdeling en wijze van financiering. De bevindingen worden, naast de bevindingen van de cases uit EU-lidstaten, gebruikt bij een scenariostudie. In totaal worden er binnen dit onderzoek drie rapporten gepubliceerd.

In 2005 researchers from Wageningen UR and LNV DK conducted exploratory research for VWA into the good practices of three inspectorates - PD, IVW-DL and AFM - as part of the review of the financial system, subject to the financial articles, due to be implemented in EU member states on 1 January 2006. In these three cases, the main focus was on the implementation of auditing activities and the method of financing. The findings for these cases and the findings of the cases from EU member states will be used in the scenario study. In all, three reports will be published in the framework of this investigation.

Bestellingen:

Telefoon: 070-3358330

Telefax: 070-3615624

E-mail: publicatie.lei@wur.nl

Informatie:

Telefoon: 070-3358330

Telefax: 070-3615624

E-mail: informatie.lei@wur.nl

© LEI, 2005

Vermenigvuldiging of overname van gegevens:

- toegestaan mits met duidelijke bronvermelding
- niet toegestaan

Op al onze onderzoeksopdrachten zijn de Algemene Voorwaarden van de Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO-NL) van toepassing. Deze zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Midden-Gelderland te Arnhem.

National good practices for the VWA; Study of 3 similar authorities in the Netherlands

On behalf of the Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality (LNV), exploratory research was conducted into the good practices in other inspectorates. The focus of the investigation was on the method of implementation and financing of auditing activities.

The following cases were investigated:

- Plant Protection Service (PD);
- Inspectorate for Transport, Public Works and Water Management, Aviation Department (IVW-DL);
- Financial Markets Authority (AFM).

As an independent agency of the Ministry of LNV, the PD carries out the inspection and auditing activities within the framework of the Plantenziektewet (Plant Disease Act) and the Landbouwkwaliteitswet (Agricultural Quality Act). After a radical review of the structure of the financial system as of 1 April 2005, the following features of the system were noted:

- CLIENT, an administrative ICT support of the auditing activities whereby a duration related charge can be applied to the minute and fast processing of the auditing data is possible;
- basic charge for inspection requests the same for everyone; in addition a duration related charge is applied of 1.70 Euros/minute within office hours and 2.60 euros/minute outside office hours;
- 'reduced risks' for import of flowers, fruit and vegetables, so fewer checks;
- A+ regulation, a no-claim bonus system whereby an auto-inspection system can reduce the PD inspection by up to 10%;
- system charge for preventive enforcement whereby importers pay a premium according to the size of production for random checks at the border.

The simplification of the system is recommended for the VWA, as well as the combination of collective levies on the one hand, whereby the whole sector benefits from reducing the risk of origin, and the system of 'reduced risks' and 'no-claim bonus' on the other hand, whereby those who comply with low risk goods pay less in costs.

The IVW-DL is a division of the independent supervisory body, IVW, which monitors implementation and compliance with aviation policy, aviation regulations and safety policy. In 2004 the IVW - which reports to the Ministry of Transport, Public Works and Water Management (V&W) - was audited in detail by the Linschoten Committee with the following findings:

- there is no ideal pricing structure. The hourly tariff praised by other services can result in direct hours being booked under indirect costs and high administrative costs. Fixed tariffs are recommended to overcome the problem of uncertain retrospective calculation, to safeguard the independence of the auditor and to reduce the pressure of costs;
- when applying a no-claim bonus system, the independence of the auditor may be compromised;

- the extent to which the considerable adjustments of the pricing system result in loss of competitive position is currently under debate.

This has given the VWA good food for thought.

The independent administrative body AFM is the supervisory body monitoring conduct on the financial markets which reports to the Ministry of Finance. The following features may be useful for the review of the financing system of the VWA:

- the exclusion of funds flows between various sectors;
- allowing net operating results to be charged on in following years;
- the division of retention costs over all the institutions in a sector; and
- a pricing structure based on business features.

The VWA would particularly benefit from finding another system whereby a whole sector contributes to the risks within the sector by means of a levy. The number of parties is also relatively small, as a result of which the individual profit is clearer and more substantial. Moreover, the settlement method is very simple and one which despite the great deviations does not meet with resistance. The latter aspect is interesting in view of the fact that the VWA covers a domain with wide-ranging (sub) sectors. However this does not work when the focus is solely on the animal product sector.

Looking at some national inspectorates operating within the same policy framework as the VWA, it can be concluded that three issues should be central in the review of the financing system relating to three points of attention of the VWA:

- with regard to shared responsibility, more self-steering is required;
- with regard to support, an advisory panel with external stakeholders is required;
- with regard to transparency, clear communication is required, which is more important than a low degree of coverage. The same applies to support.

Inhoud

	Blz.
Woord vooraf	7
Samenvatting	9
Summary	11
1. Inleiding	13
1.1 Onderzoeksvraag	13
1.2 Reguleringsdilemma's	14
1.3 Leeswijzer	15
2. Plantenziektenkundige Dienst	16
2.1 Inleiding	16
2.2 Achtergrondinformatie	16
2.3 Activiteiten en prestaties	17
2.4 Middelen	17
2.5 Planning en control van kosten en tarieven	19
2.6 Tarieven	22
2.7 Kostendekkendheid	24
2.8 Doelmatigheid	24
2.9 Klantgerichtheid	27
2.10 Conclusies	28
3. Inspectie Verkeer en Waterstaat, Divisie Luchtvaart	29
3.1 Inleiding	29
3.2 Achtergrondinformatie	29
3.3 Activiteiten en prestaties	32
3.4 Middelen	34
3.5 Planning en controle van kosten en tarieven	35
3.6 Tariefstructuur diverse types	37
3.7 Kostendekkendheid en doelmatigheid	38
3.8 Conclusies	43

	Blz.
4. Autoriteit Financiële Markten	45
4.1 Inleiding	45
4.2 Achtergrondinformatie	45
4.3 Activiteiten en prestaties	46
4.4 Middelen	47
4.5 Heffingssystematiek financiering toezicht	50
4.6 Procedure vaststelling heffingen	52
4.7 Doelstellingen	53
4.8 Conclusies	56
5. Conclusies	57
Begrippenlijst	59
Literatuur	63
Bijlagen	
1. Regeling tarieven Plantenziektenkundige dienst	65
2. Regeling tarieven Luchtvaart 2005	74
3. Regeling tarieven financieel toezicht 2005	86

Woord vooraf

Bij het Ministerie van LNV, het Ministerie van VWS en de Voedsel en Warenautoriteit (VWA) wordt het financieringsstelsel van de VWA voor de controleactiviteiten herzien. Dat is noodzakelijk om de Europese Verordening EG 882/2004, een verordening die per 1 januari 2006 in werking treedt, te implementeren.

Alle inspectiediensten in Nederland, van arbeid, bouw, arbo, milieu, lift, onderwijs, luchtverkeer, haven, autoverkeer, plantenziekten, tot financiële diensten om er maar een paar te noemen, kampen met de verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid en de maatschappij, het bedrijfsleven als aanbieder van risicovolle producten en diensten in het bijzonder. Daarom is het interessant om te bestuderen hoe andere inspectiediensten dan de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) omgaan met risicobeheersing en hun toezicht en controle activiteiten hebben ingericht wat betreft uitvoering en financiering.

Dit rapport is uitgebracht als onderdeel van een studie door onderzoekers van Wageningen UR in samenwerking met beleidsadviseurs van LNV Directie Kennis, naar de herziening van het financieringsstelsel van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA). De resultaten uit dit rapport hebben, naast de resultaten van een studie naar de inrichting van controleactiviteiten in andere EU-lidstaten, geleid tot de formulering van 'good practices' voor de VWA. Deze zijn vervolgens door onderzoekers van Wageningen UR verder onderzocht. De resultaten van beide andere studies kunt u vinden in de volgende rapporten:

- *Europese 'good practices' voor de VWA; de implementatie van EG-verordening 882/2004 in België, Engeland, Duitsland en Denemarken;*
- *Herziening van het financieringsstelsel VWA 2006; een verkennende studie.*

Deze studie heeft in een relatief kort tijdsbestek plaats gevonden en is in gelijke opgang met het beleidsproces uitgevoerd. De beleidsmedewerkers betrokken bij de formulering en implementatie van EG-verordening 882 zijn nauw bij het onderzoek betrokken geweest. We danken onderstaande mensen vriendelijk voor de informatie die zij hebben verstrekt en de mondelinge en schriftelijke toelichtingen die zij verder nog hebben gegeven.

- Pieter-Jan van der Vliet, beleidsmedewerkers Directie Voedselkwaliteit en Diergezondheid, Ministerie van LNV;
- Mark Dam, adviseur Plantenziektkundige Dienst;
- Koos Warmerhoven, beleidsmedewerker Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie, Ministerie van VWS;
- Gemma Willemsen, Hoofd concerncontrol, Voedsel en Warenautoriteit.

De volgende mensen worden eveneens hartelijk bedankt voor het geven van interviews en informatie.

- Mr. G.J. Hekkert, Afdelingshoofd Heffingen, Autoriteit Financiële Markten;
- drs. P.P. Panis, hoofd Financiën en Control, Plantenziektenkundige Dienst;

- ir. L.C. Smiths, hoofd Fytosanitair risicomanagement, Plantenziektenkundige Dienst;
- Willem Daelman, Europese Commissie SANCO;
- Carmen Garau, Europese Commissie JZ.

Voor de casus IVW heeft geen interview plaatsgevonden. De IVW heeft schriftelijk informatie beschikbaar gesteld.

Tot slot worden de onderzoekers van Wageningen UR en LNV Directie Kennis bedankt voor hun samenwerking en inzet in deze studie. De casussen zijn door de volgende onderzoekers bestudeerd.

Casus PD: Marc-Jeroen Bogaardt (LEI) en Theo Janssen (LNV DK)

Casus IVW: Emiel Wubben (Wageningen Universiteit) en Martien van Bavel (LEI)

Casus AFM: Emiel Wubben (Wageningen Universiteit) en Theo Janssen (LNV DK)

Dr. J.C. Blom
Algemeen directeur LEI B.V.

Samenvatting

In opdracht van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is een verkennende studie uitgevoerd naar 'good practices' bij andere Nederlandse inspectiediensten. De focus van het onderzoek ligt op de wijze van uitvoering en financiering van controleactiviteiten.

De volgende cases zijn onderzocht:

- Plantenziektenkundigedienst (PD);
- Inspectie Verkeer en Waterstaat, Divisie Luchtvaart (IVW-DL);
- Autoriteit Financiële Markten (AFM).

De PD als zelfstandig agentschap van het Ministerie van LNV voert de inspectie- en controleactiviteiten uit binnen de Plantenziektewet en de Landbouwkwaliteitswet. Na een drastische herziening van de inrichting van het financieringsstelsel per 1 april 2005 zijn de volgende kenmerken van het stelsel opgevallen:

- CLIENT, een administratieve ICT-ondersteuning van de controleactiviteiten waardoor een tijdstarief op de minuut kan worden gehanteerd en een snelle verwerking van de controlegegevens mogelijk is;
- basistarief voor inspectieaanvragen voor ieder gelijk; daar bovenop wordt een tijdstarief gehanteerd van 1,70 euro/minuut binnen kantooruren en 2,60 euro/minuut buiten kantooruren;
- 'reduced risks' voor import in bloemen, groente en fruit, dus minder controles;
- A+-regeling, een bonus-malusstelsel waarbij aan de hand van een autocontrolesysteem de inspectie door de PD tot 10% kan teruglopen;
- systeemtarief voor preventieve handhaving waarbij importeurs een premie naar omvang van productie betalen voor de steekproefsgewijze controle aan de grens.

De vereenvoudiging van het stelsel is aan te bevelen voor de VWA, evenals de combinatie van aan de ene kant collectieve heffingen waarbij de hele sector erbij gebaat is het risico van herkomst te verlagen en aan de andere kant het systeem van 'reduced risks' en 'bonus-malus' waarmee de nalevers met lage-risicogoederen minder aan kosten kwijt zijn.

Het IVW-DL is een divisie binnen het zelfstandig toezichthoudend orgaan, de IVW, die toeziet op uitvoering en naleving van luchtvaartbeleid, luchtvaartregeling en het veiligheidsbeleid. In 2004 is de IVW, dat verantwoording aflegt aan het Ministerie van V&W, grondig doorgelicht door de Commissie Linschoten met de volgende bevindingen:

- de ideale tariefstructuur bestaat niet. Het door andere diensten geprezen uurtarief kan leiden tot het boeken van directe uren onder indirecte kosten en hoge administratieve lasten. Er wordt gepleit voor vaste tarieven, om onzekere nacalculatie te ondervangen, om de onafhankelijkheid van de controleur te waarborgen en om de lastendruk te verlichten;

- bij de hantering van een bonus-malusstelsel wordt de waarschuwing gegeven dat de onafhankelijkheid van de controleur in het geding kan komen;
- het staat ter discussie in hoeverre de forse bijstellingen van het tarievenstelsel leidt tot verlies van de concurrentiepositie.

Ook de VWA kan met bovenstaande conclusies zijn voordeel doen.

Het zelfstandige bestuursorgaan AFM is de gedragstoezichthouder op de financiële markten dat verantwoording aflegt aan het Ministerie van Financiën. De volgende kenmerken kunnen leerzaam zijn voor de herziening van het financieringsstelsel van de VWA:

- het uitsluiten van geldstromen tussen verschillende sectoren;
- het toestaan van het doorberekenen van exploitatiesaldi in volgende jaren;
- het omslaan van handhavingskosten over alle instellingen in een sector; en
- een tariefstructuur gebaseerd op bedrijfskenmerken;

Voor de VWA is met name interessant om wederom een systeem aan te treffen waarbij een gehele sector middels een heffing meebetaald aan de risico's binnen de sector. Het aantal partijen is ook relatief klein waardoor het individuele profijt duidelijker en substantiëler is. Ook de verrekeningsmethode is er een van grote eenvoud die ondanks de grote afwijkingen niet op weerstand stuit. Het laatste aspect is interessant aangezien de VWA een domein bestrijkt met sterk uiteenlopende (sub)sectoren. Echter dit gaat niet op wanneer alleen geconcentreerd wordt op de dierlijke product sector.

Kijkend naar enkele nationale inspectiediensten die binnen eenzelfde beleidskader opereren als de VWA, kan concluderend gesteld worden dat drie begrippen centraal zouden moeten staan bij de herziening van het financieringsstelsel, aansluitend op drie aandachtspunten van de VWA:

- wat betreft verantwoordelijkheidsverdeling wordt gepleit voor meer zelfsturing;
- wat betreft draagvlak wordt gepleit voor een adviserend panel met externe stakeholders;
- wat betreft transparantie wordt gepleit voor duidelijke communicatie. Dat wordt voor het draagvlak belangrijker verondersteld dan een lagere dekkingsgraad.

Summary

National good practices for the VWA; Study of 3 similar authorities in the Netherlands

On behalf of the Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality (LNV), exploratory research was conducted into the good practices in other inspectorates. The focus of the investigation was on the method of implementation and financing of auditing activities.

The following cases were investigated:

- Plant Protection Service (PD);
- Inspectorate for Transport, Public Works and Water Management, Aviation Department (IVW-DL);
- Financial Markets Authority (AFM).

As an independent agency of the Ministry of LNV, the PD carries out the inspection and auditing activities within the framework of the Plantenziektewet (Plant Disease Act) and the Landbouwkwaliteitswet (Agricultural Quality Act). After a radical review of the structure of the financial system as of 1 April 2005, the following features of the system were noted:

- CLIENT, an administrative ICT support of the auditing activities whereby a duration related charge can be applied to the minute and fast processing of the auditing data is possible;
- basic charge for inspection requests the same for everyone; in addition a duration related charge is applied of 1.70 Euros/minute within office hours and 2.60 euros/minute outside office hours;
- 'reduced risks' for import of flowers, fruit and vegetables, so fewer checks;
- A+ regulation, a no-claim bonus system whereby an auto-inspection system can reduce the PD inspection by up to 10%;
- system charge for preventive enforcement whereby importers pay a premium according to the size of production for random checks at the border.

The simplification of the system is recommended for the VWA, as well as the combination of collective levies on the one hand, whereby the whole sector benefits from reducing the risk of origin, and the system of 'reduced risks' and 'no-claim bonus' on the other hand, whereby those who comply with low risk goods pay less in costs.

The IVW-DL is a division of the independent supervisory body, IVW, which monitors implementation and compliance with aviation policy, aviation regulations and safety policy. In 2004 the IVW - which reports to the Ministry of Transport, Public Works and Water Management (V&W) - was audited in detail by the Linschoten Committee with the following findings:

- there is no ideal pricing structure. The hourly tariff praised by other services can result in direct hours being booked under indirect costs and high administrative costs. Fixed tariffs are recommended to overcome the problem of uncertain retrospective

calculation, to safeguard the independence of the auditor and to reduce the pressure of costs;

- when applying a no-claim bonus system, the independence of the auditor may be compromised;
- the extent to which the considerable adjustments of the pricing system result in loss of competitive position is currently under debate.

This has given the VWA good food for thought.

The independent administrative body AFM is the supervisory body monitoring conduct on the financial markets which reports to the Ministry of Finance. The following features may be useful for the review of the financing system of the VWA:

- the exclusion of funds flows between various sectors;
- allowing net operating results to be charged on in following years;
- the division of retention costs over all the institutions in a sector; and
- a pricing structure based on business features.

The VWA would particularly benefit from finding another system whereby a whole sector contributes to the risks within the sector by means of a levy. The number of parties is also relatively small, as a result of which the individual profit is clearer and more substantial. Moreover, the settlement method is very simple and one which despite the great deviations does not meet with resistance. The latter aspect is interesting in view of the fact that the VWA covers a domain with wide-ranging (sub) sectors. However this does not work when the focus is solely on the animal product sector.

Looking at some national inspectorates operating within the same policy framework as the VWA, it can be concluded that three issues should be central in the review of the financing system relating to three points of attention of the VWA:

- with regard to shared responsibility, more self-steering is required;
- with regard to support, an advisory panel with external stakeholders is required;
- with regard to transparency, clear communication is required, which is more important than a low degree of coverage. The same applies to support.

1. Inleiding

Zoals gesteld in de VWA meerjarenvisie 2004-2007 heeft de VWA de wettelijke taak om 'integraal toezicht op producten en voedselveiligheidsketens' te houden, dit met de bijbehorende toezichtarrangementen. In lijn met de Brusselse ontwikkelingen zijn controleurs van de VWA straks niet langer keurder maar toezichthouder. Voor de werkwijze van de VWA in 2005 leidt dit onder andere tot de volgende strategische uitgangspunten (Jaarplan VWA 2005, deel I):

- transparantie; en
- een duidelijke (her)verdeling van verantwoordelijkheden tussen producent, overheid en consument.

Transparantie komt in 2005 tot uiting in beter zichtbaar maken van de beoogde resultaten van door de overheid geformuleerde beleidsdoelstellingen door invoering van de beleidscyclus conform *Van Beleidsbegroting tot beleidsverantwoording* (VBTB).

Wat betreft de verantwoordelijkheidsverdeling moet worden voorbereid op de invoering per 2006 van de EG-Verordening officiële controles van diervoeders en levensmiddelen¹, kortweg EG-verordening 882. Deze verordening vraagt van de VWA de nodige aanpassingen, bijvoorbeeld bij de jaarplancycclus, toezichtarrangementen en retributies. Zo worden eisen gesteld aan welke kosten kunnen en moeten worden gedragen door de overheid en welke door het bedrijfsleven. Bijvoorbeeld de kosten van erkenningen en registratie van diervoederbedrijven en de daarbij behorende bezoeken moeten via retributies op het bedrijfsleven worden verhaald.

Kortom, nationaal en Europees zijn er redenen voor de herijking van de VWA-begroting en het tarievenstelsel.

1.1 Onderzoeksvraag

In opdracht van de beleidswerkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het Ministerie van LNV, het Ministerie van VWS en de VWA, is de volgende vraag onderzocht:

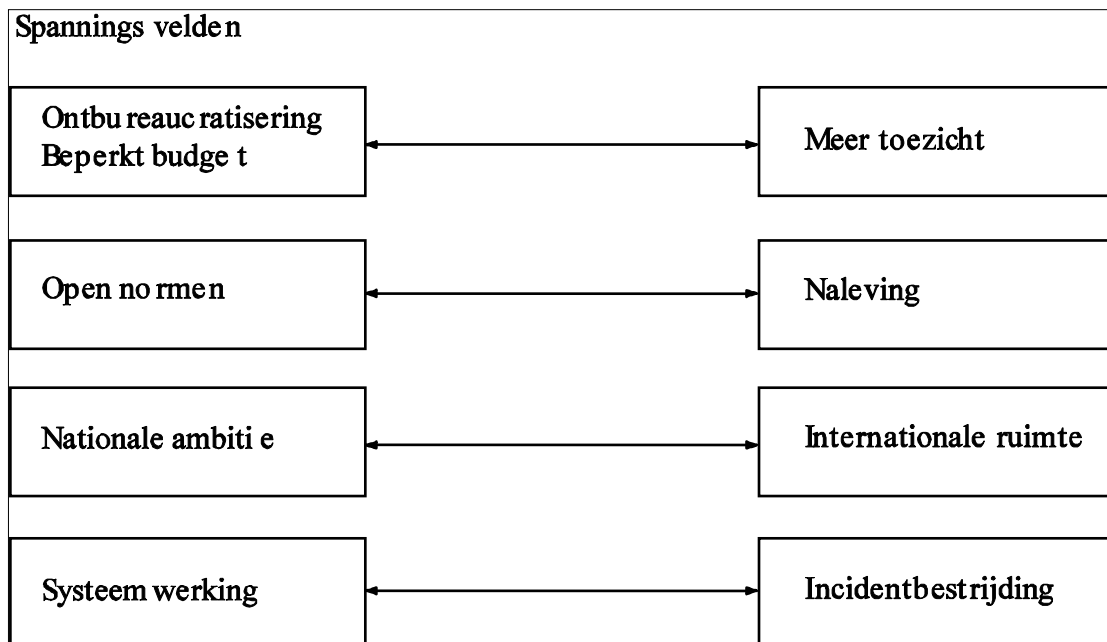
Met betrekking tot de uitvoering en financiering van controleactiviteiten, hoe hebben andere inspectiediensten dat in Nederland geregeld en ingericht? De nadruk wordt gelegd op de 'good practices' voor de inrichting van het toezicht op voedselveiligheid.

¹ Verordening (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake officiële controle op de naleving van de wetgeving inzake diervoeders en levensmiddelen en de voorschriften inzake diergezondheid en dierenwelzijn (PbEU L 165 van 30 april 2004, blz. 1).

Het onderzoek bij dit rapport gaat uit van een beleidskader bestaande uit de EG-verordening 882, het rapport *'Maat houden'*, nationaal beleid, en de prioriteiten van VWS, LNV en VWA zoals aangegeven vanuit de beleidswerkgroep 'Financieringsstelsel VWA'. In dit onderzoek blijken de nota's *'Maat Houden'* (Ministerie van Financiën, 1996), *'Toezicht in Beweging'* (Ministerie V&W, 2004), en het *'Beleidskader Toezicht op Controle'* (Ministerie LNV, 2004) nuttige informatie en kennis te geven.

1.2 Reguleringsdilemma's

De samenleving en de politiek willen enerzijds een daadkrachtige overheid die strikt handhaaft, maar anderzijds willen bedrijven en consumenten bewegingsruimte, minder regelzucht en minder bureaucratie. De twee behoeftes zijn deels strijdig en liggen tegelijk op het bordje van de toezichthouder.

Figuur 1.1 Spanningsvelden
Bron: VWS (2004).

Voor inspecties levert het dilemma van maatschappelijke responsiviteit en professionele systematiek een Gordiaanse knoop op. Om naleving te kunnen bereiken, kunnen twee sporen worden bewandeld. Je kijkt vanuit de organisatie (binnen) naar buiten, respectievelijk van buiten naar binnen. Enerzijds zijn vanuit een naleefbenadering kerndoelen te bepalen, nalevingsniveaus vast te stellen, enzovoort, maar anderzijds wordt vanuit een risicobenadering monitoring verwacht net als risicoanalyses, en trendanalyses. De

laboratoriumaanpak verhoudt zich slecht met de maatschappelijke gerichtheid. Ook de VWA zit met dit dilemma.

1.3 Leeswijzer

In dit rapport onderzoeken we drie cases van soortgelijke organisaties die de VWA op dergelijke punten lering kunnen opleveren. Specifiek wordt ingegaan op hoe de controle-activiteiten en het financieringsstelsel van de drie inspectiediensten zijn ingericht. Achtereenvolgens presenteren we de casus:

- Plantenziektenkundige Dienst (PD);
- Inspectie Verkeer en Waterstaat, Divisie Luchtvaart (IVW-DL);
- Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Deze casussen zijn gekozen vanwege de analogie met de VWA en de beschikbaarheid van secundaire informatie. Afgesloten wordt met conclusies en 'good practices' voor de VWA.

2. Plantenziektenkundige Dienst

2.1 Inleiding

In het kader van het onderzoeksproject 'Herziening financieringsstelsel VWA' is een vergelijkende studie verricht naar beleidsuitvoerende organisaties in Nederland. Naast de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) is de Plantenziektenkundige Dienst (PD) onderzocht. De PD is net als de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) een onderdeel van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Waar de PD sinds 1994 een agentschapstatus heeft, is het de verwachting dat op den duur de VWA ook een agentschap zal worden. Zowel de PD als de VWA zijn organisaties gericht op een publiek belang. Waar de VWA zich richt op de gezondheid van mensen en gezondheid en welzijn van dieren, richten de taken en bevoegdheden van de PD zich op het bewaken en bevorderen van de gezondheid van planten. In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de wijze waarop de PD de uitvoering van haar activiteiten heeft ingericht met het oog de doelmatigheid van de activiteiten. Dat inzicht kan worden gebruikt voor het optimaliseren van de inrichting van de activiteiten van de VWA in het kader van de herziening van het financieringsstelsel van de VWA. In dat opzicht kan de PD interessant vergelijkingsmateriaal opleveren voor de VWA.

2.2 Achtergrondinformatie

Sinds 1994 is de PD een intern verzelfstandigde dienst (agentschap) van het Ministerie van LNV. De PD kent een eigen beheersregime maar valt onder de verantwoordelijkheid van de bestuursraad van LNV. De wettelijke grondslag voor de activiteiten zijn vastgelegd in de Plantenziektenwet (fyto-sanitair) en de Landbouwkwaliteitswet. Voor haar activiteiten heeft de PD het grondgebied van Nederland verdeeld in vier districten. In elk district opereert de PD vanuit drie locaties. Deze locaties bevinden zich in of nabij belangrijke land- en tuinbouwcentra. Daarnaast heeft de PD een hoofdkantoor in Wageningen. De missie van de PD luidt 'het bewaken en bevorderen van de gezondheid van planten vanuit een internationale context'. De PD heeft daarin de volgende verantwoordelijkheden:

- het voorkomen dat plantenziekten (ziekten en plagen in de land- en tuinbouw) in Nederland en over de wereld worden verspreid. Maar ziekten en plagen beperken zich niet tot akkers en kassen maar doen zich ook voor in parken en natuurgebieden. Dus ook: het voorkomen dat ziekten en plagen verspreiden die een mogelijk risico vormen voor openbaar groen, natuur en landschap;
- bevorderen dat planten, ziekten, plagen en onkruiden op een veilige en duurzame wijze worden beheerst;
- het voorkomen dat groenten en fruit met slechte (fyto-sanitaire) kwaliteit worden verspreid.

2.3 Activiteiten en prestaties

In 2003 heeft de PD 113.000 importcertificaten en 250.000 exportcertificaten afgegeven en 18.500 monsters onderzocht. Hiervoor werd 142.000 keer een bezoek gebracht aan bedrijven of objecten. De klanten van de PD zijn met name importeurs, de douane, afhandelaars en transporteurs.

Jaarlijks verricht de PD ongeveer 45.000 fytosanitaire inspecties bij zendingen van planten en plantaardige producten ter voorkoming van schadelijke organismen. Naast de Nederlandse zeehavens (onder andere Vlissingen en Rotterdam) en luchthavens (onder andere Schiphol) kan op elke andere plaats in Nederland de controle worden uitgevoerd. Nederland, als een belangrijke invoerhaven voor Europa, importeert grote hoeveelheden groenten en fruit vanuit derde landen. In de afgelopen jaren heeft vooral Vlissingen te maken met een toename aan partijen bulkproducten. Een lading bulkproducten (fruit) die met een boot de haven van Rotterdam binnenkomt, is niet alleen bestemd voor de Nederlandse maar ook voor de buitenlandse (bijvoorbeeld Duitse en Italiaanse) importeurs. Als de bulkproducten fytosanitairplichtig zijn, dan moeten deze bulkproducten eerst door de PD in de Rotterdamse haven worden gecontroleerd (EU-buitengrenscontrole). Pas daarna mogen de producten naar Italië worden vervoerd. Containers mogen zonder controle worden doorgevoerd naar de Douane in Duitsland of Italië om vervolgens daar fytosanitair te worden gecontroleerd. De normen waarop de PD controleert, zijn vastgelegd in de Fytorichtlijn (2000/29/EU).

2.4 Middelen

Het PD heeft in juli 2005 361 medewerkers. De PD heeft de volgende afdelingen:

- de afdeling Buitendienst (BD). Deze afdeling is verdeeld in District West, District Noordoost, District Zuid, District Noordwest en het Bedrijfsbureau. Het Bedrijfsbureau is nog niet zo lang geleden opgericht en doet vooral de ICT-ondersteuning voor de inspecteurs en administratieve ondersteuning voor de inspecteurs;
- de afdeling Diagnostiek (DK). Deze afdeling bestaat uit: Bacteriologie, Entomologie, Moleculaire Biologie, Mycologie, Nematologie, Virologie;
- de afdelingen Internationale Fytosanitaire Aangelegenheden (IFA), Fytosanitair Risicomanagement (FRM) en Geïntegreerde Gewasbescherming (GG);
- de afdelingen Financiën en Control (F&C), Personeel en Organisatie (P&O) en Bedrijfsorganisatie (BO).

PD ontvangt momenteel jaarlijks een vergoeding à circa 15 miljoen euro van het Ministerie van LNV en ongeveer 15 miljoen euro van het bedrijfsleven voor het verrichten van haar taken (onder andere keuringen en controles).

Het budget van de PD bedroeg in 2003 27,96 miljoen euro. De opbouw van dat budget naar kostensoort is opgenomen in tabel 2.2.

Het totale budget is vervolgens aan de verschillende productgroepen van de PD toegedeeld. In de tabel 2.3 is deze toedeling voor de kosten in 2003 opgenomen.

Tabel 2.1 *Financiers van de kosten in euro van de werkzaamheden van de PD in de jaren 2002, 2003 en 2004*

Financier	2002	2003	2004
LNV	14.567.000	15.017.000	15.000.000
Bedrijfsleven a)	9.958.000	13.510.000	15.000.000

a) Hieronder kan worden verstaan: de cargomaatschappijen (momenteel heeft de PD te maken met vijf die vooral op de luchthavens zoals Schiphol of zeehavens opereren), importeurs, exporteurs, telers die zelf importeren of exporteren, veilingen. Volgens het PD valt ook het Productschap Tuinbouw hieronder.

Bron: Jaarverslag 2003 Plantenziektenkundige Dienst.

Tabel 2.2 *Gerealiseerde kosten (x 1.000 euro) van de Plantenziektenkundige Dienst in de jaren 2002 en 2003*

Kostensoorten	2002	2003
Vast personeel	14.533	15.330
Variabel personeel	1.892	1.516
Materiële kosten	5.684	5.928
Huisvesting	3.025	2.995
Afschrijvingskosten materieel	n.b. a)	664
Afschrijvingskosten immaterieel	n.b.	362
Rentelasten	144	146
Dotaties voorzieningen	161	1.023
Buitengewone lasten	593	n.b.
Totaal	26.703	27.964

a) Niet beschikbaar.

Bron: Jaarverslag 2003 Plantenziektenkundige Dienst.

Tabel 2.3 *Gerealiseerde kosten toebedeeld naar productgroep (* 1.000 euro) in 2003*

Productgroep	Kosten
Weren en vrijwaren	14.827
Fytosanitair	4.845
Kennis en expertise	2.303
Duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen	808
Detectie en identificatie Quarantaine-organismen	2.753
Beleidsondersteuning	2.153
Toezicht (keuringsdiensten)	274
Totaal	27.964

Bron: Jaarverslag 2003 Plantenziektenkundige Dienst.

2.5 Planning en control van kosten en tarieven

2.5.1 Oude situatie

Sinds 1994 is de PD een baten-lastendienst binnen het Ministerie van LNV. Bij een baten-lastendienst wordt een resultaatgericht bedrijfsvoeringsmodel gehanteerd. De financiering van de PD is volledig gebaseerd op betaling voor geleverde producten, de zogenaamde outputfinanciering. Om de prijs van een product te kunnen bepalen, beschikt de PD over een model waarmee kosten aan producten kunnen worden toegerekend, een zogenoemd kostprijsmodel. De afnemers van de producten van de PD betalen per product een vastgesteld tarief. Dat is een afgeleide van de vastgestelde kostprijs. De afnemers van de producten van de PD zijn het Ministerie van LNV, andere overheids- en semi-overheidsinstellingen en het bedrijfsleven.

Het sinds 2002 gehanteerde kostprijsmodel voor de doorbelasting van de kosten aan de klant van de PD, is een mengeling van een kostenplaatsmethode en een opslagmethode. De transparantie kan verbeterd worden, vindt ook het bedrijfsleven. Een nieuw kostprijsmodel dat gebaseerd is op de kostenplaatsmethode is in ontwikkeling.

2.5.2 Nieuwe situatie

Het nieuwe kostprijsmodel is eind 2004 volledig uitgewerkt en gebouwd. Per 1 januari 2005 kan de PD met het nieuwe model werken. Bij dit model volgens de kostenplaatsmethode wordt een onderscheid gemaakt tussen directe en indirecte kosten. Omdat de PD vele verschillende producten heeft, worden de indirecte kosten verbijzonderd (verdeeld) met behulp van een verdeelsleutel. De kosten worden eerst verdeeld naar kostenplaats (vaak de afdeling) waarna de kosten worden verdeeld naar kostendrager (het product dat de PD levert).

Het kostprijsmodel van de PD bevat de volgende kostencategorieën:

- directe personeelskosten: kosten van medewerkers die in principe direct aan de producten werken;
- directe overheadkosten: kosten van personeel dat zit in de overhead (dat zijn leidinggevenden en secretariaten en andere stafmedewerkers) van directe afdelingen;
- directe materiële kosten: materiële kosten die direct toe te rekenen zijn aan producten of aan directe afdelingen;
- indirecte materiële kosten;
- indirecte overheadkosten.

Uiteindelijk worden alle (bovengenoemde) kosten die de PD maakt doorbelast naar kostendragers. Er is sprake van een integraal tarief. De kostendragers zijn een afgeleide van de producten die de PD levert. Per product is onderzocht of er een grote heterogeniteit in aard, kosten, externe tariefgrondslag of proces aanwezig is. Zo ja, dan is het product verder opgesplitst en als gevolg daarvan zijn een aantal producten nog verfijnd naar meerdere kostendragers. In figuur 2.1 worden alle producten en kostendragers van de PD

<i>Product</i>	<i>Kostendrager</i>	<i>Reden verfijning</i>	<i>Bekostiging</i>
Zendingsinspectie	Zendingsinspectie	Standaard inspectie	Derden
	Reduced Checks Snijbloemen	Nieuwe vorm van inspecteren, sluit aan op toekomstige ontwikkeling en marktspecifiek	Derden
	Reduced Checks Groenten/fruit	Nieuwe vorm van inspecteren (m.i.v. 1 januari 2005), sluit aan op toekomstige ontwikkeling en marktspecifiek	Derden
Bedrijfsperceelinspecties	Bedrijfsperceelinspecties	Standaardinspectie	LNV
	Bedrijfsperceelinspecties derden	Op offerte basis, kan afwijken van de standaardinspectie	Derden
Enkelvoudige audit	Enkelvoudige audit		Derden
Samengestelde audit	Samengestelde audit		Derden
Beschikkingen	Certificaten	Grote groep beschikkingen met een zeer kleine inspanning per beschikking. Gericht op export.	Derden
	Overige beschikkingen	Kleine groep beschikkingen met een grote inspanning per beschikking. Gericht op fytosanitair.	Derden
	Gewasbeschermingsbeschikkingen	Kleine groep beschikkingen met een grote inspanning per beschikking. Gericht op gewasbescherming.	Derden
Diagnoses	Diagnoses		LNV en derden
Kennis	Methodeontwikkeling	Inbreng door afdeling met hoge materiële kosten.	LNV
	Overige kennisontwikkeling	Inbreng door afdelingen met beperkte materiële kosten.	LNV
Adviezen	Adviezen		LNV en derden
'Voorrijkosten'	Voorrijkosten	Geen product maar noodzakelijk om apart te administreren omdat de PD naar derden een voorrijtarief in rekening brengt.	Derden

Figuur 2.1 Producten en kostendragers bij de Plantenziektenkundige Dienst a) b)

a) Weren vindt plaats bij importcontrole en vrijwaren vindt plaats bij exportcontrole; b) De kosten van het 'product' 'Reduced Checks' worden bij alle bedrijven in rekening gebracht, bijvoorbeeld €0,02 per 1.000 stelen snijbloemen, ook al wordt jouw partij bloemen niet geïnspecteerd. Er is wel altijd een documentencontrole. De kosten van de feitelijke inspectiewerkzaamheden worden door alle bedrijven betaald naar rato van het inspectiepercentage.

Bron: Plantenziektenkundige Dienst.

beschreven zoals die op basis van de interne discussie bij de PD en stuurgroepsbesluit zijn benoemd.

Bij zendingsinspecties 'reduced checks' (minder inspecties) wordt tussen de 3-50% geïnspecteerd. Bij geïmporteerde producten met een laag fyto-sanitair risico hoeft de PD maar een bepaald percentage van alle zendingen te inspecteren in plaats van alle zendingen. Het percentage wordt bepaald aan de hand van een risicoanalyse, met als variabelen het product/soort en het land van herkomst. Om als bedrijf te kunnen profiteren van 'minder inspecties' moet het bedrijf haar invoer uit derde landen wel elektronisch vooraanmelden.

Aan het product 'advies aan derden' (niet-LNV) werken direct de afdelingen Diagnostiek (4.000 uur in een jaar, is 500 dagen, is ongeveer 2 manjaren, zeg 2 fte's), Internationale Fytosanitaire Aangelegenheden (1.500 uur in een jaar, is 187 dagen, is driekwart manjaar, zeg 0,8 fte), Fytosanitair Risicomanagement (500 uur in een jaar, is 63 dagen, is ongeveer een kwart manjaar, is 0,25 fte) en Geïntegreerde Gewasbescherming (8.000 uur in een jaar, is 1.000 dagen, is ongeveer 4 manjaren, zeg 4 fte's). Zij vertegenwoordigen respectievelijk 8, 10, 2 en 25% van de totale directe uren van de afdelingen. Op het product advies aan derden worden totaal 3% van alle indirecte uren van de PD geschreven. De totale kosten van het product advies aan derden bedragen dan:

- 0,08 x kosten(plaats) DK;
- 0,1 x kosten(plaats) IFA;
- 0,02 x kosten(plaats) FRM;
- 0,25 x kosten(plaats) GG;
- 0,03 x alle indirecte kosten.

De totale kosten bedragen dan: €2.000.000. Het totaal aantal uren (eenheid product) is 14.000 dus de kostprijs is €143 per uur.

Figuur 2.2 Fictief voorbeeld: advies aan derden

De producten inspecties, beschikkingen, diagnoses en audits worden ook wel de 'harde' producten van de PD genoemd. En de producten advies en kennis worden de 'zachte' producten genoemd.

Voor alle inspecties van de PD wordt vastgesteld:

- de kosten van alle 'inspecteurs' (iedereen die een inspectie daadwerkelijk uitvoert) zijn;
- de kosten die direct zijn verbonden aan de inspecteur (auto, huisvesting);
- de kosten van direct leidinggevenden en directe ondersteuning (locatie- en districtmanager, het bedrijfsbureau en een klein deel van de afdeling Fytosanitair Risicomanagement);
- de kosten, voor een evenredig deel, van de indirect leidinggevenden en stafafdelingen;
- de kosten, voor een evenredig deel, van overige kosten (huisvesting van het hoofdkantoor van de PD in Wageningen, computers, enzovoort).

Onder evenredig verstaat de PD dat de kosten worden verdeeld op basis van het direct personeel dat aan het product inspectie werkt. De totale kosten voor de inspecties (zeg €20 miljoen) worden gedeeld door het aantal uitgevoerde inspecties (zeg 300.000).

Figuur 2.3 Voorbeeld: product inspectie

Ter bevordering van de transparantie worden de kosten rechtstreeks toegerekend aan de verschillende kostendragers door middel van uren van het directe personeel. De methode is ook eerlijk omdat de kosten dan een directe relatie hebben met de verrichte inspanning.

2.6 Tarieven

Mede mogelijk gemaakt door invoering van de kostenplaatsmethode is in de onderzoeksperiode het tarievenstelsel van PD sterk gewijzigd. Zowel het oude als het nieuwe tarievenstelsel stellen we hier aan de orde vanwege de mogelijke lessen voor de VWA. Het inmiddels oude tarievenstelsel was van kracht in de periode 9 juli 2004 tot 1 april 2005. Met ingang van 9 juli 2004 worden voor de importbemonsteringen dezelfde tarieven als voor exportbemonstering in rekening gebracht waarmee ook de importbemonstering hierdoor kostendekkend is geworden. In verband met de toegenomen reistijden zijn tevens voorrijttarieven met zo'n 20% verhoogd. Dit maakt de voorrijttarieven kostendekkend. De PD hanteert tot 1 april 2005 voor heel Nederland hetzelfde, vast voorrijttarief, plus een bedrag per kwartier voor de inspectie. Voor de registratie van de tijd en controle heeft iedere buitendienstmedewerker een palmtop waarop de werkzaamheden en de tijd worden geregistreerd. Deze registratie wordt met behulp van een mobiele telefoon en modem doorgezonden naar het kantoor waar de rekening wordt opgemaakt. De PD hanteert in dit tarievenstelsel twee niveaus van service: een hoog niveau en een laag niveau. Het hoge niveau is twee keer zo duur als het lage. De PD garandeert dat men binnen zes uur (bij de inspectie van snijbloemen) wordt geholpen door de PD. Als een bedrijf het sneller wil (bijvoorbeeld binnen drie uur) dan moet men het hoge tarief betalen aan de PD. De klanten die in aanmerking komen voor het verlaagde tarief in het kader van 'Reduced checks snijbloemen' kregen over 2003 geld gerestitueerd. Geschat gaat het om een korting van 27%. Het tarief 'reduced checks groenten en fruit' is pas ingesteld per 1 januari 2005 en wel voor een aantal soorten groenten en fruit. Ongeveer 80% van de kosten die in rekening worden gebracht bij het bedrijfsleven heeft betrekking op het uitvoeren van inspecties.

Door het hanteren van een nieuw kostprijsmodel volgens de kostenplaatsmethode heeft de PD meer inzicht gekregen in de kosten van de twaalf locaties. Voor de dekking van de werkelijke kosten gaan in het kostprijsmodel de tarieven omhoog. De hoogte van de tarieven worden mede beïnvloed door de keuze in kostenposten die al of niet worden meegenomen. Niet alle kostencomponenten worden in de tarieven opgenomen. Momenteel worden de reorganisatiekosten (veranderkosten) door LNV betaald als eenmalige uitgaven. De PD heeft aangegeven dat er de komende jaren jaarlijks veranderkosten (ongeveer 4 miljoen euro) zijn en heeft een verzoek ingediend voor een structurele in plaats van een incidentele dekking van de kosten.

Naar aanleiding van de wijziging van de fyto-richtlijn per 1 januari 2005 (richtlijn 2002/89/EG) en de eisen gesteld aan de baten-lastendiensten van de overheid, zoals de PD, zijn met ingang van 1 april 2005 de tarieven van de PD gewijzigd. De fytorichtlijn geeft aan dat retributies moeten worden ingesteld ter dekking van de kosten voor fytosanitaire importinspecties. De kosten zijn gespecificeerd als salarissen, premies, kantoor, hulpmiddelen en uitrusting voor inspecteurs, de bemonstering, de labtests, en de voor inspecties

benodigde (vaste) kosten voor administratie, inclusief de opleidingen vooraf en intern (regeling tarieven PD, 29 maart 2005; zie bijlage 1). Uitgangspunten van het nieuwe stelsel zijn (*Nieuwsbrief PD*, maart 2005):

- het zuiver toepassen van het nieuwe kostprijsmodel;
- zo eenvoudig mogelijk tarievenmodel; en
- tarieven zijn kostendekkend.

De belangrijkste wijzigingen per 1 april 2005 zullen we hier aangeven en toelichten (regeling tarieven PD, 29 maart 2005; zie bijlage 1):

- basistarief vervangt voorrijtarief:
in het basistarief zijn opgenomen voorrijkosten, systeemkosten, voorbereidingskosten en afhandelingskosten. De laatste drie kostensoorten vielen eerst onder het verrichtingentarief, maar ze zijn niet afhankelijk van de duur van een inspectie. Het basistarief zou een meer reële toerekening van kosten geven. Het basistarief geldt alleen in combinatie met het verrichtingentarief;
- vervallen apart (voorrij)tarief bedrijvenconcentraties;
- minutentarief in plaats van kwartiertarief, als verrichtingentarief:
Door het gebruik van de palmtop kan de PD dit tarief hanteren. De reden erachter is om de kosten voor het bedrijfsleven nauwkeuriger af te ronden. In de oude situatie betaalde een bedrijf voor een inspectie die bijvoorbeeld 20 minuten heeft geduurd, tweemaal het kwartierbedrag;
- hoog tarief voor snelle afhandeling inspectie vervalt:
opvallend is dat dit tarief was ingesteld naar de wens van het bedrijfsleven maar nauwelijks werd gebruikt. Volgens de PD 'omdat in bijna alle gevallen het moment van inspectie snel genoeg op het moment van aanvraag volgt' (regeling tarieven PD, 29 maart 2005, p. 5);
- onderscheid tussen tarief kantooruren en buiten kantooruren:
zolang een inspectie is aangevraagd voor een tijdstip binnen kantooruren zal altijd het tarief kantooruren worden gefactureerd;
- drie uur betaling bij inspectieafname buiten kantooruren:
In verband met de wettelijke loonsgarantie voor een inspectie buiten kantooruren, zal naast het hogere tarief voor inspectie buiten kantooruren tevens minimaal drie uren inspectiewerk worden gefactureerd;
- tarief voor 'reduced checks':
voor fytocontroles bestaat het tarief uit de vaste kosten voor documentcontrole, plus een variabel bedrag afhankelijk van het aantal stelen of tonnen per partij en het voor die producten en landen welke vastgestelde minimum (en bij snijbloemen maximum) inspectiepercentage. Is het inspectiepercentage bijvoorbeeld 5% dan zal ieder 1/20 van de inspectiekosten moeten betalen. De Fytorichtlijn schrijft hier een omslagstelsel voor en laat geen verrichtingentarief toe;
- extra kosten bij het niet gebruiken van het elektronisch systeem CLIENT:
de extra kosten in verband met werkzaamheden voor handmatige verwerking van de inspectieaanvraag zullen aan de veroorzakende aanvragers worden doorberekend.

Opvallend met de ontwikkelingen in dit tarievenstelsel is de invloed van de ICT en het nieuwe kostprijsmodel. De ICT is cruciaal voor zowel het minutenstelsel als voor de 'reduced checks'. Bovendien is de elektronische afhandeling via CLIENT de norm geworden. Het nieuwe kostprijsmodel maakt een meer precieze tijdberekening van inspectiekosten mogelijk evenals een betere kostentoerekening van de vaste kosten bij een inspectie.

2.7 Kostendekkendheid

Ongeveer dertig jaar geleden is de PD begonnen met het toepassen van het profijtbeginsel. Voor die tijd hoefden bedrijven niets te betalen voor de keuringen en controles die de PD verrichtte. In de afgelopen jaren zijn de gemaakte kosten duidelijker geworden en zijn steeds meer kosten in rekening gebracht. Bijvoorbeeld de kosten van de huisvesting van de PD maken nu deel uit van de tarieven. Het uurtarief dat de PD in rekening brengt bij het bedrijfsleven voor het verrichten van inspecties is gestegen tot 1,70 euro/minuut ofwel 102 euro/uur exclusief basistarief in 2005 (PD, 1 april 2005).

Het bedrijfsleven eist een zo hoog mogelijk niveau van dienstverlening door de PD (hoog serviceniveau) maar tegelijkertijd wil het bedrijfsleven zo weinig mogelijk betalen voor de diensten van de PD (lage tarieven). Een eerste evaluatie met het bedrijfsleven geeft reden om een aantal tarieven, op basis van actuele sectorinformatie, bij te stellen.

2.8 Doelmatigheid

De PD probeert op verschillende manieren met minder middelen dezelfde effecten te realiseren. Eén van de manieren is zelf minder te doen. Dat kan door het verlagen van de controlefrequentie (paragraaf 2.8.1) maar ook door de controleactiviteiten over te dragen aan derden (paragraaf 2.8.2).

2.8.1 Importcontrole

Reeds per 1 april 2003 was de Fytorichtlijn (2000/29/EG) gewijzigd. Diverse producten, waaronder diverse snijbloemen, zijn sindsdien opgenomen in de richtlijn. Dat betekent dat deze producten bij import in de Europese Unie (EU) een fytosanitair certificaat moeten hebben en dat *alle zendingen* van die producten bij import in de EU moeten worden geïnspecteerd. Het gevolg is enorme logistieke problemen voor snijbloemen omdat 65% van alle snijbloemen die in de EU worden geïmporteerd, binnenkomen via Nederland.

De PD heeft, namens Nederland, bij de EU bedongen dat Nederland per 1 april 2003 voor rozen niet alle zendingen hoeft te inspecteren, maar slechts een *percentage van de zendingen*. Dit is voorgesteld omdat rozen, waar het de introductie van schadelijke organismen (op de bloemen zitten insecten die virussen meebrengen) betreft, een *laag fytosanitair risico* kennen. Dat houdt in dat bij producten met een laag fytosanitair risico bij import de PD maar een bepaald percentage van alle zendingen hoeft te inspecteren in plaats van alle zendingen. Het percentage wordt bepaald aan de hand van een risicoanaly-

se. Bij de importinspectie van snijbloemen is dus sprake van zogeheten *reduced checks* (minder inspecties). Om als bedrijf te kunnen profiteren van minder inspecties moet het bedrijf haar invoer uit derde landen elektronisch vooraanmelden via het systeem CLIENT dat staat voor 'Controles op Landbouwgoederen bij import en export naar een nieuwe toekomst'. Het project CLIENT betreft een samenwerkingsverband tussen publieke en private partijen. In 2004 is de pilot snijbloemen van CLIENT geëvalueerd. Daaruit bleek dat toch geen sprake was van vermindering van administratieve lasten met de introductie van CLIENT. Wel heeft CLIENT de logistieke gevolgen van de invoering van Richtlijn 2002/36/EU ondervangen en het heeft geleid tot een betere kwaliteit van informatie. Tevens bleek dat CLIENT niet de concurrentiepositie van Nederland heeft verbeterd; echter, die van Schiphol is wel bestendig. Ten slotte, door CLIENT is een stap in de goede richting gezet op het gebied van digitalisering van informatiestromen. De gedigitaliseerde informatiestroom vormt een basisonderdeel van het tarievenstelsel geldig per 1 april 2005.

Verder inspecteert de PD ook *minder* bij import en export als een bedrijf beschikt over een *kwaliteitscontrolesysteem* dat is erkend door de overheid. Voor deze erkenning kunnen bedrijven sinds 1 januari 2005 een aanvraag doen bij het KCB. Dat werkt als volgt. Een bedrijf kan na een audit (diepgaand onderzoek) van haar kwaliteitscontrolesysteem een kwaliteitserkenning krijgen van het Kwaliteitscontrolebureau (KCB). De inspecteur van de PD komt dan minder vaak inspecteren bij dat bedrijf. Hierbij is dus een rol weggelegd voor een andere partij dan de PD, namelijk het KCB. Importbedrijven die meedoen in de zogeheten A+-regeling van het KCB komen in aanmerking voor een lager controlepercentage, te weten *inspectie op slechts 10% in plaats van 100% van de partijen*. De A staat voor goede controleresultaten in het verleden. Deelname aan het kwaliteitscontrolesysteem volgens de A+-regeling (ook wel RIK geheten) houdt in dat het bedrijf zelf controleert of de partij voldoet aan de EU-normen voor kwaliteit, waarna dat de partij wordt aangeboden aan de Douane.

2.8.2 Privatisering van controles

Een andere ontwikkeling bij de PD is dat de PD werkzaamheden niet meer zelf doet en overdraagt aan een private actor. De kosten worden gefinancierd door het bedrijfsleven. Een belangrijke voorwaarde is de onafhankelijke positie van die organisatie. Onafhankelijkheid kan worden vastgelegd in statuten. De PD is uiteindelijk verantwoordelijk voor de taken die aan die andere controle organisatie zijn overgedragen. Dat houdt in dat de PD wel toezicht moet houden op die andere organisatie. De taken kunnen worden overdragen via mandaat of via delegatie. Zo houdt de PD toezicht op de controles die wordt verricht bij bedrijven door de KCB, NAK en NAK-Tuinbouw, zogeheten zelfstandige bestuursorganen.

Bij certificering wordt informatie of zekerheid geboden door het voeren van een bepaald keurmerk. Bedrijven willen door middel van een keurmerk laten zien dat er aan bepaalde (strengere) eisen wordt voldaan. Een erkend zorgsysteem in de bloemisterij moet eisen bevatten over de fytosanitaire status van het product of het proces. De inspecties door de PD blijven dan (goeddeels) achterwege. In plaats daarvan wordt het bedrijf steekproefsgewijs geaudit door de certificerende instelling.

Op basis van administratief onderzoek en veldonderzoek mogen NAK, NAK-Tuinbouw, en BKD plantenpaspoorten afgeven. In het kader van de wet op het zaaigoed en de landbouwkwaliteitswet is er rijkstoezicht door het Bureau Bestuursraad van het Ministerie van LNV. Het PD houdt toezicht op de controle van het fytosanitaire deel van de activiteiten van genoemde drie organisaties. Opvallend is dat hiervoor formeel een rekening mag worden gestuurd tot maximaal 20 dagen à 8 uur per dag. Echter, politiek is besloten deze rekeningen niet te sturen. De discussie hierover is gaande.

Gecertificeerde laboratoria die bij de PD een accreditatie aanvragen, krijgen een lagere rekening dan niet-gecertificeerde laboratoria, respectievelijk 2.000 en 3.000 euro.

Verder houdt de PD toezicht op de controle die bij bedrijven wordt verricht door private controle- of keuringsinstellingen op het gebied van de importinspecties en exportinspecties. Daarnaast houdt de PD toezicht op de controle van een certificerende instelling die het bedrijf controleert op het voldoen aan vooraf gespecificeerde eisen voor een product of een proces (als onderdeel van een keten). Dergelijke instellingen worden via de Raad voor Accreditatie geaccrediteerd, waarbij deze toetst op technische deskundigheid, toegepaste systemen, onafhankelijkheid en betrouwbaarheid.

In steeds meer bedrijven zijn kwaliteitszorgsystemen ingevoerd. Een bedrijf met een certificaat wordt op die manier minder vaak en minder uitgebreid gecontroleerd door de PD zelf. Daarbij vindt de controle op kwaliteit niet alleen bij halffabrikaten of eindproducten plaats maar wordt de kwaliteitscontrole geïntegreerd in het bedrijfsproces. Fytosanitaire zorg kan worden geïntegreerd in het kwaliteitszorgsysteem van het bedrijf. De PD blijft wel controles uitvoeren bij een dergelijk bedrijf, maar minder vaak, tegen een variabel tarief, aldus de PD zelf (conform Wet Gewasbeschermingsmiddelen). Het gaat om een verrichtingentarief. Deze betaalde, zogenaamd enkelvoudige, audit zou volgens Maat Houden (Ministerie van Financiën, 1996) vallen onder de niet door te rekenen preventieve handhaving tenzij er sprake is van profijtelijk belang. De PD baseert zich bij haar oordeel op de resultaten van audits van instelling die het kwaliteitszorgsysteem heeft gecertificeerd en op de resultaten van audits door de PD zelf. Voor certificering door de PD zelf is er de gecombineerde audit, tegen een vast tarief. Het blijkt dat de kosten voor audits wel viermaal zo hoog zijn als de opbrengsten. Meer in het algemeen is te zeggen dat audits tegen vaste kosten geen impuls tot naleefgedrag oplevert.

In het kader van de beleidslijn van de minister van LNV: van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat' wil de minister van LNV een groot deel van de controle gaan neerleggen bij het bedrijfsleven zelf. Ondernemingen kunnen bijvoorbeeld, nadat zij een erkenning hebben gekregen van de overheid, zelf de kwaliteitscontroles uitvoeren. De intentie is dat de PD een toezichthoudende functie krijgt en dat de uitvoering van alle plantaardige import- en exportkeuringen wordt overgedragen aan vijf bestaande zbo's: NAK, NAK-T, BKD, KCB, en SKAL. Volgens de PD zal de organisatie zich ontwikkelen tot een soort kennis- en toezichtsorganisatie. Volgens de PD gaan haar werkzaamheden steeds meer lijken op die van het Algemene Periodieke Keuring (APK-)systeem voor auto's in Nederland. De verantwoordelijkheid voor de controle verschuift dus meer naar het bedrijfsleven die in de besturen van deze sectorspecifieke zbo's zijn vertegenwoordigd. Volgens de PD verrichten deze vijf organisaties momenteel al controlewerkzaamheden op basis van een mandaatregeling. Als dat in de toekomst gaat gebeuren op basis van een wettelijke regeling zoals een

Algemene Maatregel van Bestuur, dan heeft dat mogelijk invloed op de onafhankelijkheid van die organisaties.

Met het overdragen van de controlewerkzaamheden aan de vijf zbo's wordt geen onderlinge concurrentie opgeroepen, omdat iedere ZBO een specialist is op zijn terrein. Ze concurreren dus niet met elkaar. Als gevolg van de verschuiving van controle door de PD naar het bedrijfsleven zullen de komende jaren naar schatting 150 controleurs van de PD niet meer nodig zijn en 50 medewerkers in een andere functie binnen de PD werken.

In de toekomst zullen de taken van de PD zijn:

- controle en monitoring (nieuwe) ziekten;
- borging controlesysteem;
- opleiden medewerkers keuringsdiensten;
- kennis ontwikkelen;
- beleidsadvies; en
- internationale fytosanitaire aangelegenheden.

Dit vormt een duidelijke verschuiving ten opzichte van de bestaande situatie.

2.9 Klantgerichtheid

Naast verbeteren van de doelmatigheid probeert de PD meer service te leveren aan bedrijven. Daaronder wordt verstaan het meer inspelen op behoeften van bedrijven, meer aansluiten bij de wensen van het bedrijfsleven en meer flexibiliteit naar bedrijven toe. Op dit vlak spelen de volgende twee ontwikkelingen bij de PD:

- de PD probeert zich opener op te stellen en (in vroeg stadium) in overleg te treden met het bedrijfsleven en dan te bekijken waar de PD beter kan aansluiten met haar keuringen bij de bedrijfsprocessen en logistieke processen van het bedrijfsleven. Dit is een taak voor het Bedrijfsbureau van de afdeling Buitendienst die in 2002 is opgericht;
- doordat de handelsstromen (import en export) in de afgelopen tien jaar groter en meer divers zijn geworden, zijn de risico's op introductie (import en export) van ziekten en plagen groter geworden (fytosanitaire risico's). Daarvoor is binnen de PD de afdeling IFA in 2002 opgericht die bestaat uit elf medewerkers. Deze afdeling behartigt de Nederlandse belangen in Brussel, ontwikkelt standaarden binnen EPPO¹ en IPPC², en ondersteunt capaciteitsopbouw en nieuwe EU-lidstaten.

¹ Standaarden met betrekking tot de organisatie van plantenziektenkundige diensten in andere landen in Europa.

² Standaarden met betrekking tot bestrijding van plantenziekten.

2.10 Conclusies

Uit de studie over de PD kunnen een aantal lessen voor de inrichting van een nieuw financieringsstelsel van de VWA worden getrokken.

Bij de PD valt op dat de klant wel veel zegt te willen en ervoor zegt te willen betalen, maar vervolgens niet altijd blijkt te kopen. Bijvoorbeeld het hoge tarief voor snelle afhandeling van controles is afgeschaft, wegens een tekort aan belangstelling. De reguliere afhandeling is blijkbaar snel genoeg. Ook voor de VWA kan het van belang zijn de mogelijke specifieke wensen van bedrijven op afname te volgen. Dat maakt een betere discussie met bedrijven mogelijk en verhoogt de effectiviteit van het tariefstelsel.

Opvallend met de ontwikkelingen in dit tarievenstelsel is de invloed van de ICT. De ICT is cruciaal voor zowel het tijdtarief als voor de 'reduced checks'. Bovendien is de elektronische afhandeling via CLIENT de norm geworden. De snelheid van verspreiding van het gebruik van het elektronische infosysteem CLIENT van PD maakt duidelijk dat de VWA de infoaspecten niet kan overschatten. Het PD-tarievenstelsel gaat reeds voor niet geautomatiseerde informatie extra kosten in rekening brengen. Door de automatisering is met het nieuwe kostprijsmodel een betere toerekening van inspectietijd mogelijk, evenals een betere kostentoedeling van de vaste kosten bij een inspectie.

De elektronica maakt het mogelijk sneller tarieven te berekenen. In het verleden hanteerde de PD een hoog en een laag starttarief, afhankelijk van de afstand tot de vestigingen van ondernemingen. Daarna hanteerde men voor heel Nederland een starttarief aan voorrijkosten. Dit verhoogde de eenvoud. Nu hanteert men een basistarief per inspectieaanvraag, berekend met de kostenplaatsmethode, die een meer reële toerekening van kosten geeft. De PD heeft met het basistarief tevens een tijdstarief, bijvoorbeeld zo veel euro per minuut.

Een opvallend gebruik van risicoanalyses betreft het gebruik van 'Reduced checks' voor importen in bloemen, groenten en fruit. Per importcombinatie van land en product kan worden aangegeven welk percentage van de producten moet worden gecontroleerd. Zeker met onze importbelangen kan aldus de administratieve lastendruk worden gereduceerd en de snelheid van transport worden verhoogd.

Het bonus-malussysteem van PD omvat de A+-regeling. Bedrijven met goede controleresultaten in het verleden komen hiervoor in aanmerking en kunnen met eigen autozorgsystemen de inspectie van de PD tot 10% terugdringen. Het lijkt goed te werken. Dit is ook bij VWA in discussie.

De PD hanteert een systeemtarief (soort abonnementsgeld). Dat zijn de kosten van het systeem. Hoe groter de omvang van de partij bloemen (bijvoorbeeld 3 miljoen stelen) hoe meer een bedrijf betaalt, ook al komt er geen inspecteur van de PD langs. Als van een bepaald land bloemen komen, dan staat vast hoe groot de steekproef moet zijn. Alle importeurs betalen mee aan de controle van de steekproef ook al is van hun partij geen steekproef genomen. Volgens Maat Houden kunnen preventieve handhavingskosten aan een beperkte groep worden doorberekend, waarbij dan de individuele leden daadwerkelijk profiteren van desbetreffende activiteiten, en er niet sprake is van een collectieve last. Bij de reduced checks is dit niet eenduidig.

3. Inspectie Verkeer en Waterstaat, Divisie Luchtvaart

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de toezichthouder Divisie Luchtvaart, binnen de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW) centraal. De IVW zelf is een eigenstandige toezichtorganisatie van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, met name belast met de uitvoering van de inspectietaken. De luchtvaartsector kent ongeveer 600 bedrijven, 2.625 luchtvaartuigen, en 6.000 activiteiten van IVW-DL op het gebied van toelating/continuering en inspecties (Commissie Tarieven 2004d, IVW, 2003:p.29-41).

De Inspectie Verkeer en Waterstaat-Divisie Luchtvaart (IVW-DL) met een omvang 264 fte (in 2003), is om meerdere redenen een interessante casus in het kader van het onderzoeksproject 'Herziening financieringsstelsel VWA'. Zo spelen bij beide toezichthouders soortgelijke vraagstukken, zoals de afstand tot en het draagvlak binnen de sector. Verder zitten beide toezichthouders in een reeks van reorganisaties. IVW-DL is ontstaan uit meerdere samenvoegingen, die geleid hebben tot een IVW met 13 domeinen, dat inmiddels via een consolidatieproces tot drie beheereenheden is terug gebracht. Net als bij VWA verschillen de 13 domeinen soms fundamenteel van elkaar. De IVW is de Nederlandse tegenhanger van soortgelijke autoriteiten elders in Europa op het terrein van verkeer en vervoer. Richt de VWA zich op gezondheid (en welzijn) van mensen en dieren, IVW-DL richt zich op het bewaken van de gezondheid van mensen in de lucht. Beide ondervinden dat incidenten in hun gebied snel een maatschappelijke en politieke impact hebben. Zo is de oprichting van IVW-DL het gevolg van de Bijlmerramp in 1992 en de parlementaire enquête. Voedselschandalen waren de oorzaak van oprichting van de VWA. Niet onbelangrijk, de opdrachtgevers van dit rapport stelden de bestudering van deze casus voor. Tenslotte heeft de IVW-DL reeds in 2004 uitgebreid onderzoek gedaan naar de manier waarop kosten verbonden aan inspecties het beste kunnen worden doorberekend, rekening houdend met criteria zoals transparantie, en doelmatigheid.

In deze beschrijving van de casus IVW-DL wordt gekeken naar de wijze waarop de Divisie Luchtvaart de uitvoering van haar activiteiten inricht. Eerst kijken we naar de achtergrond van de organisatie, dan naar de activiteiten, de middelen, de kosten en tarieven, alternatieve tariefstructuren en ten slotte kostendekking en doelmatigheid. We eindigen met enkele conclusies.

3.2 Achtergrondinformatie

In 2001 is de Inspectie Verkeer en Waterstaat ontstaan uit een aantal zelfstandig opererende diensten. Dit waren de Rijksverkeersinspectie, de Scheepvaartinspectie, de Nederlandse Luchtvaart Autoriteit, de Handhavingsdienst Luchtvaart en de Rijksdienst voor de Radio-communicatie. De samenvoeging leverde voor de periode 2001-2004 een divisiestructuur

op. Per 2002 is tevens een divisie Water opgericht. De divisie Rail, voorheen onderdeel van Railned, is per 2003 toegevoegd. Bij de vorming van het eerste kabinet Balkenende is de divisie Telecom overgegaan naar het ministerie van Economische Zaken.

Het luchtvaartbeleid is vanouds een internationale aangelegenheid. De voornaamste organisaties op het gebied van de internationale burgerluchtvaart zijn de wereldwijde International Civil Aviation Organization (ICAO), de Europese Joint Aviation Authorities (JAA) en diens opvolger de European Aviation Safety Agency (EASA). De vigerende wet- en regelgeving wordt steeds meer internationaal bepaald. De ICAO Standards and Recommended Practices vormen de basis van het veiligheidsbeleid. Internationale regelgeving wordt omgezet in nationale wetgeving, zoals de Luchtvaartwet, het Luchtverkeersreglement, Algemene maatregelen van Bestuur en ministeriële regelingen. De regelgeving van de EASA heeft wel zelfstandige rechtskracht als Europese regelgeving en wordt mede daarom steeds belangrijker. De EASA controleert ook de nationale luchtvaartautoriteiten in Europa. Net als bij de inspectie van diervoeder en voedsel is uit de internationale regelgeving voor de luchtvaart geen internationaal aanvaarde inspectiecapaciteit te halen. In de bepaling van inspectieprogramma's worden risicoanalyses steeds belangrijker.

In augustus 2003 verloor een EL-AL B747 tijdens de start in New York enkele kunststof panelen door een klapband. Het toestel week uit naar Schiphol voor reparatie. Tijdens het uitklappen van het landingsgestel voor de landing op Schiphol verloor het toestel nog een deel van een paneel. Nadat de Raad voor de Transportveiligheid (RvTV) als verantwoordelijke voor het incidentonderzoek het toestel had vrijgegeven vertrok het EL AL toestel de volgende dag, na de uitvoering van de reparatie, van Schiphol.

Naar aanleiding van dit incident werden zowel in de pers als in de Tweede Kamer vragen gesteld. Waarom was het EL AL toestel niet volledig geïnspecteerd voor het vertrek van Schiphol? De controle van het vliegtuig (reparatie, veiligheidscheck, aftekenen voor luchtvaardigheid) had volgens de daarvoor geldende internationale voorschriften plaatsgevonden. Wel heeft de IVW aangegeven dat, gegeven de aard van het incident en de maatschappelijke impact hiervan, zij voor vertrek een inspectie had moeten uitvoeren. De IVW heeft hiertoe haar werkwijze aangescherpt.

Figuur 3.1 Incident met EL-AL

De taak van IVW-DL is het bevorderen van een veilige en duurzame luchtvaart op en boven Nederlands grondgebied. Dit gebeurt met name door te letten op wie (verlengd) toegelaten mogen worden tot de luchtvaartketen. De Divisie Luchtvaart ziet toe op uitvoering en naleving van luchtvaartbeleid, luchtvaartregelgeving, en het veiligheidsbeleid. Daarnaast heeft het de taak alle betrokkenen en gebruikers te informeren over de veiligheid van de burgerluchtvaart.

De IVW wil transparant, herkenbaar en effectief zijn (Wortmann et al., 2001). De inspectie moet zich daarom onafhankelijk verantwoorden, zich onderscheiden van beleid en uitvoering en een bijdrage leveren aan goed beleid. Uitgangspunten zijn daarom dat de inspecteur-generaal:

- een directe relatie heeft met de minister en de secretaris-generaal;
- eigen verantwoordingsrapportages uitbrengt;
- in individuele gevallen autonoom optreedt; en

- de relatie tussen beleid en inspectie anders koppelt. Binnen de divisies of eenheden zijn functiescheidingen aangebracht tussen handhaving en vergunningverlening (post-toelating).

Om dit mogelijk te maken structureert de IVW haar toezicht volgens inmiddels negen toezichtseenheden, die weer geclusterd zijn in drie beheereenheden, te weten:

- water (met zeescheepvaart, binnenvaart, en waterbeheer);
- land (personenvervoer, goederenvervoer, en rail); en
- lucht (luchtvaarttechnische bedrijven, luchtvaart operationele bedrijven, en luchthavens en luchtruim).

Een domein of eenheid van toezicht:

- heeft een zekere mate van bestendigheid;
- is herkenbaar voor de omgeving, dus voor bedrijven, burgers en politiek;
- sluit aan bij de wet- en regelgeving en kent een institutioneel netwerk, zoals een brancheorganisatie.

Daarnaast heeft de IVW twee speciale gebieden van toezicht, namelijk de mainports Schiphol en Rotterdam. Voor ieder van de domeinen van de IVW is een visie uitgewerkt door per domein het toezichtarrangement te herzien.

Met de clustering van toezicht wil de IVW haar toezichtfuncties in 2005 ordenen en ontwikkelen naar grotere eenheden van toezicht. Tevens worden de tarieven herzien. Bewegingen in het toezicht, de wens van een grotere herkenbaarheid, en de eis tot meer doelmatigheid zorgde voor het besluit te komen tot een meer geïntegreerde organisatie. Dit besluit volgt op het rapport van de Commissie Tarieven Divisie Luchtvaart (kortweg: Cie Linschoten) opgesteld in 2004, die zich concentreerde op de tarievenstructuur van IVW-DL.

Aanleiding tot het instellen van de Cie Linschoten zijn de negatieve ontwikkelingen in het spanningveld tussen toezichthouders en toezichtsobjecten. Het 'natuurlijk antagonisme' speelde in versterkte mate tussen de toezichthouder Divisie Luchtvaart en de luchtvaartsector. Ze 'zitten gevangen in een negatieve spiraal van actie en reactie' (Cie Linschoten, 2004c: p. 5). De commissie noemt als oorzaken hiervan:

- hoge tarieven voor kleinere bedrijven;
- complexiteit van regelgeving;
- intransparante kosten;
- dienstverleningskwaliteit;
- de opzet van inspecties;
- intensivering van interacties.

De vele reorganisaties bij IVW-DL, wijzigingen in instituties en ontwikkelingen in regels zorgen voor veel ongemak, zoals onrust en onzekerheid bij bedrijven. Een gevolg is, onder andere, het achteraf aanvragen van specificaties van rekeningen. Veel uren gaan zitten in de gehele facturatie. Bedrijven zijn ontevreden over gehanteerde uurtarieven omdat dan vooraf nooit exact de kosten per eenheid product kunnen worden vastgesteld waardoor bedrijven geen voor zichzelf optimale beslissingen kunnen nemen. Bedrijven aarzelen ook

om expertise van inspecteurs te gebruiken aangezien bij elke vraag direct de urenteller gaat lopen. Tevens is de internationale regelgeving door de verschillende landen niet eenduidig geoperationaliseerd. Intern konden werknemers door de reorganisaties onvoldoende aan doelmatigheid werken. Immers, de winkel moest openblijven tijdens de verbouwing. Tot overmaat van ramp, aldus de bedrijven, laat de kwaliteit van de inspecties te wensen over. Dit alles uit zich in klachten en soms ongepolijste kritiek op IVW-DL.

De Commissie Linschoten kreeg de volgende twee onderzoeksvragen mee:

- welke taken van de inspectie moeten worden doorberekend?
- hoe doorberekenen, gegeven criteria van doelmatigheid, transparantie en profijtbe-
ginsel?

Beide vragen leven ook bij het Ministerie van LNV en het Ministerie van VWS met betrekking tot de VWA.

3.3 Activiteiten en prestaties

De IVW kent vier kerntaken:

- handhaving;
- vergunningverlening;
- advies; en
- berichtgeving.

Inspecties/handhaving

Inspecties/handhaving is het daadwerkelijk kennisnemen van de feitelijke stand van zaken, indirect via desk research of monitoring, of direct, bijvoorbeeld met het bezoeken van bedrijven door inspectieteams. De IVW kent drie categorieën van inspecties:

- inspecties die verplicht zijn in het kader van de continuering van vergunningen (ex ante);
- inspecties bij vergunninghouders die ex-post plaatsvinden om te beoordelen of men zich houdt aan de voorwaarden; en
- generiek gerichte inspecties, die los staan van vergunningen en die zich richten op alle actoren.

Vergunningverlening

Toelating en continuering, oftewel vergunningverlening is het door de overheid toetsen of bedrijven voldoen aan de gestelde eisen, en het verlenen van toestemming tot het verrichten van bepaalde handelingen. Continuering is een verlenging van toelating. Dit leidt al of niet tot de (her)afgifte of aanpassing van een vergunning. Onder vergunningen vallen certificaten, concessies, erkenningen, bevoegdheidsverklaringen, ontheffingen, en brevetten. Dit gaat altijd op aanvraag. Daarnaast bevordert ook de verplichte registratie van alle luchtvaartuigen veiligheid en eerlijke concurrentieverhoudingen.

Kennis en advies

IVW levert overheden expertise voor het toetsen van beleid, en van nieuwe wet- en regelgeving op uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. De kennis staat ook ter beschikking van burgers en bedrijven.

Berichtgeving

De IVW publiceert de resultaten van het toezicht in periodieke rapportages, die zij onder meer naar de Tweede Kamer stuurt. De IVW publiceert haar bevindingen in vele publicatievormen.

De kerntaken van de IVW zien we terug in de activiteiten van IVW-DL (tabel 3.1), waarover we hier spreken. De hoofdtaken van IVW-DL zijn te plaatsen in de indeling van 'Maat Houden'. We spreken hier met name over toelating, post-toelating en handhaving.

Tabel 3.1 Hoofdactiviteiten van de Divisie Luchtvaart, 2003

Activiteiten	Uren	In %
Toelating en post-toelating, waarvan:	62.910	12
- t.b.v. producten met een vast tarief	28.250	5
- t.b.v. producten met een uurtarief	31.800	6
- t.b.v. producten waarvoor noch vast - noch uurtarief	2.860	1
Handhaving	8.300	2
Berichtgeving	8.300	2
Kennis en advies	81.190	15
Indirecte activiteiten	358.900	69
Totaal	519.600	100

Bron: Cie Linschoten (2004c), p.15.

Inspecties voor (post-)toelating worden ook wel met het begrip 'integrale inspecties' genoemd. De nadruk is dan op het systeem en processen. De inspectie wordt vooraf aangekondigd en de kosten voor toelating en post-toelating worden doorbelast aan betrokkenen. Bedrijven kopen als het ware een inspectieprogramma, zodat ze bij goedkeuring een bepaalde activiteit mogen uitvoeren. Komt men zaken tegen die verbetering behoeven maar buiten de post-toelating vallen, dan wordt dat deel van de kosten niet doorbelast. De inspecties voor preventieve of repressieve handhavingsactiviteiten worden 'specifieke inspecties' genoemd. Ze worden niet aangekondigd en de kosten worden niet doorberekend. De nadruk ligt hier op producten. Een klacht van het bedrijfsleven is dat een inspectie voor post-toelating en een inspectie voor handhaving onvoldoende te onderscheiden zijn. Het gevoerde beleid ten aanzien van wat wel en wat niet aan het bedrijfsleven in principe is door te belasten, is in lijn met Maat Houden. De informatietaak (kennis en advies) is qua omvang net zo belangrijk als de totale toezichtstaak. Wel is het zo dat IVW-

DL, om alle hoofdtaken uit te voeren IVW-DL zelf liefst 69% van arbeidscapaciteit besteedt aan indirecte activiteiten, inclusief ADV-uren. Het totaal aantal uren is bijna 520.000.

3.4 Middelen

Het budget van IVW-DL in 2003 was 29,2 mln. euro (tabel 3.2). De grootste kostenpost is de kostensoort 'eigen personeelsuitgaven'. Men kent 19 producten/inspecties waarvoor een uurtarief gehanteerd wordt en 174 inspectieproducten tegen vast tarief. Die 19 producten zorgen in de praktijk wel voor driekwart van de totale tariefopbrengsten.

Tabel 3.2 Kosten Divisie Luchtvaart, 2002 en 2003

Activiteiten	2002	2003	% verandering
Investeringsuitgaven	617.122	941.786	53
Eigen personeelsuitgaven	17.522.678	18.690.243	7
Inhuur en uitbesteding	4.364.403	49.539.852	-7
Bureau voorlichting en huisvesting	1.150.951	1.478.315	28
Onderhoud en exploitatie-uitgaven	925.166	417.614	-55
Huren en leasen	2.442.722	2.051.233	-16
Programma- en productuitgaven	147.885	1.585.509	972
Totaal	27.170.928	29.218.685	8

Bron: Cie Linschoten (2004d) tabel 6.1, p. 133.

Aan de vier hoofdtaken kunnen de directe uren eenvoudig toegerekend worden. Een groot deel van de gerealiseerde uren is indirect. Omdat IVW-DL een uitvoerende dienst is, mogen alle directe en indirecte kosten van IVW-DL worden doorberekend. Deze uren kunnen via een verdeelsleutel worden toegerekend. Toerekening ervan naar rato van het aandeel van een activiteit in het totaal aantal uren leidt ertoe dat het aantal uren voor alle activiteiten waaronder (post-)toelating met een factor 3 wordt verhoogd tot ruim 195.000 uren. Dit is 38% van het totaal aantal uren in 2003. Alleen de 11,6 miljoen aan gerelateerde kosten voor toelating en post-toelating komen in aanmerking voor doorberekening aan het bedrijfsleven (tabel 3.3). De specifieke inspecties betreffen de handhavingsactiviteiten. Na aftrek van door de JAA vergoede detacheringen van medewerkers van de Divisie Luchtvaart, en correctie voor incidentele posten belopen de totale kosten voor de hoofdactiviteiten 27,6 mln. euro. De (post-)toelatingskosten beslaan 42% van de kosten voor de hoofdactiviteiten.

Opvallend bij deze berekening is het vermoeden van de Cie Linschoten dat de bestaande doorbelasting op basis van uurtarieven leidt tot het boeken van directe inspectie-uren als 'kennis en advies' of zelfs als indirecte kosten. Dit beperkt de kosten voor (kleine) bedrijven, die veelvuldig klagen over te hoge tarieven. De werkelijk door te berekenen

kosten zullen in principe hoger zijn dan de in tabel 3.3 berekende 11,6 mln. euro voor (post-)toelating.

Tabel 3.3 Toedeling van kosten naar activiteiten (hierin zitten de indirecte kosten reeds versleuteld)

Activiteiten	€x 1 mln.
(Post-)toelating	11,6
Specifieke inspecties	3,1
Kennis en advies	11,2
Berichtgeving	1,7
Totaal	27,6

Bron: Cie Linschoten (2004c), tabel D, p.18.

3.5 Planning en controle van kosten en tarieven

In deze paragraaf kijken we eerst naar de oude situatie (anno 2003), en de toekomstige situatie, met name wat betreft de tarieven.

3.5.1 Huidige situatie

Doorberekening in de huidige situatie (2003) laat zien dat van de 11,6 mln. euro aan kosten voor (post-)toelating slechts 4,9 mln. feitelijk wordt doorbelast (tabel 3.4). Dit is 42% van de kostprijs, en slechts 18% van alle kosten van IVW-DL. De overheid financiert het restant, oftewel bijna 23 mln. euro van alle kosten van IVW-DL.

Tabel 3.4 Kosten (post-)toelating en tariefopbrengsten, 2003 (x 1.000 euro)

Type producten (en aantal)	Kosten	'Opbrengsten'	Tekort	Tekort in %
Huidige producten met een vaste prijs (174)	6.400	1.253	-/- 5.153	-/- 80
Huidige producten met een uurtarief (19)	5.226	3.628	-/- 1.598	-/- 31
Totaal	11.626	4.881	-/- 6.745	-/- 58

Bron: Cie Linschoten (2004c), tabel H, p.29.

De tarievenstructuur zelf voldoet in principe aan de uitgangspunten van Maat Houden. De structuur bestaat uit een mix van vaste en variabele tarieven. Echter, opgeteld blijken de huidige producten met een vast tarief feitelijk liefst voor 80% gesubsidieerd te worden. Meer dan de helft van alle kosten die doorbelast moeten worden, blijken, naar de

principes van zowel Maat Houden als het beleid van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, als 'subsidie' door de belastingbetaler te worden opgebracht.

De beschreven situatie omtrent intransparantie in kosten, kostprijzen en tarieven geeft allerlei vermoedens over te hoge tarieven ruim baan. Zelfs bij de gegeven getallen kunnen specifieke vermoedens over te hoge tarieven niet ontkracht of bevestigd worden. Transparantie is een *sine qua non* voor verbetering van draagvlak en verantwoording.

'De analyse ... maakt duidelijk dat de huidige tarieven in geen enkele verhouding staan tot de feitelijk kosten voor de (post-)toelatingsinspecties. ... Er is geen inhoudelijke rechtvaardiging voor de onvolledige kostendoorberekening...' (Cie Linschoten, 2004d, p. 146).

De commissie Linschoten concludeert dan ook dat de huidige tarieven onvoldoende de werkelijke kosten reflecteren, dat er onvoldoende kan worden gestuurd op efficiëntie, en dat bedrijven geen goede inschatting maken van de te verwachten rekening.

3.5.2 Tarieven in de toekomstige situatie

De Commissie Linschoten pleit en kiest voor een tarievenstructuur met uitsluitend vaste tarieven (Cie Linschoten, 2004d, pp. 142-143): Ten eerste, omdat hiermee het probleem van onzekere nacalculatie wordt ondervangen. Bedrijven kunnen beter plannen. Ten tweede, bij vaste tarieven wordt de interactie tussen bedrijven en inspecteurs niet belast met het doortikken van de klok. Dit komt volgens beide partijen de veiligheid ten goede. Ten derde, uurtarieven zorgen uiteindelijk voor hoge administratieve lasten, door de gerelateerde vragen en bezwaarschriften. Volgens verschillende betrokkenen spelen deze redenen in meer of mindere mate ook bij de VWA, met name de RVV. In de regeling tarieven luchtvaart 2005 wordt een combinatie van vaste tarieven en uurtarieven gehanteerd (bijlage 2).

Tabel 3.5 *Kostenprijzen alle (post-)toelatingsinspecties ingedeeld naar productgroepen op basis van tariefsoort 2001-2003 a)*

	Tariefsoort		Kostprijzen 2004 (€1.000)
	2001-2003	2004 e.v.	
Producten (19-230)	uurtarieven	vaste tarieven	5.800
Producten (174-174)	vaste tarieven	vaste tarieven	6.400
Alle producten (193-404)	gemengd tariefsysteem		12.200

a) Tussen haakjes staan het aantal producten 2003 - aantal producten 2004.

Bron: Cie Linschoten (2004c), p.30.

Conform Maat Houden, formuleerde de Cie Linschoten voor alle (post-)toelatingsactiviteiten producten en tarieven (zie tabel 3.5). Voor de ontwikkeling van de

kostprijzen is uitgegaan van determinanten die de hoogte van de kostprijs bepalen, zoals het aantal cursisten, het type motoren, het aantal passagiersstoelen. Onderstaande tabel laat zien dat dit een verdubbeling van het aantal producten oplevert, van 193 naar 404 producten. De enorme stijging in het aantal producten zit in de omzetting van producten met uurtarieven naar producten met vaste tarieven. Die omzetting van uurtarieven naar vaste tarieven vereist een sterke verfijning van de set producten. De berekening naar bijbehorende kostprijzen laat zien dat met name de reeds bestaande producten met vaste tarieven een veel hogere opbrengst moeten gaan realiseren, namelijk van 1,3 mln. euro naar 6,4 mln. euro.

3.6 Tariefstructuur diverse types

De VWA is naast een onderzoek naar een goed kostprijsstelsel tevens op zoek naar een goede tarievenstructuur. De commissie Linschoten heeft enkele alternatieven voor een tarievenstructuur afgewogen, te weten een tariefstructuur gebaseerd op productievolume, bedrijfskenmerken, bonus-malus of met doorbelasting aan de eindgebruiker. We zullen ze achtereenvolgens kort bespreken:

- een *tariefsstructuur gebaseerd op een omslagstelsel met gerealiseerde productievolumes* heeft als voordeel dat de kengetallen vaak eenvoudig beschikbaar zijn. Bovendien past het doorgaans bij inspectieactiviteiten. Als nadeel geldt dat voor elke deelmarkt een heffingsgrondslag moet worden gevonden. Dat maakt het systeem complex. Verder is de relatie met inspectieactiviteiten niet altijd zo sterk. Tenslotte moeten de herverdeel effecten worden gezien. Deze structuur kan kostendekkend zijn, maar is niet transparant. Qua herverdelingseffecten is deze tariefstructuur niet stabiel, omdat (des)investeringen van invloed zijn op de tarieven. Het systeem van de Autoriteit Financiële Markten lijkt hier een voorbeeld van te zijn;
- een *tariefstructuur gebaseerd op bedrijfskenmerken* beoogt een omslagstelsel te formuleren op basis van marktomvang. Mogelijke heffingsgrondslagen zijn dan omzet, formatieplaatsen, en toegevoegde waarde. Het gebruik van toegevoegde waarde als heffingsgrondslag past bij een fiscale insteek, is transparant en objectief en is voor alle partijen gelijk. Echter, de vele regels en uitzonderingen die daarbij horen maken dit systeem ondoorzichtig voor marktpartijen, en gevoelig voor beïnvloeding. Bij het gebruik van omzet als heffingsgrondslag ligt een fiscale insteek voor de hand. Echter het gebruik van de omzet van een fiscale eenheid heeft als nadeel dat deze eenheid mogelijk ongelijk is aan de marktpartij waar IVW-DL toezicht op houdt. De totale omzet van een bedrijf kan veel groter zijn dan de voor de IVW-DL relevante omzet. Ook bij het aantal formatieplaatsen als grondslag is begripsafbakening van belang. Een tariefsysteem op basis van de omzet of het aantal formatieplaatsten heeft wel als voordelen dat het goed scoort op controleerbaarheid en meetbaarheid, stabiliteit, kostendekkendheid en transparantie. Het bedrijfskenmerk formatieplaatsen scoort relatief slechter dan het kenmerk bedrijfsomzet op het criterium representativiteit voor het profijt dat een bedrijf heeft van toezicht. Voor beide grondslagen geldt dat het systeem zwak scoort op beperking administratieve lasten en dat ze nadelig kunnen uitpakken voor grotere bedrijven die hun risicomangement goed op orde

hebben: ze zijn niet representatief voor de inspanningen van de toezichthouder. De afbakening van het relevante kenmerk of begrip moet zeer duidelijk zijn. Bij een risicobenadering van inspecties is de relatie tussen een bedrijfskenmerk en de inspectieactiviteiten vaag. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) te België, en de Toezichthouder voor de post- en telecommunicatiediensten OPTA gebruiken voor hun heffingen naar eigen tevredenheid een tariefstructuur gebaseerd op bedrijfskenmerken;

- een *tariefstructuur gebaseerd op bonus-malus* kan verschillende heffinggrondslagen gebruiken, maar kenmerkt zich door het principe 'de vervuiler betaalt'. Het voordeel is de duidelijke relatie met de inspanningen van de toezichthouder. Administratief is het met name voor de toezichthouder bewerkelijker. De Commissie Linschoten stelt dat aan deze tariefstructuur verder vooral nadelen zijn te constateren. Bijvoorbeeld, de aard van inspectieactiviteiten kan uiteenlopen waardoor transparantie van het systeem tekortschiet. Ook is het lastig om via een malus de extra activiteiten kostendekkend te maken. Mogelijk het belangrijkste nadeel is het risico dat partijen druk gaan uitoefenen op de inspecteurs. De Belgische voedselautoriteit FAVV voert een dergelijk systeem door, met als belangrijk element dat niet de controlerende inspecteur zelf, maar een andere inspecteur beslist over de boete of malus. De Deense voedselautoriteit DVFA doet bij voedselinspecties iets soortgelijks; een besluit moet zo geformuleerd zijn dat het de toets van de rechter zal doorstaan, anders gaat het niet door;
- ten slotte, een *tariefstructuur met doorbelasting naar de eindgebruiker*. De gedacht hierachter is dat uiteindelijk de eindgebruiker de rekening vroeger of later toch krijgt, maak dat dus transparant. De eindgebruiker profiteert in belangrijke mate van de inspecties. Ook is het administratief haalbaar, controleerbaar en meetbaar. Voornaamste probleem bij deze structuur is dat niet voor alle deelmarkten, bijvoorbeeld onderhoud, de rekening bij de consument is te leggen. Bij een hele brede grondslag, is de relatie met inspectie-inspanningen moeilijk te leggen. Omdat het aantal eindgebruikers onbekend is, is de kostendekking niet gegarandeerd. Voorbeelden zijn de veiligheidsheffing in de luchthavenbelasting en de verwijderingsbijdrage te betalen bij aanschaf van wit- en bruigoed.

Ook de Commissie Linschoten concludeert na een internationale benchmark dat de ideale tariefstructuur niet bestaat (Cie Linschoten, 2004d, p.129). De structuren variëren en bevatten vaak verschillende elementen. Alleen Het Verenigd Koninkrijk en Zweden beschikken over kostprijzen met voor- en nacalculaties. Bijlage 2 geeft een overzicht van de tarieven voor 2005.

3.7 Kostendekkendheid en doelmatigheid

De algemene gedragslijn voor producten waar bedrijven en burgers direct gebruik van maken is dat de tarieven de integrale kosten dekken. De uitzonderingen hierop hebben betrekking op beleidsmatige overwegingen, een overgangperiode of vaste tarieven. Deze richtlijn is bevestigd in een uitspraak van de Raad van State. Het Ministerie van Verkeer en

Waterstaat heeft in 2001 de volgende uitgangspunten voor het tarievenbeleid geformuleerd:

- kostendekkendheid;
- formele wettelijke basis;
- bedrijfseconomische grondslag.

Representatieve nieuwe tarieven leiden nauwelijks tot een herverdelingseffect tussen sectoren, in deze tussen de zogenaamde grote en kleine commerciële luchtvaart.

In internationaal perspectief wordt wel de noodzaak uitgesproken van het realiseren van een gelijk speelveld, *level playing field*. Stel men kijkt alleen naar IVW-DL-inspecties die gerelateerd zijn aan internationale regelgeving. De tariefopbrengsten worden in tabel 3.6 tussen enkele EU-lidstaten vergeleken in de vorm van een index, waarbij is gecorrigeerd voor de omvang van de bedrijfstak in betrokken land.

Tabel 3.6 Vergelijkende waarden tariefopbrengsten in verschillende Europese landen

Land	Index tariefopbrengsten a)
Nederland	100
Spanje	32 à 42
Duitsland	57-59
België	90
Zweden	107 à 181
Verenigd Koninkrijk	230 à 300

a) Nederland (4,9 mln. euro) = 100.

Bron: CIE Linschoten (2004d), p. 127.

In het Verenigd Koninkrijk worden alle gerelateerde kosten doorbelast, inclusief publieke overheidstaken. Bij de meeste andere landen is de tariefopbrengst relatief veel lager dan in Nederland. Zouden de Nederlandse tarieven zijn herberekend volgens volledige kostendekking van (post-)toelatingsactiviteiten dan komen de Nederlandse tariefopbrengsten uit op 11,6 mln. euro. Opnieuw gecorrigeerd voor het aantal toezichtsubjecten, komen ze dan bijna 50% boven het gemiddelde van Duitsland, België, Zweden en Spanje uitkomen. In internationaal perspectief geven de tariefopbrengsten, gecorrigeerd voor de omvang van de bedrijfstak, een voor Nederland negatief beeld van het speelveld.

Ook wat betreft relatieve doelmatigheid en inspectie-effectiviteit kunnen we het internationaal vergelijkend perspectief nemen. Zoals eerder gesteld ontvangt IVW-DL voor 4,9 mln. euro aan internationaal vergelijkbare tarieven. Duitsland ontvangt aan internationaal vergelijkbare tarieven in absolute bedragen ongeveer 11 mln. euro. Dergelijke absolute tariefopbrengsten in de luchtvaart zijn alleen in België en Spanje lager. Maar België heeft een veel kleinere luchtvaartsector en Spanje wil de inspectie fors uitbreiden. In Nederland zijn de opbrengsten goed voor 18% van de totale kosten van IVW-DL. De totale kosten van de luchtvaartinspectie in Spanje zijn niet bekend. De kostendekkendheid van Nederland is in internationaal vergelijkend perspectief erg laag, te weten 18% voor Neder-

land tegenover 62% voor het buitenland gemiddeld (tabel 3.7). Het lage percentage van Nederland komt door beleidskeuzes (inspectieprogramma, takenpakket), lage tarieven en/of hoge kosten.

Tabel 3.7 *Vergelijking kostendekkendheid tussen inspecties in vijf Europese landen*

Landen	%	
Nederland	18	
Gemiddeld buitenland	62	(exclusief VK: 49)
waarvan:		
VK	103	
Duitsland	48	
België	38	
Zweden	60	

Bron: Cie Linschoten (2004c, tabel R, p.38).

Tabel 3.8 *Vergelijking doelmatigheid en inspectie-effectiviteit tussen inspecties in vijf Europese landen (index Nederland = 100)*

Landen	Aantal inspecteurs (internationaal vergelijkbaar)	Aantal toezichtsobjecten (AOC, JAR-21/145, TRTO/FTO)	Aantal subjecten per inspecteur
Nederland	100	100	100
Gemiddeld buitenland	142	290-364	182-228
waarvan:			
VK	300	690-900	230-300
Duitsland	170	380-390	220
België	70	70	100
Spanje	100	180-240	180-240
Zweden	70	130-220	180-280

Bron: Cie Linschoten, (2004d, tabel S, p.39).

Het volgende kan gezegd worden over de inspectie-effectiviteit met betrekking tot het toezicht in het kader van internationale regelgeving (tabel 3.8). Op basis van die regelgeving zijn kengetallen berekend over het aantal inspecties per inspecteur. Volgens de tabel blijkt Nederland gelijkwaardig te zijn aan België. Dat lijkt niet gek, ware het niet dat de inspecteurs van de andere landen per persoon veel meer subjecten inspecteren. De productie per inspecteur is in het buitenland gemiddeld het dubbele van de productiviteit in Nederland (een factor 182-228).

In dit geval ondersteunen de nationale en internationale analyses elkaar; andere beleidskeuzes zijn mogelijk, net als verbeteringen in doelmatigheid en effectiviteit. De Commissie Linschoten formuleert meerdere varianten om de integrale kosten voor

(post-)toelating door te belasten. In tabel 3.9 staan de varianten beoordeeld op tien. Uitgangspunt is dat de huidige situatie niet voortgezet kan worden, vanwege gebrek aan inzicht in kostprijzen, de onbedoelde impliciete subsidie aan bedrijven, en de (relatief) lage graad van kostendekking. De volgende varianten zijn doordacht:

- *Variant 1: volledige bekostiging door gebruikers*
De opbrengsten van IVW-DL uit de sector stijgen met 137% tot 11,6 mln. euro, en de kostendekkingsgraad van de inspectie stijgt van 18 naar 42%. De verhouding van opbrengsten tussen sectoren blijft gelijk. Wel maken de voorgestelde tariefkosten voor de kleine commerciële luchtvaart hun reeds bestaande internationale kostenaandeel nog veel groter.
- *Variant 2: volledige bekostiging door gebruikers na doelmatigheids- en effectiviteitsverbeteringen*
Voor deze variant is een kostenreductie van 30% berekend. De variant past in een verschuiving in IVW-beleid naar meta-toezicht, zoals gesteld in hun document 'Toezicht in ontwikkeling' uit 2003. Er ontstaat een verbetering in transparantie, doelmatigheid, lastendruk en effectiviteit. Belangrijkste nadeel is de hiervoor benodigde reorganisatie van IVW-DL, die bovendien enkele jaren zal duren.
- *Variant 3: gedeeltelijke bekostiging door passagiers*
De sector blijft hetzelfde totaalbedrag betalen, en het verschil met de totale (post-)toelatingskosten wordt omgeslagen via een eindgebruikersheffing. De eindgebruiker moet rekenen op een tariefverhoging van 15 eurocent per ticket en krijgt hiervoor veiligheid. De sector behoudt haar relatieve kostenpositie. Dit eist echter een nieuwe belastingwet voor een nieuwe groep belastingplichtigen, die theoretisch moeilijk te rechtvaardigen is en ingaat tegen het principe van Maat Houden dat de industrie de (post-)toelating betaalt.
- *Variant 4: volledige bekostiging uit publieke middelen*
Onorthodox, met duidelijk voordelen voor administratie, concurrentiepositie, veiligheid en draagvlak. Echter, nu is er geen sprake van enige kostendeckendheid, wat tegengesteld is aan beleidsrichtingen in eigen beleid en Maat Houden. Bovendien kan het leiden tot overconsumptie, verlaging van doelmatigheid en beschuldigingen van ongeoorloofde staatssteun.

Tabel 3.9 vat de scores samen op tien criteria. De argumentatie voor deze toetsingscriteria is niet gegeven.

In procenten integrale kostendekking verschillen de varianten 1, 2 en 3 onderling nauwelijks (zie tabel 3.10). Bij een volledige doorbelasting aan gebruikers van feitelijke kosten voor (post-)toelatingsinspecties komt Nederland qua kostendekkingsgraad met 42% in de buurt van België (38%) en Duitsland (48%).

Tabel 3.9 *Beoordeling diverse varianten op de toetsingscriteria*

Toetsingscriteria	Variant 1	Variant 2	Variant 3	Variant 4	Situatie 2003
Kostenverhoging bedrijven	--	-/+	+	+++	+
Juridische robuustheid	+	+	-	-	-
Representatief inspanningen toezichthouder	++	++	-	--	-
Representatief profijt van toezicht	+	++	-	--	-
Beperking administratieve lasten	+	+	-/+	+	+
Toekomstbestendig	-	/+	+	--	--
Geen grote effecten op sector	--	+	+	--	+
Administratief haalbaar	+	-/+	-/+	+	+
Stabiele inkomsten voor IVW-DL	+	+	-/+	+	+
Draagt bij aan level playing field	-	+	+	++	+

Bron: Cie Linschoten (2004c, tabel T, p.42).

Tabel 3.10 *Kostendekkendheid in de diverse doorberekeningvarianten en gemiddelde kostendekkendheid in het buitenland*

Kostendekkendheid in %	Variant 1	Variant 2	Variant 3	Variant 4	Situatie 2003
Nederland	42	42	44	0	18
Buitenland (gemiddeld)	62	62	62	62	62

Bron: Cie Linschoten (2004c, tabel U, p.42).

De Commissie Linschoten kiest voor variant 2, de doelmatigheids- en inspectie-effectiviteitsvariant. Die variant past namelijk het beste in de trend tot versoering, toezicht op afstand, integratie; verlaging administratieve lasten, en invoering van risicoanalyses voor inspectieprogramma's. In tabel 3.11 staan de gevolgen wat betreft de tariefswijzigingen en kostendekking voor verschillende inspecties.

Uitgaande van de bestaande mate van kostendekkendheid geven de berekeningen voor 2003 aan dat de uurtarieven met 40% omlaag zouden kunnen en dat de vaste tarieven met gemiddeld 75% omhoog zouden kunnen. Dit weerspiegelt beter de feitelijke kostprijzen, zonder dat het nadelen heeft voor het level playing field, de internationale concurrentiepositie van bedrijven. Verhoging van de kostendekkendheid vereist eerst een stijging in kwaliteit, doelmatigheid en transparantie, pas dan zijn Service Level Agreements mogelijk en wordt een verhoging van tarieven acceptabel. In het advies staat klantgerichtheid voorop, blijkend uit zowel de aanbevolen vereenvoudiging van het tariefstelsel en de aanbevolen aanpassing van tarieven, met aandacht voor de concurrentieverhoudingen.

Tabel 3.11 *Tarief 2004-2006 ten opzichte van tarief 2003 en integrale kostprijs*

(Post)toelatingsinspecties	Aantal producten	Tarief 2004-2006	
		In % tarief 2003	In % kostprijs
Kleine bedrijven	43	36	22
Grote en middelgrote bedrijven	70	85	53
Alle bedrijven	48	72	45
Theorie examens	13	100	19
Medische verklaringen	1	100	19
Overige producten met vast tarief 2003	28	208	42

Bron: Cie Linschoten (2004c), p.44.

Een opvallende aanbeveling voor de luchtvaartsector is om een comité voor doelmatigheid, inspectie-effectiviteit en tarieven (DIET-comité) in het leven te roepen. Met de belanghebbenden kan de IVW-DL jaarlijks de kwaliteit, de kostprijzen, het inspectieprogramma en de nieuwe tarieven bespreken. Dit lijkt in lijn met de praktijk bij de Autoriteit Financiële Markten. Daar worden sectoren sterk betrokken bij de voorstellen van het inspectieprogramma en tarieven (zie hoofdstuk 4).

De commissie Linschoten geeft geen analyse van de mogelijke delegatie van inspecties aan bijvoorbeeld het bedrijfsleven zelf. Dit wordt in 2005 wel onderkend als een nieuwe taak bijvoorbeeld 'in de vorm van een tweedelijnstoezicht op de taakuitvoering door de provincies' (IVW, Jaarwerkplan 2005, p.24).

3.8 Conclusies

De IVW-DL is in 2004 grondig doorgelicht. Daarbij bleek uit gedetailleerde (internationale) vergelijkingen dat het beter inzicht krijgen van allerlei ratio's en het daarover met instellingen in gesprek gaan kan helpen om tot een betere verstandhouding te komen. Gebrek aan getallen en kennis zorgt de facto voor de onweerlegbaarheid van aantijgingen over te hoge tarieven. Meer transparantie richting bedrijven is geboden.

De Commissie Linschoten concludeert na een internationale benchmark dat de ideale tariefstructuur niet bestaat. De structuren variëren en bevatten vaak verschillende elementen. Ook doorberekeningen geven aan dat elk principe dat consequent wordt doorgevoerd weer andere belangrijke nadelen oplevert. Toch pleit de Commissie Linschoten voor een tarievenstructuur met uitsluitend vaste tarieven: een in de luchtvaart onderkend opvallend nadeel van uurtarieven is dat de bestaande doorbelasting op basis van uurtarieven kan leiden tot het boeken van directe inspectie-uren onder indirecte kosten. Het Verenigd Koninkrijk en Zweden beschikken over kostprijzen met voor- en nacalculaties. De commissie geeft drie redenen die pleiten voor vaste tarieven. Ten eerste, omdat hiermee het probleem van onzekere nacalculatie wordt ondervangen. Bedrijven kunnen beter plannen. Ten tweede, de interactie tussen bedrijven en inspecteurs wordt niet belast met het doortikken van de klok. Dit komt volgens beide partijen de veiligheid ten goede. Ten derde,

uurtarieven zorgen voor hoge administratieve lasten, vanwege de gerelateerde vragen en bezwaarschriften. Zeker de laatste twee punten, maar wellicht alle punten, zijn ook bekend bij de VWA. Helaas is nog geen informatie bekend over de ervaringen van IVW-DL met deze systematiek.

Wat betreft de invoering van een bonus-malus is voor de VWA wellicht een les dat het belangrijkste nadeel van een bonus-malussysteem het risico is dat partijen druk gaan uitoefenen op de inspecteurs.

Opvallend is dat berekeningen tot forse bijstellingen kunnen leiden. Uitgaande van de bestaande mate van kostendeckendheid geven de berekeningen voor 2003 aan dat de uurtarieven van UWV-DL met 40% omlaag zouden kunnen en dat de vaste tarieven met gemiddeld 75% omhoog zouden kunnen. Dit weerspiegelt beter de feitelijke kostprijzen, zonder dat het nadelen heeft voor het level playing field, de internationale concurrentiepositie van bedrijven. Ook bij andere autoriteiten bestaat wel eens de noodzaak en wens voor forse bijstelling van tarieven. Deze bijstellingen hoeven dus niet altijd en direct problematisch te zijn voor de concurrentiepositie van het bedrijfsleven.

4. Autoriteit Financiële Markten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de gedragstoezichthouder op de financiële markten centraal. De AFM ziet toe dat alle partijen in de gehele financiële marktsector zich aan de relevante wet- en regelgeving houden. Die marktsector omvat de gebieden sparen, beleggen, verzekeren en lenen. Ruim 9.000 instellingen staan onder toezicht van de AFM. Dit kan in 2005 stijgen naar liefst 25.000 instellingen.

De AFM is om meerdere redenen uitgekozen om hier als casus bestudeerd en opgenomen te worden. Er is een parallel met de VWA vanwege de zorg om het vertrouwen in sectoren; terwijl de VWA zich richt op de gezondheid (en welzijn) van mensen en dieren richt de AFM zich op de gezondheid van financiële markten. Het goed functioneren van de financiële markten is een publiek belang en raakt iedereen. Publiek, bedrijfsleven en overheid zijn voor velerlei activiteiten afhankelijk van financiële producten die op de markten aangeboden worden. De VWA en AFM hebben recentelijk te maken met turbulentie en schandalen. Rond 2001 was dit vertrouwen op beide markten tot een dieptepunt gezakt. Net als bij voedselmarkten is het vertrouwen in de ordelijke en eerlijke werking van financiële markten cruciaal. Daarom is het van groot belang dat er toezicht gehouden wordt op een behoorlijke werking van deze markten. Ook hebben de twee toezichthouders te maken met een internationaal speelveld van beleidsconcurrentie. Er is veel in ontwikkeling, zodat bij beide het zorgen voor een *level playing field* een eigenstandige beoordeling verdient. Op andere punten loopt de AFM ten opzichte van de VWA voorop; met name doelen we op de begroting 2005 die is opgezet volgens de systematiek uiteengezet in de nota *Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording* (VBTB).

Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd: na enige achtergrondinformatie over de AFM, volgt info over haar activiteiten. In paragraaf 4.4 staan de middelen centraal. In paragraaf 4.5 volgen de hoofdlijnen van de systematiek van het vaststellen van de heffingen, waarna de bijbehorende eenduidige procedure wordt gespecificeerd. Ten slotte, voor de conclusies staat paragraaf 4.7 dat handelt over de activiteiten van de AFM in relatie tot verschillende doelstellingen.

4.2 Achtergrondinformatie

De AFM is de rechtsopvolger van de Stichting Toezicht Effectenverkeer (STE). De wijziging van STE naar AFM vloeit voort uit de nota *Herziening van het toezicht op de financiële marktsector* van het Ministerie van Financiën: de sectorale indeling van het toezicht maakt plaats voor een functionele indeling in prudentieel toezicht en gedragstoezicht. Het prudentieel toezicht richt zich op de vraag of de deelnemers aan de financiële markten erop kunnen vertrouwen dat hun contractpartner de aangegane financiële verplichtingen

kan nakomen. De Nederlandsche Bank is verantwoordelijk voor het prudentieel toezicht. Het gedragstoezicht richt zich op de vraag of deelnemers aan de financiële markten correct behandeld en juist geïnformeerd worden. Dit toezicht is de verantwoordelijkheid van de AFM.

De AFM is als stichting een zelfstandig bestuursorgaan dat valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de Minister van Financiën. De interne stakeholders van de AFM zijn de Raad van Toezicht, het Bestuur en de medewerkers. De externe stakeholders zijn de Minister van Financiën, de marktpartijen, het publiek en toezichthouders in binnen- en buitenland.

De AFM heeft in 2003 de basis gelegd voor de implementatie van een nieuwe *governance* structuur. De overgang van STE naar de AFM, onderstreept het belang van die nieuwe toezichtstructuur. Er is immers sprake van een verandering van sectortoezichthouder - dat wil zeggen een toezichthouder die een weliswaar belangrijk maar smal segment van de financiële markten tot werkterrein had naar een gedragstoezichthouder, die ingrijpende bevoegdheden moet uitoefenen over de volle breedte van de financiële markten. De AFM bevindt zich in een belangrijke fase van haar bestaan. Vanwege de financiële schandalen moet nieuwe en/of aangescherpte (internationale) wet- en regelgeving worden doorgevoerd. De herziening moet de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse financiële sector versterken. Een reeks aan wetten zal in 2005-2006 definitief ingevoerd worden. In de periode 2003-2005 worden de ontwikkelingen en prioriteiten voor een groot deel bepaald door liefst zes wetgevingstrajecten.

De organisatiestructuur maakt onderscheid tussen toezichtvoorbereiding, de ontwikkeling van nieuwe taken en toezichtuitvoering. Het scheiden van deze fasen in het toezicht voorkomt dat de uitvoering van het toezicht in het gedrang komt door de noodzaak om nieuwe taken op te pakken en vice versa.

In de toezichtuitvoering is gekozen voor een balans tussen een accountstructuur en competentiecentra. Dit reflecteert de wens om enerzijds voor de onder toezicht staande instellingen een duidelijk aanspreekpunt te behouden dat beschikt over de specifieke kennis van deze instellingen en de relaties onderhoudt: de toezicht accounts. Anderzijds vereist de kanteling naar gedragstoezicht voor de gehele financiële sector een verankering van de consistentie van het toezicht en het centraal bijeenbrengen en ontwikkelen van kennis en vaardigheden. In concrete toezichtopdrachten zal er daarom sprake zijn van samenwerking tussen toezicht accounts en competentiecentra met een gezamenlijke inhoudelijke verantwoordelijkheid.

Binnen toezichtuitvoering opereren competentiecentra als Toetreding, Markten & Beurzen, Gedragstoezicht op instellingen, Consument, en onderzoeken naar illegale instellingen en aanbiedingen. Juridische Zaken is een organisatiebreed competentiecentrum.

4.3 Activiteiten en prestaties

De AFM onderscheidt de volgende drie taakvelden (AFM, 2005b):

1. de relatie tussen vragers en aanbieders van financiële diensten en producten;

2. de relatie tussen effectenuitgevende instellingen en derden; en
3. de financiële infrastructuur.

Het eerste punt omvat activiteiten op het gebied van toetredingseisen (deskundigheid, en betrouwbaarheid), de zorgplicht en de klachtenafhandeling, en (controle van) publieksinformatie. Activiteiten betreffende het tweede punt, effecten, betreffen het zorgen voor en toezien op noteringseisen, transparantie-eisen bij uitgifte van effecten, eisen voor publieke rapportages, en het voorkomen van marktmanipulatie. Taken op het derde gebied omvatten toegangsverlening, zorgen voor transparantie van spelregels en kosten, en monopoliecontrole.

De AFM wil haar middelen inzetten op een risico- en bijdragegedreven manier. Dit houdt in dat de middelen worden ingezet waar de risico's voor de doelstellingen het grootst zijn, respectievelijk, waar de bijdrage aan realisering van de doelstellingen het grootst is. De AFM bepaalt de inzet van middelen op basis van een selectiemechanisme. Het selectiemechanisme bevat de volgende onderdelen:

- instellingen zelf te laten aangeven in welke mate ze voldoen aan de normen;
- gesprekken met het management van betrokken instellingen; en
- uiteenlopende risicosignalen (een selectiemechanisme in ontwikkeling).

4.4 Middelen

In de praktijk komt het vigerende rekensysteem erop neer dat het bedrijfsleven 85% van de totale kosten fourneert. De overheid draagt in totaal slechts 15% van de totale kosten (bij De Nederlandse Bank: 21%). De boetes zijn samen nog steeds marginaal van omvang. Het overheidsaandeel lijkt te omvatten alle repressieve handhavingkosten en alle kosten voor onderzoek naar witwaspraktijken (Wet MOT/Wid en Sanctiewet). Dat onderzoek valt onder preventieve handhaving. De specifieke vergoedingen van de overheid zijn voor meerdere jaren vastgelegd.

Als gevolg van eerdergenoemde zes wetgevingstrajecten groeit de AFM in begroting, formatie, en aantal toezichtstaken en bedrijven/instellingen (zie tabel 4.1). De begroting stijgt in 2005 tot 70 miljoen euro. De totale reële toezichtkosten zijn in zeven jaar tijd ongeveer 2,5 keer zo hoog geworden (Appelman, 2003, p.4). Ook het percentage direct toezicht (in uren) stijgt en wel tot ruim boven de 40%. Bij IVW-DL ligt het percentage uren in direct toezicht op slechts 12% (CIE, 2004b, tabel 4.1, p. 68). De AFM neemt in het percentage direct toezicht wel de voorbereidingskosten voor nieuwe toezichtstaken op zich (Appelman, 2003, p.2). Dit is niet zo vreemd omdat deze kosten inderdaad na marktintroductie doorberekend worden aan betrokken sectoren. We komen hier later op terug. De AFM verwacht een toename van de populatie relevante bedrijven van zo'n 9.000 in 2003 naar 25.000, in 2005. Reden is dat, vanwege de Wet Financiële Dienstverlening (WFD), de accountants en financiële intermediairs onder het toezicht van de AFM zullen vallen.

Tabel 4.1 Kengetallen Autoriteit Financiële Markten

	2002	2003	2004	2005 Begroting
Totale begroting - in miljoenen €	38,3	38,4	57,4	69,7
Personele ontwikkeling - fte's	259,1	291,7	466,4	494,0
Percentage direct toezicht	36	37	40	43
Aantal toezichttaken	14	15	30	39
Schatting aantal onder toezicht staande instellingen	8.500	9.000	9.300	25.000

Bron: AFM (2004), p.7.

De belangrijkste kostensoorten (begroting 2005) zijn personeelskosten en overige bedrijfslasten, met resp. 48 mln. euro en 17 mln. euro. Daarbinnen zijn, respectievelijk, de salarissen (31 mln. euro) en algemene lasten (8 mln. euro) de belangrijkste kostenposten (zie tabel 4.2). De post uitzendkrachten betreft inhuur voor niet structurele activiteiten, bijvoorbeeld initiële vergunningsaanvragen, en personele onderbezetting. De kosten voor werving, selectie en opleidingen (samen 2,6 mln. euro) vallen onder overige personeelslasten. De post advieslasten omvat beleidsondersteunend onderzoek, uitvoeringsadvies, informatisering (1,3 mln. euro) en juridisch advies (0,4 mln. euro). Onder de post algemene lasten is onder andere 0,4 mln. euro opgenomen voor communicatie naar onder toezicht staande marktpartijen en het opzetten en via de website openbaar maken van een nieuw register.

Tabel 4.2 Begroting 2005 naar kostensoorten (lastenbegroting) in mln. euro

Kostensoort	Begroting 2005
Salarissen	30,6
Sociale lasten	4,0
Pensioenkosten	6,0
Uitzendkrachten	3,6
Overige personeelslasten	4,5
<i>Totaal personeelslasten</i>	<i>48,7</i>
Huisvesting	4,5
Advieskosten	4,6
Algemeen	8,3
<i>Totaal overige bedrijfslasten</i>	<i>17,4</i>
Afschrijvingen	2,8
Financiële baten en lasten	0,8
<i>Totale lasten</i>	<i>69,7</i>

Bron: AFM (2004).

De kosten van de AFM worden gefinancierd uit heffingen, boetes/dwangsommen en een overheidsbijdrage. Jaarlijks stelt men die bijdragen vast. Uitgangspunt is een lastenbegroting met een indeling in homogene groepen zonder kruissubsidiëring. Om tot de jaarlijkse heffingen te komen wordt per groep/sector gecorrigeerd op de volgende punten:

- verrekening van aanloopkosten uit eerdere jaren;
- toevoegingen aan reservefondsen;
- verrekening van eerdere exploitatieverschillen; en
- aftrek van de overheidsbijdrage.

De resultante zijn de heffingen in het begrotingsjaar per homogene groep/sector, bijvoorbeeld levensverzekeraars. Ultimo 2005 staat voor 24 mln. euro aan dergelijke correcties in de boeken om verrekend te worden op in een volgend jaar. Wat betreft de te verrekenen exploitatieverschillen ligt de oorzaak bij dynamiek van de marktomzet, en de opbrengst van boetes. De heffingen voor een jaar worden namelijk in het voorjaar, op schattingen van parameters zoals omzet, berekend. Voor exploitatieverschillen is een periode van maximaal vier jaar vastgesteld voor de verevening. Wat betreft aanloopkosten voor de ontwikkeling van nieuwe producten/diensten, innovaties, zien we dat de AFM die kosten mag opsparen om ze later na het opgestart zijn van de activiteiten, in de uitvoeringsfase, over een periode van vijf jaar om te slaan. Dit over de tijd omslaan van exploitatiekosten en aanloopkosten is uniek en niet bij andere autoriteiten gevonden (figuur 4.1).

Fase	Activiteiten	Financiering kosten
Vorbereidingsfase	Projectmatig werken aan onder andere de ontwikkeling van controlestrategieën en werkprocessen, het werven en selecteren van medewerkers en het proefdraaien met de nieuwe taak.	Voorfinanciering door activering op de balans van de AFM. Later worden deze kosten over een periode van gemiddeld 3 tot 5 jaar verrekend via een opslag op de heffingen.
Uitvoeringsfase	Uitvoeren van het nieuwe toezicht op dezelfde wijze als bij bestaande taken.	Heffing aan onder toezicht gestelde instellingen na aftrek van overheidsbijdrage.

Figuur 4.1 Voorfinanciering activiteiten en verrekening van kosten

Het is de vraag of de voorfinanciering voor innovaties conform de uitgangspunten van Maat Houden is. De AFM moet in principe alle uitgaven op de sector zelf verhalen. Dit op gezag van het Ministerie van Financiën. De argumentatie is dat handhaving in het belang van de overblijvende bedrijven is. Het zou onder andere kunnen betekenen dat een beperkte groep betaalt, dat er geen sprake is van een collectieve last en dat individuele bedrijven direct profijt hebben van het ontwikkelen van controlemechanismen, het werven van personeel en het proefdraaien met de nieuwe taak. In de uitvoeringsfase moeten alle onder toezicht gestelde instellingen vijf jaar betalen voor de ontwikkelkosten van het nieuwe toezicht. Het betreft handhavingskosten. Het is te debatteren of hier sprake is van doorberekening van handhavingskosten aan een beperkte groep en of bedrijven er individueel profijt van hebben. Er wordt gesproken van een collectieve last waar alle betrokken

instellingen in een set aan bij moeten dragen. Daar staat tegenover dat het verrekenen van kosten van innovaties, vernieuwingen, via voorfinanciering heel redelijk lijkt. Het zorgt voor kwalitatief goed toezicht bij een constante groep bedrijven.

De vraag naar de conformiteit van Maat Houden speelt ook bij het eenvoudige omslagstelsel voor een deel van de kosten voor handhaving in de eigen sector. Zogenaamde probleemgevallen in een sector kosten vanzelfsprekend extra tijd, maar die probleemgevallen hoeven voor de extra onderzoekstijd niets te betalen. Dit is een vorm van solidarisering: de goede bedrijven subsidiëren de controles op de minder zuivere bedrijven. De argumentatie is dat de goede bedrijven zelf direct profiteren van een resulterend goed imago van de sector. Via de administratieve boetes is nog wel een soort bonus-malus-systeem, want de boetes die bij overtredingen werkelijk worden opgelegd, gaan in de grote pot c.q. het elimineren van concurrentievervalsing en komen ten goede aan de gehele eigen sector. Het direct profiteren door individuele bedrijven van handhavingswerk bij probleemgevallen is lastig hard te maken. Ook bij de voedingssectoren speelt dat de gehele sector baat heeft bij handhavingswerk maar dat individuele bedrijven dit niet snel als direct eigen profijt zullen onderkennen. Het is opnieuw een collectieve last voor een gehele sector. Wellicht kan deze vorm van solidarisering bij handhaving nagevolgd worden in sectoren met slechts weinig partijen, zodat het individuele voordeel van handhavingsactiviteiten duidelijker en substantiëler zal zijn in vergelijking met sectoren met duizenden bedrijven.

4.5 Heffingssystematiek financiering toezicht

De directe kosten van het toezicht op de financiële marktsector en de financiering van die kosten zijn in 2003 onderwerp geweest van overleg, zowel in de politieke arena, als tussen het Ministerie van Financiën, de vertegenwoordigers van de onder toezicht staande instellingen en de toezichthouders. Vernieuwingen zijn afgesproken op zowel het gebied van het begrotingsproces van de toezichthouders, als in de systematiek van de financiering van de kosten van het toezicht.

De nieuwe systematiek voor de vaststelling van heffingen ter financiering van het toezicht is van kracht met ingang van 2004, en kent de volgende hoofdlijnen:

1. AFM doet voorstellen over de begroting en heffingen, de sector spreekt via het Adviserend panel, de Minister van Financiën keurt goed en bepaalt hoe met saldi om te gaan;
2. de directe toezichtsuren zijn grondslag voor de toerekening van kosten naar een sector bedrijven met gelijke wettelijke bevoegdheden;
3. voor bestaande taken geldt een stabiel meerjarenkader. Voor aanpassingen van taken en nieuwe taken wordt opnieuw gesproken;
4. de rijksoverheid betaalt in principe alleen de repressieve handhavingstaken;
5. heffingen worden bij voorkeur gekoppeld aan te verrichten toezichtactiviteiten; waar dat niet mogelijk is, wordt een omslag per jaarlijkse heffing toegepast;
6. kruissubsidiëring tussen sectoren worden vermeden en jaarlijkse exploitatiesaldi worden in het jaar daarop verdisconteerd, net als ontvangen boetes binnen die sector.

De AFM hanteert als heffingsmaatstaven een tariefstructuur gebaseerd op bedrijfskenmerken. Zoals in hoofdstuk 3 (p. 38) aangegeven beoogd dit een omslagstelsel te formuleren op basis van marktomvang. De systematiek van de heffingen binnen de sectoren van instellingen varieert van uniforme bedragen per instelling (bijvoorbeeld voor remisiers, dat zijn orderaanbrengers die niet zelf orders naar de beurs brengen) tot bedragen die gerelateerd zijn aan de inkomsten uit de financiële dienstverlening (bijvoorbeeld vergunninghoudende effecteninstellingen). Beperken we ons tot 2004 dan zijn de bedrijven onder toezicht verdeeld in ongeveer 15 populaties/sectoren met hun eigen heffingen. Er is geen kruissubsidiëring tussen de populaties. Dit met name omdat de sectoren zelf dit niet zouden accepteren. Het bijzondere is dat veel bedrijven die zich hier sterk voor maken tegelijkertijd samen met bedrijven uit andere sectoren in een concern zitten, bijvoorbeeld in de grote bankverzekeraar ING.

Categorie instelling	Subcategorie	Heffingsmaatstaf
Beleggingsinstelling	Binnenlands Buitenlands	Balanstotaal
Beurs		Vast bedrag
Effecteninstelling	Niet voor eigen rekening	Effectencliënten
Effecteninstelling	Voor eigen rekening	Effectenhandelaren
Effectenuitgevende instelling	Beleggingsinstelling met veranderlijk kapitaal instelling met aandelen instelling met schuldpapier	Vast bedrag
E-money instelling		Vast bedrag
Kredietinstelling	Met effectendiensten	Effectenrekeningen
Kredietinstelling	Zonder effectendiensten	Risc weighted assets of vast bedrag
Pensioenfondsen		Belegd vermogen
Verzekeraar	Leven Natura uitvaart schade	Premie inkomen
Vrijgestelden	Cliëntenremisier Participatiemij.	Vast bedrag

Figuur 4.2 Heffingsmaatstaven AFM

Bron: AFM-website (2005). Kosten toezicht.

- De wettelijke grondslag voor deze systematiek valt in de volgende drie delen uiteen:
1. het principe van kostendoorrekening staat in toezichtwetten;
 2. de regels voor doorrekening, de groeperingen en de heffingsmaatstaven komen in kostenregelingen; en
 3. de hoogte van de jaarlijkse heffingen staan in de vaststellingsregeling (bijlage 3).

4.6 Procedure vaststelling heffingen

De AFM brengt kosten van het toezicht in rekening met behulp van de volgende twee heffingen:

1. De AFM brengt jaarlijks bedragen in rekening aan de onder toezicht staande instellingen en aan de overige bij haar geregistreerde instellingen. De tarieven voor die bedragen worden zo vastgesteld dat ze per sector van instellingen (bijvoorbeeld beursgenoteerde instellingen, effecteninstellingen en dergelijke) globaal de kosten van het toezicht op de desbetreffende sector instellingen dekken. Dit zijn de jaarlijkse heffingen.
2. Daarnaast brengt AFM voor de verlening van vergunningen, ontheffingen, en dergelijke per prestatie een bedrag in rekening bij de aanvrager. Die bedragen worden zo vastgesteld dat zij per soort prestatie kostendekkend zijn.

De jaarcyclus voor de vaststelling van heffingen is overzichtelijk:

- reeds in mei van het voorgaande jaar (zeg bijvoorbeeld 2004) wordt het adviserend panel, bestaande uit afgevaardigden van vertegenwoordigers van marktpartijen, gevraagd input te geven voor het jaarplan;
- vervolgens wordt in oktober (2004) de door AFM opgestelde conceptbegroting en -planning voor het aankomende jaar aan het adviserend panel voorgelegd;
- vervolgens worden de concepten aangepast en aan de Minister van Financiën ter goedkeuring voorgelegd;
- in december (2004) worden de tarieven voor activiteiten die rechtstreeks gekoppeld zijn aan bepaalde toezichtsactiviteiten door de Minister van Financiën vastgesteld;
- in april van het lopende jaar (2005) worden de tarieven berekend voor het lopende jaar;
- nadat de boeken over het voorgaande jaar (zomer 2004) zijn afgesloten en het exploitatiesaldo over dat jaar per sector, bijvoorbeeld levensverzekeringen, bekend is, wordt het exploitatiesaldo over het voorgaande jaar (2004) voor de sector levensverzekeraars opgenomen in de berekening van hun jaarlijkse heffingen voor het lopende jaar (2005);
- ijkpunt voor de heffingen is de maand april van het lopende jaar (2005). In april is namelijk al een redelijke indruk te geven van de omvang van de basis, dat wil zeggen het aantal activiteiten, voor de heffingen in een populatie van dat jaar (2005).

De tarieven worden bepaald op basis van de gemiddelde tijd die een handeling kost.

- de regelingen inzake de heffingen en de tarieven worden formeel na advies van de AFM door de Minister van Financiën vastgesteld, in juni van het lopende jaar (2005) voor het gehele jaar (2005). Deze vaststellingsregeling voor jaarlijkse heffingen wordt in juni (2005) gepubliceerd. Tussentijdse afwijkingen in uitgaven worden tijdig aan de Minister doorgegeven;
- een exploitatiesaldo voor het lopende jaar (2005) komt weer in de heffingen van het volgende jaar (2006) tot uiting, mits dat de Minister de bestelling van exploitatiesaldi 2005 goedkeurt. In haar jaarverslag en via het adviserend panel legt de AFM verant-

woording over het lopende jaar af (2005). Zo is de cirkel rond en is een vrij eenvoudig systeem opgebouwd.

De vaststellingsregeling voor de andere activiteiten, rechtstreeks gekoppeld aan bepaalde toezichtsactiviteiten, wordt rond de jaarwisseling gepubliceerd (zie de bijlage 3). Voor twee van deze activiteiten wordt het uurtarief gebruikt; voor beurserkenningen en voor beursontheffingen. Verder is er een nultarief voor een 'erkenning', in verband met de voorafgaande goedkeuring van dat bedrijf in het buitenland. Dan is de AFM verplicht de goedkeuring voor Nederland af te geven. Ten slotte zijn er eenmalige tarieven voor een toelating/vergunning en is er het doorlopende toezicht dat via een vast tarief wordt doorberekend aan de betrokken bedrijven.

Het uurtarief is gedefinieerd als alle toezichtskosten, inclusief overhead, gedeeld door alle directe en overheaduren. De uren overhead worden naar rato van directe uren doorbelast. Omdat ook de overhead wordt doorberekend moet iedere medewerker aan tijdschrijven doen. Wanneer de directe uren voor, bijvoorbeeld, de sector levensverzekeraars 20% van het totaal aantal directe uren bij AFM betreft, dan worden ook 20% van de indirecte uren aan de levensverzekeraars doorgerekend. Het uurtarief is €215. De heffingenbasis loopt uiteen naar wat de sector de meest vanzelfsprekende basis vindt, bijvoorbeeld omzet, vermogen, of aantal werknemers. Sectoren draaien via de heffingen ook op voor de voorbereidingskosten, de investeringskosten en zelfs voor de reservevorming (nu 1,5 mln. euro per jaar) bij de AFM. Er is discussie over de juistheid van doorbelasten van de voorbereidingskosten en de investeringen welke worden gemaakt voorafgaand aan de controle van een sector. Bij DNB worden de kosten gedekt uit de winsten.

Opvallend is dat het hoofd van de afdeling heffingen vindt dat de urenadministratie te veel tijd kost en te hoge transactiekosten oplevert. De inschatting is dat het 5% extra kosten geeft. De AFM vindt dit wel erg veel en overweegt alternatieven.

4.7 Doelstellingen

De AFM heeft acties ondernomen op basis van diverse principes. Bij de opstelling van de heffingsmaatstaf was er sprake van een afruil tussen eenvoud en rechtvaardigheid/eerlijkheid, waarbij per geval is gekeken en in onderhandelingen met betrokken sector besloten. Transparantie wordt bereikt door de tarieven en resultaten te publiceren. Draagvlak wordt gezocht in het halfjaarlijks adviserend panel (mei; oktober) per sector op directeursniveau. Dit panel bespreekt met name de begroting, het jaarverslag, en de tarifiering. Draagvlak wordt ook gerealiseerd door informeel overleg op operationeel niveau.

Doelmatigheid wordt via het Ministerie van Financiën in de gaten gehouden. Eind 2003 is op initiatief van het Ministerie van Financiën het rijksbrede project 'reductie administratieve lasten' opgezet. Doel is de administratieve lasten van het bedrijfsleven met 25% te verminderen. De AFM is hieraan gebonden en heeft met marktpartijen diverse reductievoorstellen geïdentificeerd en voorgesteld.

De AFM heeft een instrument ontwikkeld dat de kosten en baten van wetten, voor marktpartijen en consumenten, inzichtelijk maakt. Dit instrument wordt een standaard onderdeel van de introductie van wetgevingsonderdelen.

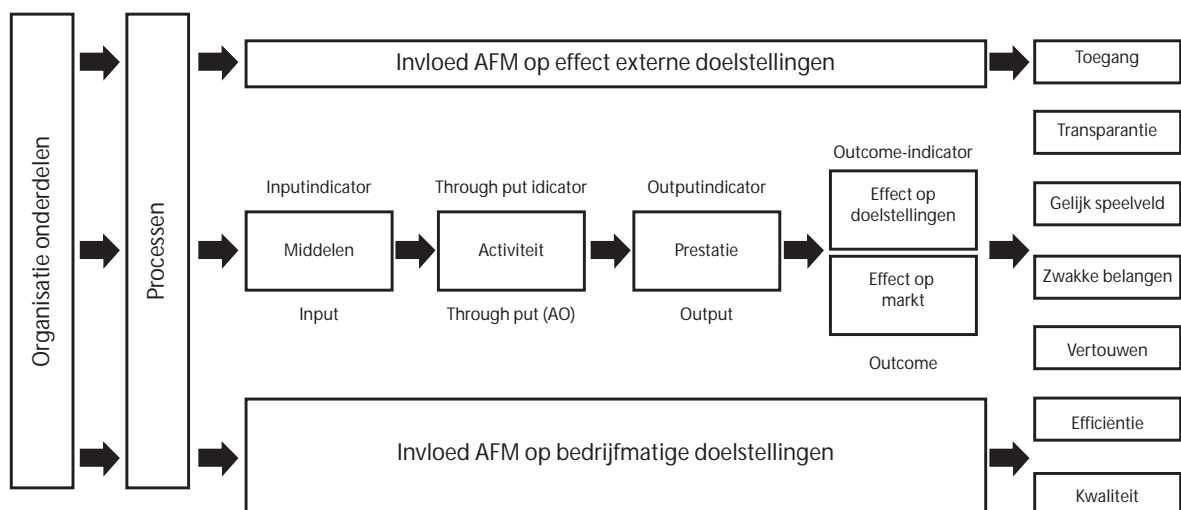
Opvallende resultaten lijkt AFM te halen in het beperken van de kosten voor bestaande toezichttaken van AFM (zie figuur 4.3). De AFM had in 2002 met het Ministerie van Financiën afgesproken het totaal aan kosten voor bestaande taken, na CAO-correctie, te stabiliseren op het niveau van 2002. Tabel 4.3 geeft een 'nulgroei', dat wil zeggen de kosten voor bestaande taken in het vorige jaar (bijvoorbeeld 2002) plus CAO-loonstijging voor het actuele jaar (2003). De kolom ernaast geeft de begroting voor het huidige jaar (2003) zelf. In de laatste kolom is het verschil in procenten te vinden. In 2003 en 2004 staan de bestaande taken te boek met een efficiëntieverbetering van 10%. In 2005 wordt ruim 20% kostenbesparing verwacht. Het totaal aan kosten van bestaande kosten daalt door efficiëntiewinst en schaalvoordelen. De AFM haalt met gemak de doelstellingen en kan desgewenst de ontstane financiële ruimte te gebruiken voor de intensivering van het toezicht.

Tabel 4.3 Vergelijking kostenniveaus (in miljoenen euro's) voor bestaande taken van AFM

	Begroting		
	bij 'nulgroei' a)	werkelijk	verschil (%)
2003	25,6	22,8	-10,9
2004	33,0	29,7	-9,9
2005	29,6	22,6	-24

a) Begroting voorgaand jaar + CAO correctie, geen productiviteitswinst.
Bron: AFM (november 2004).

Efficiëntie kan op vele manieren worden verbeterd. De AFM verhoogt de efficiëntie systematisch door zowel invoering van prestatie-indicatoren (figuur 4.3), als ook door stelsmatig intern 'best practices' te evalueren op algemene invoering.

Figuur 4.3 Zeven prestatie-indicatoren AFM

4.7.1 Overdracht van taken aan markten

De AFM hanteert voor het continue toezicht een bijdragefilosofie. Dit houdt in dat instellingen zelf een evaluatie maken of zij voldoende bijdragen aan toezichtsdoelstellingen. Deze aanpak van het zogenaamd dagelijks of continue toezicht legt de verantwoordelijkheid in de eerste plaats bij marktpartijen. De controles kunnen dan op de grootste risico's worden gericht.

De AFM vindt dat de marktpartijen actief aan zelfregulering moet doen daar waar de markt mag en kan bijdragen aan toezicht (bron: AFM, 2005). Geven betrokkenen aan dat dit niet voldoende lukt, dan is de externe toezichthouder aan zet. De AFM is voor het (gedeeltelijk) aan de markt overlaten van toezicht. Om de mate van zelfregulering te bepalen heeft de AFM vier vragen opgesteld (bron: Visie en strategie van de AFM, 2005):

1. In welke mate conflicteren de doelen van marktpartijen met de doelstellingen van het toezicht?
2. Is de toegevoegde waarde van extern toezicht groter dan de verwachte kosten?
3. Kan de markt het toezicht uitvoeren?
4. Wil de markt nu of op termijn toezicht uitvoeren?

Grosso modo, lijkt extern toezicht ongewenst bij een beperkte mate van conflict, onvoldoende meerwaarde van extern toezicht, en als de markt toezicht kan en wil uitvoeren. Zijn conflicten aanwezig, is er meerwaarde van extern toezicht, en kan en wil de markt toezicht uitvoeren dan is een mengvorm te prefereren; de markt kan toezichtsactiviteiten ondernemen en de externe toezichthouder kan de verantwoordelijkheid voor toezicht op zich nemen. Ten slotte, bij grote conflicten, meerwaarde van een extern toezichthouder, en de markt die geen toezicht kan uitvoeren, zal waarschijnlijk de externe toezichthouder al het toezicht op zich moeten nemen. Natuurlijk is de eerste optie, volledige zelfregulering, ongewenst als dat vanwege wetgeving niet is toegestaan.

Vanwege wetgeving is de AFM vaak niet vrij om controle aan bedrijven, bijvoorbeeld accountants, te delegeren aan derden. Voor de nieuwe en grote sector financiële dienstverleners is dit wel mogelijk. Daar is dan ook een zogenaamde 'Stichting' in oprichting, die financiële dienstverleners mag controleren. Financiële dienstverleners kunnen aldus gaan kiezen uit controle door de 'Stichting' of door de AFM zelf. Dit is conform het certificeren van een zelfcontrolesysteem in de diervoeder- en levensmiddelensector door een door de VWA aangewezen derde partij versus controle door de VWA zelf. De AFM stimuleert de aanvraag van certificaten.

Als efficiëntie en effectiviteit er duidelijk mee verbeteren dan wordt uitbesteding van taken aanbevolen. Het betreft IT-taken, administratie en duidelijk omschreven toezichtsactiviteiten. Voorbeelden van uit te besteden toezichtstaken zijn registerbeheer en het toetsen van het voldoen aan duidelijk omschreven vergunningvoorwaarden. Voorwaarden bij uitbesteding zijn (1) AFM blijft eindverantwoordelijk en dito bevoegd, en (2) de AFM moet aantoonbaar voldoende greep op de uitbestede activiteit hebben.

Net als de VWA ondervindt de AFM regelmatig kritiek in verband met het ontbreken van een gelijk speelveld, het *level playing field*. Via belanghebbende bedrijven komt dit vraagstuk op tafel en mogelijk kan het resulteren in verhuizingen van instellingen naar het buitenland. Het vanwege internationale beleidsconcurrentie generiek verlagen van tarieven

is een dure kwestie. Ook de AFM kan in individuele gevallen geen korting geven op de generieke tarieven. Dit is een vraagstuk op de politieke agenda zonder directe gevolgen voor de autoriteit al is deze wel de aangesproken partij.

4.8 Conclusies

De VWA kan baat hebben met het volgen van verschillende blijkbaar goed werkende praktijken bij AFM. We denken hier met name aan de volgende punten:

- het uitsluiten van geldstromen tussen verschillende sectoren;
- het toestaan van het doorberekenen van exploitatiesaldi in volgende jaren;
- het omslaan van handhavingskosten over alle instellingen in een sector; en
- een tariefstructuur gebaseerd op bedrijfskenmerken;

Opvallend is dat enerzijds de sectoren geen kruissubsidiëring tussen verschillende sectoren toestaan, maar anderzijds dat ze kruissubsidiëring over de jaren heen voor hun eigen sector wel accepteren. De eerste twee praktijken, uitsluiting van kruissubsidiëring en toestaan van tijdssubsidiëring, maken de gerichtheid op het geld wellicht iets minder, aangezien dat het geld in de eigen sector blijft. Dit heeft een dempend effect op de tarieven binnen een sector. Door de jaarcyclus niet af te ronden met een eindafrekening voor dat jaar is de administratieve lastendruk een stuk verlaagd.

Voor het tweede en derde punt staat, in 2005, een bedrag van liefst 34% van het jaarbudget in de boeken. Die kosten zijn in een volgend jaar te verrekenen in de heffingen. Het derde punt bevordert het ontwikkelen van goede toezichtsinstrumenten tot professioneel werk. Door toepassing van genoemde vier vragen om de mate van zelfregulering te bepalen kan makkelijker het voorfinancieren van handavingsinnovaties worden onderbouwd. Is een sector niet toe aan zelfregulering of kan ze geen toezicht uitoefenen dan lijkt hetzelfde te gelden voor de solidarisering van bekostiging van handavingsactiviteiten. Dit is punt vier uit bovenstaand rijtje. Het verdient aanbeveling te letten op het individuele voordeel van handavingsactiviteiten, bijvoorbeeld in verband met mogelijke imago- en afzetschade. Hoe graag wil men rotte appels uit de eigen groep verwijderd hebben? In sectoren met slechts weinig partijen zal het individuele voordeel waarschijnlijk duidelijker en substantiëler zijn, in vergelijking met sectoren met duizenden bedrijven.

Wat het vijfde punt betreft, de tariefstructuur van AFM is gebaseerd op bedrijfskenmerken. Deze structuur is aantrekkelijker bij een domein met sterk uiteenlopende (sub)sectoren, waarbij dit het beste lijkt te werken met voor betrokken instellingen zeer duidelijke, stabiele kenmerken. Een correctie voor goed lopende instellingen lijkt dan echter wel nodig. Het niet meenemen van de factor inspectietijd of bedrijfseigen risicomangement zou de meer pro-actieve bedrijven benadelen. Ze zien niet direct iets terug van hun inspanningen. Een bonus-malussysteem lijkt de aangewezen compensatie. In deze casus hebben we geen goed zicht gekregen op de bonus-maluspraktijken in de financiële sectoren.

Tenslotte, de transparantie van procedures voor vaststelling van heffingen en de efficiëntieafspraken zetten de organisatie AFM in de schijnwerpers zonder dat dit de organisatie kwaad lijkt te doen: duidelijke afspraken houdt de toezichthouder zelf scherp.

5. Conclusies

In de onderzochte organisaties komen verschillende gelijke en tegengestelde conclusies met 'good practices'. Uit de case studies van de PD, IVW-DL, en AFM kunnen we de volgende lessen trekken richting de VWA.

Controle en Toezicht op Controle

Bij IVW-DL wordt duidelijk gepleit voor het op afstand zetten van toezicht en het invoeren van risicoanalyses voor inspectieprogramma's. Het op afstand zetten van toezicht, het zoveel mogelijk aan bedrijven overlaten van controles zien we terug bij PD en AFM. De PD kent vijf organisaties die controles (kunnen) uitvoeren. De PD werkt duidelijk toe naar metatoezicht, waar andere ZBO's zoals NAK-Tuinbouw de controlewerkzaamheden kunnen overnemen.

De AFM pleit eveneens voor in eerste instantie zelfsturing. IVW-DL lijkt aan deze trend nog niet toe. Het invoeren van risicoanalyses is algemeen herkenbaar bij de drie gevalstudies. Het maakt de inzet van toezichtsmiddelen effectiever, de organisatie efficiënter, en het kan de toezichtskosten verlagen. Ook voor de VWA zijn de risicoanalyses belangrijk, voorzover toegestaan.

Kostendekkingsgraad

Een ook voor de VWA bekend verschijnsel is de kritiek van bedrijven. IVW-DL en PD kennen een ontevreden populatie afnemers. Tevredenheid lijkt los te staan van het dekkingpercentage van uitgaven aangezien dat de twee respectievelijk 18 en 50% van de begroting bij de afnemers in rekening brengen. De bewering dat hoge tarieven en onvrede samengaan, is derhalve niet juist: De AFM haalt een dekkinggraad van 85% maar ondervindt geen grotere weerstand uit haar sectoren. Wel hadden AFM en IVW-DL voor een belangrijk deel tijdstarieven. In reactie op de kritiek is de PD daarom nog preciezer gaan tellen en wel op de minuut, de IVW-DL lijkt met tijdstarieven te zijn gestopt. Ook notities van de Commissie Linschoten geven aan dat in het buitenland de relatie tussen inspectie en industrie positief kan zijn ondanks hoge tarieven.

Tarievenstructuur

Helaas, er is geen ideale tarievenstructuur. Zelfs de drie cases laten tegenstrijdige trends zien ten aanzien van de tarievenstructuur. De casus over IVW-DL werkt toe naar uitsluitend vaste tarieven per product. Daartegenover staat de casus van de PD. De omzet van de PD wordt sinds 2004 voor 80% bepaald door een basistarief voorrijkosten plus een tarief per tijdseenheid. De AFM hanteert vooral vaste tarieven gebaseerd op bedrijfskenmerken.

Draagvlak

De trend lijkt richting een per sector permanent in te stellen adviserend panel van belanghebbenden. Zo is een opvallende aanbeveling voor de luchtvaartsector om een comité voor doelmatigheid, inspectie-effectiviteit en tarieven (DIET-comité) in het leven te roepen. Met de belanghebbenden kan de IVW-DL jaarlijks de kwaliteit, de kostprijzen, het inspectieprogramma en de nieuwe tarieven bespreken. De Autoriteit Financiële markten (AFM) heeft per sector een adviserend panel welke tweemaal per jaar bij elkaar komt voor bespreking van, onder andere, de voorgestelde begroting, activiteitenplan en tarieven, en de verantwoording van de resultaten. De PD heeft voor invoering van haar nieuwe tarieven de bedrijven geconsulteerd. Ook de VWA kan haar voordeel doen met een regelmatig samenkomend panel van belanghebbenden.

Administratieve lasten

Een voor VWA relevant maar zelden opgemerkt punt is het rijksbrede beleid tot reductie van administratieve lasten voor bedrijven en burgers ten opzichte van 2002 met 25% in de huidige kabinetsperiode. In 2003 is op initiatief van het Ministerie van Financiën het rijksbrede project 'reductie administratieve lasten' opgezet. Doel is de administratieve lasten van het bedrijfsleven met 25% te verminderen. De AFM is hieraan gebonden en heeft met marktpartijen diverse reductievoorstellen geïdentificeerd en voorgesteld. Ook bij voedselproductie, met name voedselveiligheid, wordt veelvuldig geklaagd in termen van een overdaad aan regels.

Begrippenlijst

Voor een goed begrip, oordeel en besluit is een helder inzicht in het gehanteerde begrippenkader vereist. Vaak worden voor gelijksoortige werkzaamheden van 'onderzoek naar conformiteit' verschillende termen gebruikt of worden juist onder eenzelfde term in het spraakgebruik totaal verschillende werkzaamheden bedoeld of verstaan. Hieronder worden veel voorkomende begrippen nader toegelicht.

Accreditatie

Bij accreditatie van een organisatie wordt niet alleen gekeken of het managementsysteem aan de eisen voldoet, maar wordt ook de competentie van de organisatie en naar personeel beoordeeld, en wordt de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de organisatie beoordeeld. Bij een aanvraag voor accreditatie van bijvoorbeeld een laboratorium toetst de accreditatie-instelling het managementsysteem en de (technische) competenties tegen ISO/IEC 17025. Een geaccrediteerd laboratorium mag het accreditatiemerk op testrapporten gebruiken.

Bron: Raad voor de Accreditatie (2005) <http://www.rva.nl>

Certificatie

Bij certificatie van een organisatie wordt een verklaring afgegeven dat het managementsysteem aan de gestelde eisen voldoet. Voor bijvoorbeeld een laboratoria is het mogelijk gecertificeerd te zijn. De certificatie-instelling beperkt zich tot de toetsing van het kwaliteitssysteem tegen de eisen uit bijvoorbeeld ISO 9001. Een gecertificeerd laboratorium mag het ISO 9001 certificatiemerk wel op het algemene briefpapier en dergelijke gebruiken maar niet op de testrapporten of certificaten (omdat dit als product wordt aangemerkt).

Bron: Raad voor de Accreditatie (2005) <http://www.rva.nl>

Controle

Een controle is elke vorm van controle die wordt uitgevoerd om na te gaan of de wetgeving en voorschriften worden nageleefd.

Bron: Ministerie van LNV (2004).

Erkenning/toelating/registratie

Een erkenning is een in beginsel eenmalige voorafgaande uitvoeringsactiviteit die gericht is op bijvoorbeeld de toelating van een persoon tot de uitoefening van een beroep, de toelating van een product tot de markt of de erkenning van een productieproces indien aan de daarvoor gestelde eisen wordt voldaan. Vergelijk bijvoorbeeld artsen en typekeuringen. In

wettelijke stelsels is de erkenning een bestuurshandeling. De intrekking is dan ook een bestuursrechterlijke maatregel.

De RVV of Directeur RVV is met tal van dergelijke werkzaamheden belast, doorgaans in mandaat (namens de minister), soms op grond van attributie (zelfstandig in de regelgeving gegeven bevoegdheid).

Bron: Ministerie van LNV (2004).

Handhaving

Het geheel van activiteiten gericht op (het bereiken van) normconform gedrag of het optreden bij constatering van niet-conform gedrag.

Bron: Ministerie van Financiën, 1996.

Keuring

Een keuring is een preventieve en systematisch uitgevoerde activiteit, waarbij wordt nagegaan of een producent, product of proces voldoet aan de voorschriften en waarbij de toegang tot de markt in de regel verbonden is aan keurmerken, certificaten of andere door de keuringsinstelling uit te reiken bewijsstukken.

Bron: Ministerie van LNV (2004).

Opsporing

Het instellen van een onderzoek naar strafbare feiten ter voorbereiding van strafvorderlijke beslissingen. Het verrichten van opsporingsactiviteiten kan in Nederland slechts onder gezag van het OM door de politie of een daartoe aangewezen bijzondere opsporingsdienst plaatsvinden.

Bron: Kaderstellende visie op toezicht.

Preventief toezicht (toezicht op de naleving)

Activiteiten van toezicht die steekproefsgewijs plaatsvinden en/of niet aangekondigd zijn en gericht zijn op de naleving en het voorkomen van overtredingen.

Bron: Ministerie van Financiën (1996).

Repressief toezicht (opsporing)

Activiteiten van toezicht die zijn gebaseerd op een redelijk vermoeden van een strafbaar feit of het overtreden van een bestuursrechtelijk gestelde en te handhaven norm.

Bron: Ministerie van Financiën (1996).

Rijkstoezicht

Hiermee wordt ten algemene bedoeld het door of vanwege de minister uitgeoefende toezicht op een ZBO of medeoverheid. Deze term is binnen de LNV-wetgeving gebruikt voor

het toezicht op privaatrechtelijke controle-instellingen als bedoeld in de Landbouwkwaliteitswet. Betreft tweedelijns-toezicht en omvat feitelijk elk door of vanwege de minister uitgeoefend toezicht op ZBO's.

Bron: Ministerie van Financiën (1996).

Toezicht

Onder de algemene en veelomvattende term 'toezicht' kan het volgende worden verstaan: het verzamelen van informatie over de vraag of een handeling of een zaak (product) voldoet aan de daaraan gestelde eisen, het zich daarna vormen van een oordeel daarover en het *eventueel* naar aanleiding daarvan interveniëren (Kaderstellende visie op toezicht, kabinetsstandpunt op het rapport van de ambtelijke Cie Toezicht). Daarbij hanteert het kabinet deze term uitsluitend voor het toezicht dat extern gericht is, dat wil zeggen op burgers, organisaties en sectoren buiten de overheid (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties, medeoverheden en ZBO's).

Bron: Ministerie van LNV (2004).

Toezicht op controle

Het afstemmen van de eigen toezichtsactiviteiten van de overheid op de activiteiten van een andere - doorgaans privaatrechtelijke - instantie. Laat de eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden onverlet, maar kan indien aan de gestelde voorwaarden (van onafhankelijkheid, transparantie, sanctionering, enzovoort) wordt voldaan, tot een efficiëncywinst leiden.

Bron: Ministerie van Financiën (1996).

Toezicht op de naleving van de wet

De werkzaamheden die door of namens een bestuursorgaan worden verricht om na te gaan of wettelijke voorschriften worden nageleefd. Dit omvat alle toezichtsactiviteiten die gericht zijn op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift (bron: aantekening 3 en 4 bij afd. 5.2 van de Awb). Heeft een wettelijke grondslag in de betrokken wet. Er bestaat ministeriële verantwoordelijkheid voor dit toezicht op de naleving. Wordt in beginsel uitgeoefend door aan het bestuursorgaan (de minister) hiërarchisch ondergeschikte ambtenaren. Kan uitmonden in bestuursrechtelijke maatregelen of strafrechtelijk vervolg (via opsporingsambtenaren/OM/rechter).

Door de bijzondere inrichting van de Landbouwkwaliteitswet vindt het toezicht op de naleving van de wettelijke voorschriften plaats door de in die kaders aangewezen privaatrechtelijke keuringsinstellingen.

Bron: Projectgroep Slim Fruit (2004).

Vrijwaren

Vrijwaren is het afgeven van garanties aan derde landen dat te exporteren producten vrij zijn van afgesproken fytosanitaire problemen, bijvoorbeeld het vrijwaren voor een uitbraak van varkenspest.

Bron: Projectgroep Slim Fruit (2004).

Weren

Weren is het verhinderen dat ongewenste producten het land binnenkomen, zoals bij fytosanitaire keuringen gericht op het weren van 'beestjes', q-organismen, bij import. De juridische basis ligt in het internationale IIPC-verdrag en in de Europese fytorichtlijn. Het percentage te controleren producten wordt gebaseerd op risicoanalyse van in Nederland over de afgelopen drie jaar geconstateerde afwijkingen.

Bron: Projectgroep Slim Fruit (2004).

Literatuur

Appelman, C., *Samenvatting van: Ministerie van Financiën (2003) 'Herziening financiering toezicht op de financiële marktsector'*, Amsterdam, augustus 2003.

Autoriteit Financiële Markten, *Begroting 2005*. 29 november 2004.

Autoriteit Financiële Markten, *Kosten toezicht*, publicatie op AFM-website, 2005a.

Autoriteit Financiële Markten, *Visie en strategie van de AFM*. Publicatie op AFM-website, 2005b.

Commissie Linschoten, *Notitie 4 Toezichthouders vergeleken*, 26 maart 2004, 2004a.

Commissie Linschoten, *Notitie 5 Analyse mogelijke tariefsystemen*, 25 maart 2004b.

Commissie Linschoten, Inspectie Verkeer en Waterstaat, *Advies*. IOO, Zoetermeer. 14 juli 2004, 63 p., 2004c.

Commissie Linschoten, Inspectie Verkeer en Waterstaat, *Analyse*. IOO, Zoetermeer. 8 juli 2004, 294 p., 2004d.

Inspectie Verkeer en Waterstaat, *Jaarwerkplan 2004*, Den Haag, september 2003

Inspectie Verkeer en Waterstaat, *Jaarwerkplan 2005*, Den Haag, september 2004.

Kaderstellende visie op toezicht, kabinetsstandpunt op het rapport van de ambtelijke Cie Toezicht.

Ministerie van Financiën, *Maat Houden, Een kader voor doorberekening van toelatings- en handhavingskosten*, Kamerstukken II, 1996/1997, 24 036, Den Haag, nr. 22, 98 p., 1996.

Ministerie van LNV, *Beleidskader Toezicht op Controle (Toezicht op toezicht)*. Den Haag, 2004.

Ministerie van Verkeer en Waterstaat, *Nota Toezicht in Beweging*. Ontwikkelingen in het toezicht van Verkeer en Waterstaat, Den Haag, mei 2004.

Nekovri, informatiebulletin, juni 2005, p.1-12., 2005.

Nieuwsbrief extra editie, PD, jaargang 9, nummer 6, 2002.

Nieuwsbrief PD, jaargang 11, nummer 4, september 2004.

Nieuwsbrief PD, jaargang 9, nummer 7, 2002.

Nieuwsbrief PD, maart 2005.

Plantenziektenkundige Dienst, *Jaarverslag 2003*, Wageningen, 2004.

PD, Tarievenoverzicht Plantenziektenkundige Dienst per 1 april 2005

Projectgroep Slim Fruit, Slim Fruit. Groenten- en fruitkeuringen op een nieuwe manier, oktober 2004.

Projectgroep 'FoodWatch', *Veilig eten uit de keten. Doorlichting groenten- en fruitketen*. rapport EC-LNV, Ede, 2003.

VWA (2003), *Voedsel en Waren Autoriteit Meerjarenvisie 2004-2007*. Den Haag.

Website van de Andere Overheid: www.andereoverheid.nl

Wortmann, C.M., G.H. Oosting en R. Krooshof, *De vorming van een Inspectie Verkeer en Waterstaat*, 2001.

Bijlage 1 Regeling tarieven Plantenziektenkundige Dienst

LNV

Regeling tarieven Plantenziektenkundige Dienst

Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 18 maart 2005, nr. TRCJZ/2005/520, houdende vaststelling van de tarieven van de Plantenziektenkundige Dienst (Regeling tarieven Plantenziektenkundige Dienst)

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
Gelet op artikel 13 quinquies van richtlijn nr. 2002/89 van de Raad van de Europese Unie van 28 november 2002 (PbEG L 355) tot wijziging van richtlijn 2000/29/EG betreffende de beschermende maatregelen tegen het binnenbrengen en de verspreiding in de Gemeenschap van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen en artikel 6a van de Plantenziektenwet (Stb. 1951, 96);

Besluit:

§ 1. Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:
a. de Minister: de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit;
b. de Commissie: de Commissie van de Europese Gemeenschappen;
c. verordening 1756/2004: verordening (EG) nr. 1756/2004 van de Commissie van 11 oktober 2004 tot vaststelling van de gedetailleerde voorwaarden inzake de vereiste aanwijzingen en de criteria inzake type en niveau van de beperking van de fytosanitaire controles op bepaalde in bijlage V, deel B, van Richtlijn 2000/29/EG van de Raad genoemde planten, plantaardige producten of andere materialen (PbEG L 316);
d. richtlijn 2000/29: richtlijn 2000/29/EG van de Raad van 9 mei 2000 betreffende de beschermende maatregelen tegen het binnenbrengen en de verspreiding in de Gemeenschap van voor plan-

ten en voor plantaardige producten schadelijke organismen en artikel 6a van de Plantenziektenwet (Stb. 1951, 96);
e. richtlijn 95/44/EG; richtlijn 95/44/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 26 juli 1995, tot vaststelling van de voorwaarden waaronder bepaalde in de bijlagen I tot en met V bij richtlijn 77/93/EEG van de Raad vermelde schadelijke organismen, planten, plantaardige producten en andere materialen voor proefnemingen of wetenschappelijke doeleinden en voor selectiewerkzaamheden in de Gemeenschap of in bepaalde beschermde gebieden daarvan mogen worden binnengebracht of naar een andere plaats worden overgebracht (PbEG L 184);
f. partij: aantal van een zending deel uitmakende eenheden van een product, herkenbaar aan de homogene samenstelling en oorsprong;
g. zending: hoeveelheid goederen die vergezeld gaat van één document ten behoeve van douane- of andere formaliteiten, zoals een fytosanitair certificaat of een ander document of ander merken; een zending kan uit één of meer partijen bestaan;
h. aanvrager: degene die de inspectie of overige werkzaamheden van de Plantenziektenkundige Dienst aanvraagt en voorzover het import betreft de importeur of diens douanevertegenwoordiger;
i. lidstaat: tot de Europese Gemeenschappen behorende staat, waarvan uitgezonderd de Franse Overzeese Departementen, de Canarische eilanden, Ceuta en Melilla;
j. algemeen erkende feestdagen: Nieuwjaarsdag, Christelijke tweede Paas- en Pinksterdag, beide Kerstdagen, Hemelvaartdag, dag waarop de verjaardag van de Koning(in) wordt gevierd en 5 mei;
k. kantooruren: periode van maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van algemeen erkende feestdagen, van 07.00 uur tot 17.00 uur.

§ 2. Inspecties en overige werkzaamheden

Artikel 2

Als vergoeding van de kosten voor het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van voor import, export en in het handelsverkeer brengen aangeboden zendingen wordt de aanvrager het volgende tarief in rekening gebracht:
a. indien de werkzaamheden op verzoek worden verricht tijdens kantooruren, een basistarief van € 44,10 per inspectieaanvraag vermeerderd met een tarief van € 1,70 per minuut;
b. indien de werkzaamheden op verzoek worden verricht buiten kantooruren, een basistarief van € 65,80 per inspectieaanvraag vermeerderd met een tarief van:
1°. € 468,00 als de inspectie niet langer duurt dan 3 uur;
2°. € 468,00 vermeerderd met € 2,60 per minuut voor zover de inspectie langer duurt dan 3 uur.

Artikel 3

1. Voor inspectie van snijbloemen, waarvoor de Commissie conform artikel 2 van verordening nr. 1756/2004 verlaagde inspectiefrequenties bij import heeft vastgesteld, zoals opgenomen in de Bijlage bij deze regeling, wordt de aanvrager, in afwijking van artikel 2, het volgende tarief in rekening gebracht bij gewenste afhandeling van de inspectie tijdens kantooruren:
a. een tarief voor de controle van documenten van € 8,40 per zending;
b. per partij een tarief per 1000 stelen, waarbij het aantal stelen naar boven wordt afgerond in eenheden van 1000, welk tarief is gerelateerd aan de door de Commissie vastgestelde inspectiefrequentie, met een minimumtarief en een maximumtarief per partij, zoals weergegeven in de onderstaande tabel:

Inspectiepercentage	Tarief per 1000 stelen	Minimumtarief per partij	Maximumtarief per partij
3%	€ 0,08	€ 0,80	€ 8,00
5%	€ 0,13	€ 1,30	€ 13,00
10%	€ 0,27	€ 2,70	€ 27,00
15%	€ 0,40	€ 4,00	€ 40,00
25%	€ 0,67	€ 6,70	€ 67,00

2. Voor inspectie van snijbloemen, anders dan de snijbloemen bedoeld in het eerste lid, wordt de aanvrager bij gewenste afhandeling van de inspectie tijdens kantooruren, in afwijking van

artikel 2, een tarief in rekening gebracht bestaande uit een tarief voor de controle van documenten van € 8,40 per zending vermeerderd met een tarief van maximaal € 268,00 bestaande uit een tarief van:

a. € 26,80 als het aantal stelen niet groter is dan 10.000;
b. € 26,80 vermeerderd met € 2,68 per extra 1000 stelen of gedeelte daarvan, voorzover het aantal stelen groter is dan 10.000.

Artikel 4

1. Voor inspectie van snijbloemen, waarvoor de Commissie conform artikel 2 van verordening nr. 1756/2004 verlaagde inspectiefrequenties bij import heeft vastgesteld, zoals opgenomen in de Bijlage bij deze regeling, wordt de

aanvrager, in afwijking van artikel 2, het volgende tarief in rekening gebracht bij gewenste afhandeling van de inspectie buiten kantooruren:

- een tarief voor de controle van documenten van € 12,65 per zending;
- per partij een tarief per 1000 stelen, waarbij het aantal stelen naar boven

wordt afgerond in eenheden van 1000, welk tarief is gerelateerd aan de door de Commissie vastgestelde inspectiefrequentie, met een minimumtarief en een maximumtarief per partij, zoals weergegeven in de onderstaande tabel:

Inspectiepercentage	Tarief per 1000 stelen	Minimumtarief per partij	Maximumtarief per partij
3%	€ 0,12	€ 1,20	€ 12,00
5%	€ 0,20	€ 2,00	€ 20,00
10%	€ 0,40	€ 4,00	€ 40,00
15%	€ 0,60	€ 6,00	€ 60,00
25%	€ 1,00	€ 10,00	€ 100,00

2. Voor inspectie van snijbloemen, anders dan de snijbloemen bedoeld in het eerste lid, wordt de aanvrager bij gewenste afhandeling van de inspectie buiten kantooruren, in afwijking van artikel 2, een tarief in rekening gebracht bestaande uit een tarief voor de controle van documenten van € 12,65 per zending vermeerderd met een tarief van maximaal € 399,90 bestaande uit een tarief van:

- € 39,99 als het aantal stelen niet groter is dan 10.000;
- € 39,99 vermeerderd met € 3,99 per extra 1000 stelen of gedeelte daarvan, voorzover het aantal stelen groter is dan 10.000.

3. Bij een aanvraag voor de in het eerste en tweede lid bedoelde inspecties is de aanvrager per inspectieaanvraag voor één of meer zendingen als bedoeld in het eerste en tweede lid, minimaal een van het inspectiepercentage afhankelijk tarief verschuldigd conform onderstaande tabel:

Inspectiepercentage	Minimumtarief per aanvraag
3%	€ 14,04
5%	€ 23,40
10%	€ 46,80
15%	€ 70,20
25%	€ 117,00
100%	€ 468,00

4. Wanneer de in het derde lid bedoelde inspectieaanvraag uit meerdere partijen met verschillende inspectiepercentages bestaat, wordt voor het bepalen van het in het derde lid bedoelde tarief het hoogste inspectiepercentage binnen de inspectieaanvraag gehanteerd.

Artikel 5

1. Voor inspectie van groenten en fruit, waarvoor de Commissie conform artikel 2 van verordening nr. 1756/2004 verlaagde inspectiefrequenties bij import heeft vastgesteld, zoals opgenomen in de Bijlage bij deze regeling, wordt de aanvrager, in afwijking van artikel 2, het

volgende tarief in rekening gebracht bij gewenste afhandeling van de inspectie tijdens kantooruren:

- een tarief voor de controle van documenten van € 8,40 per zending;
- per partij een tarief per ton, waarbij het gewicht van de partij naar boven wordt afgerond in tonnen, welk tarief is gerelateerd aan de door de Commissie vastgestelde inspectiefrequentie, met een minimumtarief per partij, zoals weergegeven in de onderstaande tabel:

Inspectiepercentage	Tarief per ton	Minimumtarief per partij
5%	€ 0,06	€ 3,00
7%	€ 0,08	€ 4,00
10%	€ 0,11	€ 5,50
15%	€ 0,17	€ 8,50
25%	€ 0,29	€ 14,50
50%	€ 0,57	€ 28,50

2. Voor inspectie van groenten en fruit, waarvoor ingevolge de bepalingen van richtlijn 2000/29/EG in alle gevallen een importinspectie dient plaats te vinden, wordt de aanvrager bij gewenste afhandeling van de inspectie tijdens kantooruren, in afwijking van artikel 2, een tarief in rekening gebracht bestaande uit een tarief voor de controle van documenten van € 8,40 per zending vermeerderd met een tarief van:

- € 57,00 als het aantal tonnen niet groter is dan 50;
- € 57,00 vermeerderd met € 1,14 per extra ton of gedeelte daarvan, voorzover het aantal tonnen groter is dan 50.

Artikel 6

1. Voor inspectie van groenten en fruit, waarvoor de Commissie conform artikel 2 van verordening nr. 1756/2004 verlaagde inspectiefrequenties bij import heeft vastgesteld, zoals opgenomen in de Bijlage bij deze regeling, wordt de aanvrager, in afwijking van artikel 2, het volgende tarief in rekening gebracht bij gewenste afhandeling van de inspectie buiten kantooruren:

- een tarief voor de controle van documenten van € 12,65 per zending;

b. per partij een tarief per ton, waarbij het gewicht van de partij naar boven wordt afgerond in tonnen, welk tarief is gerelateerd aan de door de Commissie vastgestelde inspectiefrequentie, met een minimumtarief per partij, zoals weergegeven in de onderstaande tabel:

Inspectiepercentage	Tarief per ton	Minimumtarief per partij
5%	€ 0,09	€ 4,50
7%	€ 0,12	€ 6,00
10%	€ 0,18	€ 9,00
15%	€ 0,27	€ 13,50
25%	€ 0,45	€ 22,50
50%	€ 0,89	€ 44,50

2. Voor inspectie van groenten en fruit, waarvoor ingevolge de bepalingen van richtlijn 2000/29/EG in alle gevallen een importinspectie dient plaats te vinden, wordt de aanvrager bij gewenste afhandeling van de inspectie buiten kantooruren, in afwijking van artikel 2, een tarief in rekening gebracht bestaande uit een tarief voor de controle van documenten van € 12,65 per zending vermeerderd met een tarief van:

- € 89,00 als het aantal tonnen niet groter is dan 50;
- € 89,00 vermeerderd met € 1,78 per extra ton of gedeelte daarvan, voorzover het aantal tonnen groter is dan 50.

3. Bij een aanvraag voor de in het eerste en tweede lid bedoelde inspecties is de aanvrager per inspectieaanvraag voor één of meer zendingen als bedoeld in het eerste en tweede lid, minimaal een van het inspectiepercentage afhankelijk tarief verschuldigd conform onderstaande tabel:

Inspectiepercentage	Minimumtarief per aanvraag
5%	€ 23,40
7%	€ 32,76
10%	€ 46,80
15%	€ 70,20
25%	€ 117,00

Inspectiepercentage	Minimumtarief per aanvraag
50%	€ 234,00
100%	€ 468,00

4. Wanneer de in het derde lid bedoelde inspectieaanvraag uit meerdere partijen met verschillende inspectiepercentages bestaat, wordt voor het bepalen van het in het derde lid bedoelde tarief het hoogste inspectiepercentage binnen de inspectieaanvraag gehanteerd.

Artikel 7

Voor de verwerking van inspectieaanvragen die niet via het door de Plantenziektenkundige Dienst gehanteerde elektronische vooraanmeldsysteem, CLIENT, worden aangemeld wordt met ingang van 1 juli 2005 naast het tarief bedoeld in de artikelen 3 tot en met 6 een tarief van € 25,00 per zending in rekening gebracht.

Artikel 8

1. Voor inspecties van groenten en fruit bedoeld in artikel 5, eerste lid, en artikel 6, eerste lid, waarvoor slechts werkzaamheden ten behoeve van een kwaliteitsinspectie op grond van de Landbouwkwaliteitswet dienen plaats te vinden wordt de aanvrager, naast het tarief bedoeld in artikel 5 en artikel 6, het volgende tarief in rekening gebracht:

a. indien de werkzaamheden op verzoek worden verricht tijdens kantooruren, een basistarief van € 44,10 per inspectieaanvraag vermeerderd met een tarief van € 1,70 per minuut;

b. indien de werkzaamheden op verzoek worden verricht buiten kantooruren, een basistarief van € 65,80 per inspectieaanvraag vermeerderd met een tarief van:

1°. € 468,00 als de inspectie niet langer duurt dan 3 uur;

2°. € 468,00 vermeerderd met € 2,60 per minuut voor zover de inspectie langer duurt dan 3 uur.

2. Artikel 6, derde en vierde lid, zijn niet van toepassing op de inspectievraag bedoeld in het eerste lid, onderdeel b.

Artikel 9

Indien de controles van de identiteit en de fytosanitaire controles bedoeld in artikel 12, eerste lid, onder a tot en met c, van de Regeling invoer, uitvoer en verkeer van planten overeenkomstig het zevende lid van dat artikel in een andere lidstaat plaatsvinden, wordt de aanvrager voor de controle van documenten een tarief van € 8,40 per zending in rekening gebracht.

Artikel 10

1. In afwijking van artikel 2 wordt als vergoeding voor de inspectie, van voor export aangeboden zendingen, € 14,40 per 15 minuten of gedeelte daarvan in rekening gebracht indien de inspectie

geschiedt namens de Plantenziektenkundige Dienst gelijktijdig en in combinatie met een inspectie, keuring of controle die uit hoofde van enig ander wettelijke verplichting met betrekking tot die zending kan worden verricht.

2. Als vergoeding voor de kosten van verplaatsing van degene, die is belast met de in het eerste lid bedoelde werkzaamheden, naar de plaats, waar deze werkzaamheden worden uitgevoerd, wordt per keer € 29,00 in rekening gebracht.

Artikel 11

Indien degene die voor het verrichten van werkzaamheden, bedoeld in de artikelen 2 tot en met 6 en artikel 8, desgevraagd op een bepaald tijdstip en op een bepaalde plaats aanwezig is, maar de werkzaamheden door omstandigheden buiten toedoen van de met deze werkzaamheden belaste persoon, niet kunnen worden verricht, wordt de aanvrager als kosten een bedrag in rekening gebracht van:

a. € 146,10 indien het de werkzaamheden bedoeld in de artikelen 2, onder a, 3, 5 en artikel 8, eerste lid, onder a, betreft;

b. € 533,80 indien het de werkzaamheden bedoeld in de artikelen 2, onder b, 4, 6 en artikel 8, eerste lid, onder b, betreft.

§ 3. Laboratoriumonderzoek

Artikel 12

Indien in het kader van de werkzaamheden, bedoeld in de artikelen 2 en 8, laboratoriumonderzoek noodzakelijk is, wordt de aanvrager boven de in deze artikelen genoemde vergoeding een bedrag van € 101,20 per genomen monster in rekening gebracht.

§ 4. Certificaten en vergunningen

Artikel 13

Als vergoeding voor het ten kantore waamerken van certificaten ten behoeve van niet-inspectieplichtige zendingen wordt de aanvrager € 3,00 per certificaat in rekening gebracht.

Artikel 14

1. Als vergoeding van de kosten voor de behandeling van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning op grond van de artikelen 5 en 6 van het Besluit regulering grondontsmettingsmiddelen wordt de aanvrager per aanvraag een bedrag van € 41,60 in rekening gebracht.

2. Als vergoeding van de kosten voor de behandeling van een aanvraag tot het verlenen van een vergunning op grond van de artikelen 6, 7 of 8 van het Besluit vakkennis- en vakbekwaamheidseisen bestrijdingsmiddelen en van een aanvraag tot verlenging van een vergunning bedoeld in de artikelen 6 en 7 van het Besluit vakkennis- en vakbekwaam-

heidseisen bestrijdingsmiddelen wordt de aanvrager per aanvraag een bedrag van € 20,80 in rekening gebracht.

Artikel 15

1. Voor de behandeling van een aanvraag van een goedkeuring als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van richtlijn 95/44/EG wordt de aanvrager € 534,60 per aanvraag in rekening gebracht.

2. Indien het voor de beoordeling van de in het eerste lid bedoelde vergunningaanvraag nodig is het betreffende materiaal te toetsen op de aanwezigheid van schadelijke organismen, wordt de aanvrager voor deze toetsing € 108,40 per uur in rekening gebracht.

3. Voor toezicht op de naleving van de voorwaarden, verbonden aan de in het eerste lid bedoelde vergunning, wordt de aanvrager een bedrag van € 1704,00 per vergunning per jaar in rekening gebracht.

4. Voor de behandeling van een aanvraag van een vergunning als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van richtlijn 95/44/EG wordt de aanvrager € 31,10 in rekening gebracht.

§ 5. Betaling en invordering

Artikel 16

1. Voor door de Plantenziektenkundige Dienst, op grond van deze regeling, verzonden nota's geldt een betalingstermijn van twee weken, gerekend vanaf de datering van de nota's.

2. Indien twee weken na de datering van de in het eerste lid bedoelde nota verschuldigde niet is voldaan, kan ten aanzien van de schuldenaar worden bepaald, zolang het verschuldigde niet is voldaan, dat het verrichten van werkzaamheden of het leveren van materialen slechts kan geschieden indien een door de Minister goed te keuren bankinstelling zich voor twee jaar borg stelt voor de uit dien hoofde verschuldigde bedragen.

3. Voor de bestaande vorderingen kan worden overgegaan tot gerechtelijke invordering.

4. In door de Minister te bepalen gevallen kan door de met de werkzaamheden belaste ambtenaar contante betaling, waaronder begrepen betaling door middel van een betaalkaart, betaal- of eurocheque, van de werkzaamheden, bedoeld in artikel 2, eerste en tweede lid, worden verlangd.

5. Voor zover verschuldigd wordt de omzetbelasting geacht in het tarief te zijn begrepen.

§ 6. Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 17

Op betalingsverplichtingen ontstaan vóór de inwerkingtreding van deze regeling blijven de regels van toepassing, geldende ten tijde van het ontstaan van die betalingsverplichtingen.

Artikel 18

De Regeling tarieven Plantenziektenkundige Dienst 1991 (Stcrt. 1991, 154) wordt ingetrokken.

Artikel 19

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 april 2005.

Artikel 20

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling tarieven Plantenziektenkundige Dienst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.P. Veerman.*

Toelichting

Algemeen

§ 1. Aanleiding

Onderhavige regeling strekt tot het vaststellen van een nieuw stelsel van de per 1 april 2005 door de Plantenziektenkundige Dienst (hierna PD) in rekening te brengen tarieven.

Het invoeren van een nieuw stelsel is ingegeven door de implementatie van richtlijn nr. 2002/89/EG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 28 november 2002 tot wijziging van richtlijn nr. 2000/29/EG betreffende de beschermende maatregelen tegen het binnenbrengen en de verspreiding in de Gemeenschap van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen (PbEU L 355) (hierna: Fytorichtlijn).

Hiernaast is, teneinde te voldoen aan de eisen die worden gesteld aan Baten/Lasten diensten van de overheid een nieuw kostprijsmodel voor de PD opgesteld, dat als basis dient voor het bepalen van, zowel de interne als externe tarieven voor de PD in 2005.

Omtrent het ontwerp van de regeling is commentaar gevraagd aan de volgende branche- en belangenorganisaties: Productschap Tuinbouw, Hoofdproductieschap Akkerbouw, Land- en Tuinbouworganisatie Nederland, Hoofdbedrijfschap voor Agrarische Groothandel, Vereniging voor Bloemveilingen Nederland, Frugi Venta, Bond voor Groothandel in Bloembollen en Boomkwekerijproducten, Plantum NL, de Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijproducten en de Nederlandse Aardappel Organisatie. Op het ontvangen commentaar wordt in paragraaf 5 ingegaan.

§ 2. Wijziging Fytorichtlijn

In de Fytorichtlijn is de communautaire regelgeving op fyto-sanitair gebied vastgesteld, waarin de voorwaarden, procedures en formaliteiten zijn opgenomen die gelden voor het binnenbrengen en in

het verkeer brengen in de EU van planten en plantaardige producten. De wijziging van voornoemde richtlijn brengt veranderingen met zich mee voor de bestaande Nederlandse praktijk.

De meeste van deze wijzigingen zijn reeds in de Nederlandse regelgeving geïmplementeerd middels wijzigingen van de Regeling invoer, uitvoer en verkeer van planten (Stcrt. 1993, 98); en de Regeling aanwijzing ambtenaren belast met toezicht (Stcrt. 1992, 16).

De gewijzigde Fytorichtlijn maakt echter ook een wijziging van de tarievenssystematiek van de PD noodzakelijk.

Retributies bij importinspecties

Op grond van artikel 13 quinquies van de gewijzigde Fytorichtlijn dienen de lidstaten retributies te innen ter dekking van de kosten voor de fyto-sanitaire importinspecties. In deze retributies dienen de volgende kosten te zijn opgenomen:

- a) de salarissen, met inbegrip van de socialezekerheidspremies, van de inspecteurs die bij deze controles betrokken zijn;
- b) het kantoor, de andere voorzieningen, de hulpmiddelen en de uitrusting ten behoeve van deze inspecteurs;
- c) de bemonstering voor visuele inspectie of voor laboratoriumtests;
- d) laboratoriumtests;
- e) de administratie (met inbegrip van vaste kosten) die nodig is voor het effectief uitvoeren van de betrokken controles, waaronder de uitgaven voor de opleiding vooraf en de interne opleiding van controleurs.

Deze uitgangspunten van de Fytorichtlijn hebben, mede in relatie tot het nieuwe kostprijsmodel van de PD, dat uitgaat van kostendekkende tarieven, de lijn gevormd waarlangs het nieuwe tariefstelsel is opgebouwd.

Reduced checks

Op grond van de Fytorichtlijn is er per 1 januari 2005 een grondslag om voor een aantal planten en plantaardige producten de controles op de aanwezigheid van schadelijke organismen (fyto-sanitaire controle) en inspecties met betrekking tot identiteit van de zending (identiteitscontrole) minder frequent uit te voeren, de zgn. reduced checks. De Europese Commissie heeft op advies van het Permanent Fyto-sanitair Comité vastgesteld welke planten of plantaardige producten voor reduced checks in aanmerking komen.

Overigens geldt in Nederland sinds 1 april 2003 een stelsel van reduced checks voor een aantal soorten snijbloemen. Per 1 januari 2005 geldt een dergelijk stelsel eveneens voor een aantal soorten groenten en fruit.

De Fytorichtlijn schrijft voor dat het in de richtlijn omschreven tarief gehanteerd dient te worden indien voor een

bepaalde product-herkomst combinatie een verlaagd inspectiepercentage is vastgesteld. Dit betekent dat, ingeval er voor een bepaalde product-herkomst combinatie reduced checks plaatsvinden, een evenredig verlaagde fyto-sanitaire retributie moet worden geïnd voor alle zendingen en partijen van die groep, ongeacht of zij geïnspecteerd zijn.

Er dient met andere woorden een omslagstelsel te worden gehanteerd ten aanzien van de tarieven voor reduced checks inspecties. Hiernaast dient een tariefdifferentiatie plaats te vinden op basis van het voor het inspectieplichtige product vastgestelde minimum inspectiepercentage.

Het huidige tariefstelsel voor snijbloemen gaat weliswaar uit van een omslagstelsel bij reduced checks, maar nu dit omslagstelsel niet is gerelateerd aan het inspectiepercentage dat voor de te inspecteren producten is vastgesteld, dient de huidige tariefberekening ten aanzien van reduced checks bij snijbloemen te worden aangepast.

In het nieuwe stelsel wordt dan ook de door de Fytorichtlijn voorgeschreven tariefdifferentiatie naar inspectiepercentage geïntroduceerd. Hiernaast wordt in het nieuwe tariefstelsel een specifiek tarief geïntroduceerd voor de inspecties van groenten en fruit.

§ 3. Nieuw kostprijsmodel

Om vanaf 1 januari 2005 te voldoen aan de vernieuwde instellingseisen, die het Ministerie van Financiën aan Baten/lastendiensten stelt, is een nieuw kostprijsmodel ontwikkeld voor de PD.

Bij de ontwikkeling van dit nieuwe kostprijsmodel is een aantal criteria geformuleerd om tot een nadere specifiek op de situatie van de PD toegeruste keuze te komen. In hoofdlijnen waren dit:

- eenvoudig uitlegbaar
- heldere voor en nacalculatie mogelijk
- transparant
- herkenbare output
- aansluiten op het nieuwe tariefmodel
- volledige vastgelegd in de Administratieve Organisatie-beschrijving

Uiteindelijk is gekozen voor een kostenplaatsmethode. Alle kosten worden toegerekend aan de producten die de PD levert. Per kostprijs per product is onderscheid te maken in de volgende kosten-categorieën:

- directe personeelskosten,
- directe overheadkosten,
- directe materiaalkosten,
- in directe materiële kosten,
- indirecte overheadkosten.

Bij een extern te berekenen tarief kan (een deel van) een of meerdere kosten-categorieën buiten het tarief worden gehouden.

§ 4. Wijzigingen ten opzichte van huidige stelsel

Het nieuwe tariefstelsel brengt de volgende wijzigingen ten opzichte van het huidige tariefstelsel met zich mee:

Basistarief per inspectieaanvraag

In het nieuwe tariefstelsel wordt een basistarief per inspectieaanvraag geïntroduceerd. Een inspectieaanvraag kan uit meerdere (zowel import- als export)zendingen bestaan en een zending uit meerdere partijen.

In het basistarief zijn alle vaste componenten van de inspectie opgenomen die niet afhankelijk zijn van de duur van de inspectie, zoals systeemkosten, voorrijkosten en voorrijtijd, voorbereidingstijd en administratieve afhandeling van de inspectie.

In het huidige tarievenstelsel wordt nog één voorrij-tarief voor de voorrijkosten en voorrijtijd gehanteerd en worden de systeemkosten, de voorbereidingstijd en de administratieve afhandeling van de inspectie nog in het kwartier-tarief doorberekend. Het hanteren van een basistarief per inspectieaanvraag geeft een realere toerekening van de kosten.

Minutentarief in plaats van tarief per kwartier

Het voorheen gehanteerde tarief per kwartier wordt vervangen door een tarief per minuut. Op deze wijze vindt een nauwkeurigere afronding van de tarieven plaats waardoor wordt voorkomen dat tarieven in incidentele gevallen onevenredig hoog kunnen uitvallen vanwege de afronding op kwartieren.

Vervallen onderscheid voorrijtarief bedrijvenconcentraties

Het in het huidige tariefstelsel aanwezige onderscheid in het voorrijtarief voor inspectielocaties op de veilingen, de zgn. bedrijvenconcentraties, is in het nieuwe tariefstelsel vervallen. Belangrijkste reden hiervoor is dat het steeds moeilijker wordt om objectief aan te geven wanneer een locatie wel of niet onder het begrip bedrijvenconcentratie valt.

Vervallen hoog tarief voor snelle afhandeling inspectie

Het momenteel gehanteerde onderscheid in tarieven tussen een gewenste afhandeling van de inspectie binnen 3 uur en de gewenste afhandeling van de inspectie binnen 6 uur komt in het nieuwe tariefstelsel te vervallen. Belangrijkste motivering van het laten vervallen van dit hoge tarief is dat in de praktijk weinig gebruik werd gemaakt van dit hogere serviceniveau tijdens kantooruren van de PD, omdat in bijna alle gevallen het moment van inspectie snel genoeg op het moment van aanvraag volgt.

Onderscheid tarief kantooruren en tarief buiten kantooruren

De mogelijkheid om een inspectie van de PD aan te vragen, die buiten kantooruren moet worden uitgevoerd, blijft bestaan in het nieuwe tariefstelsel. Hiervoor zal ook in het nieuwe tariefstelsel een hoog tarief worden gehanteerd. Ingeval een inspectie is aangevraagd voor een tijdstip binnen kantooruren, maar de PD besluit om deze inspectie alsnog buiten kantooruren uit te voeren, dan wordt de inspectie tegen het reguliere tarief gefactureerd.

Drie uur inspectieafname buiten kantooruren

Bij inspecties buiten kantooruren wordt in het nieuwe tariefstelsel, naast een hoog tarief, eveneens een minimumbedrag per inspectieaanvraag in rekening gebracht. Een inspectieaanvraag kan in dit geval wel uit meerdere zendingen en partijen bestaan.

Het minimumbedrag per inspectieaanvraag is gebaseerd op een aanbod van drie uren werk voor de PD-inspecteur. Deze ondergrens van drie uren is gekozen om het werk van de PD ook buiten kantooruren kostendekkend te laten zijn. Op grond van artikel 628a van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek dient een PD-inspecteur minimaal drie uren uitbetaald te worden wanneer buiten kantooruren inspecties dienen te worden uitgevoerd. De kosten voor deze loons-garantie van de PD-inspecteur buiten kantooruren worden gedekt door het minimumbedrag per inspectieaanvraag overeen te laten komen met de kosten van een drie uur durende inspectie.

Tarief Reduced Checks

Zoals in paragraaf 1 is weergegeven heeft de implementatie van de wijziging van de Fytorichtlijn eisen gesteld aan de tarieven voor reduced checks.

Als gevolg van deze eisen is in het nieuwe tariefstelsel, naast een reduced checks tarief voor groenten en fruit, tariefdifferentiatie naar inspectiepercentage geïntroduceerd.

Het nieuwe reduced checks tarief is samengesteld uit een vast bedrag per zending en een variabel bedrag dat afhankelijk is van het, door de Commissie vastgestelde minimum inspectiepercentage voor de tot die zending behorende partijen, en het aantal stelen of tonnen per partij.

Het vaste bedrag per zending bestaat uit de kosten voor het uitvoeren van een controle van de, bij de zending behorende, documenten. Deze controle dient altijd plaats te vinden.

Het variabele bedrag is afhankelijk van het minimum inspectiepercentage dat geldt voor bepaalde plantaardige producten uit bepaalde landen. De door de Commissie per product-

herkomstcombinatie vastgestelde minimum inspectiepercentages zijn opgenomen in de Bijlage bij deze regeling.

Hierbij wordt een minimum- en een maximumbedrag gehanteerd. Voor snijbloemen wordt hierbij een minimum volume van 10.000 stelen en maximum volume van 100.000 stelen gehanteerd. Dit komt in de tarieven tot uitdrukking door het hanteren van een minimum- en maximumtarief per partij, dat overeenkomt met 10.000 respectievelijk 100.000 stelen.

Voor groenten en fruit wordt alleen een minimumvolume gehanteerd. In overleg met Frugi Venta is besloten om hierbij een minimumvolume van 50 ton te hanteren.

De reden voor het niet hanteren van een maximum bij groenten en fruit is gelegen in het feit dat voor groenten en fruit geldt dat de aard van het product en de wijze van inspecteren ervoor zorgt dat partijen met meer volume ook meer inspectietijd kosten. Hierdoor ligt het niet voor de hand om met een maximumvolume te gaan werken.

Het hanteren van het minimumvolume en maximumvolume gebeurt per partij per zending (fyto-sanitair certificaat) in plaats van per product binnen de aanvraag zoals dat in het oude tariefstelsel plaatsvindt.

Hoog tarief reduced checks

Ook voor producten welke onder reduced checks vallen blijft de mogelijkheid bestaan om buiten kantooruren een inspectie aan te vragen. Hiervoor geldt het hoge tarief. Ingeval een inspectie binnen kantooruren aangevraagd is maar de PD besluit om deze inspectie alsnog buiten kantooruren uit te voeren, dan wordt de inspectie tegen het reguliere tarief gefactureerd.

Inspecties buiten kantooruren hebben naast een hoog tarief ook een minimumbedrag dat gebaseerd is op de wettelijk verplichte minimale uitbetaling van drie uren werk voor de PD-inspecteur. Deze ondergrens van drie uren is nodig om buiten normale uren kostendekkend te zijn.

Deze ondergrens van drie uren wordt in geval van reduced checks vertaald door het hoogste risicopercentage dat geldt voor de producten binnen de aanvraag te gebruiken om het equivalent van drie uren werk af te leiden. Voorbeeld: indien een aanvraag bestaat uit zowel een product waarvoor een risicopercentage van 10% geldt als een product waarvoor een risicopercentage van 50% geldt, dan wordt 50% van het hoge verrichtingentarief voor drie uren als minimumbedrag voor deze aanvraag gefactureerd.

Vergeefse reis

Indien een inspectie is aangevraagd maar buiten de schuld van een PD-inspecteur niet kan worden uitgevoerd,

is er sprake van een zgn. vergeefse reis. Tijdens kantooruren wordt hiervoor het basistarief vermeerderd met een bedrag dat gelijkstaat aan de kosten van een uur inspectie in rekening gebracht.

Buiten kantooruren wordt ook hier de ondergrens van drie uur inspectie per aanvraag gehanteerd, waardoor naast het hoge basistarief minimaal 3 uur het hoge minutentarief in rekening wordt gebracht.

Indien de zending welke de vergeefse reis veroorzaakte uiteindelijk alsnog geïnspecteerd wordt, wordt hiervoor, naast de wegens de vergeefse reis in rekening gebrachte kosten, alsnog het voor die zending geldende tarief in rekening gebracht. Bij vergeefse reis is immers geen sprake geweest van een inspectie.

Plantum NL heeft ten aanzien van de vergeefse reis opgemerkt erop te vertrouwen dat de PD pas in uiterste noodzaak tot het hanteren van het tarief 'vergeefse reis' zal overgaan.

Dienaangaande merk ik op dat het tarief voor de vergeefse reis, zoals dat ook onder het huidige tariefstelsel wordt gehanteerd, inderdaad als tarief van uiterste noodzaak is bedoeld. Ik benadruk dan ook dat er zowel het bedrijfsleven als de PD zich maximaal dienen in te spannen om het voorkomen en in rekening brengen van een vergeefse reis te voorkomen.

Vergeefse reis reduced checks

Bij een vergeefse reis die plaatsvindt in het kader van een reduced checks inspectie wordt hetzelfde bedrag in rekening gebracht als bij een vergeefse reis die plaatsvindt in het kader van een reguliere inspectie.

Bij een vergeefse reis is immers nog geen sprake van een reduced checks inspectie in het kader van de Fytorichtlijn, waarvoor een omslagstelsel is voorgeschreven.

De PD maakt bij een vergeefse reis wel de kosten van een volledige inspectie (de vaste kosten zoals reistijd en reiskosten, voorbereiding, administratieve afhandeling en systeemkosten) en de bestede tijd van de PD-inspecteur.

Mogelijke samenloop fyto-sanitaire en kwaliteitskeuringen

Bij groenten en fruit kan er sprake zijn van een samenloop van de fyto-sanitaire inspectieplicht met de plicht voor kwaliteitskeuringen.

Wanneer geen reduced checks van toepassing zijn, wordt het algemene verrichtingstarief in rekening gebracht voor alle werkzaamheden die voor de fyto-sanitaire en kwaliteitsinspectie moeten worden uitgevoerd.

Voor alle fyto-sanitaire inspectieplichtige producten die echter wel in aanmerking komen voor reduced checks wordt altijd het reduced checks tarief in rekening gebracht. Dit volgt immers uit het

in de Fytorichtlijn voorgeschreven omslagstelsel bij reduced checks. Indien er een inspectie dient te worden uitgevoerd vanwege het feit dat de aanvraag in de fyto-sanitaire steekproef zit maar het product tevens kwaliteitsinspectieplichtig is, wordt de kwaliteitskeuring meegenomen met de fyto-sanitaire inspectie. In dit geval wordt er slechts het fyto-sanitaire reduced checks tarief gefactureerd.

Echter, indien de zending in principe wel fyto-sanitair inspectieplichtig is, reduced checks van toepassing zijn en de zending buiten de steekproef valt, maar er wel een kwaliteitsinspectie dient plaats te vinden, wordt er aanvullend op het reduced checks tarief een tarief in rekening gebracht overeenkomstig het algemene verrichtingstarief.

Indien de aanvraag tenslotte niet fyto-sanitair inspectieplichtig is, maar er wel een inspectie dient plaats te vinden op grond van de Landbouwkwaliteitswet, wordt het algemene verrichtingstarief van artikel 2 in rekening gebracht.

Motivering hiervoor is dat alle fyto-sanitaire inspecties voor groenten en fruit als basis gelden voor het gehanteerde omslagstelsel voor reduced checks groenten en fruit. Dit is in totaal kostendekkend voor de inspecties welke door de PD in het kader van de reduced checks systematiek worden uitgevoerd. Wanneer de PD aanvullend hierop kwaliteitsinspecties uitvoert voor zendingen die ingecalculeerd zijn om niet fyto-sanitair geïnspecteerd te hoeven worden vanwege het lagere risicopercentage, maakt de PD extra kosten en zal om ook hier aan de eis van kostendekkendheid te voldoen aanvullende opbrengsten tegenover moeten stellen. Dit gebeurt door hiervoor het verrichtingstarief te hanteren.

Extra kosten bij geen gebruik CLIENT

Ten behoeve van inspecties van ondermeer fyto-sanitaire producten bij invoer uit derde landen is CLIENT opgezet. CLIENT is een project waar de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Financiën, uitvoerende organisaties, Douane, Rijksdienst voor de keuring van vee en vlees en de PD, en het bedrijfsleven bij betrokken zijn. Inzet is het verbeteren van de efficiency en effectiviteit van de controleprocessen voor veterinaire en fyto-sanitaire goederen bij invoer uit derde landen. Hiervoor wordt de mogelijkheid gecreëerd om elektronische vooraanmeldingen te doen bij een gezamenlijk loket voor de Douane, de Rijksdienst voor de keuring van vee en vlees en de PD. Het grote voordeel voor de importeur of diens douanevertegenwoordiger is dat alle relevante informatie via één handeling kan worden aangegeven. Voor de overheid is het voordeel dat de verschillende overheidsorganisaties met dezelfde gegevens

werken. Hierdoor verloopt de informatie-uitwisseling tussen overheidsorganisaties beter, sneller en goedkoper.

CLIENT maakt het mogelijk om snel en efficiënt een keuze te maken tussen zendingen waarvoor een document-, identiteits- en fyto-sanitaire controle wordt uitgevoerd en zendingen waarvoor alleen de documenten worden gecontroleerd (de in paragraaf 2 beschreven reduced checks). CLIENT beperkt de administratieve handelingen en kosten die per zending nodig zijn zowel voor het bedrijfsleven als de PD aanzienlijk. Indien een inspectieaanvraag nu echter niet via CLIENT wordt aangevraagd brengt dit extra kosten voor de PD met zich mee. Inspectieaanvragen zullen nu immers handmatig door de PD moeten worden verwerkt. Deze extra kosten worden in het nieuwe tariefstelsel niet langer aan de hele sector doorberekend maar slechts aan die aanvragers die deze extra kosten veroorzaken.

Deze kosten zullen pas vanaf 1 juli 2005 aan het bedrijfsleven worden doorberekend teneinde die aanvragers die momenteel nog geen inspectieaanvragen via CLIENT indienen, voldoen de gelegenheid te bieden om alsnog aan te sluiten op CLIENT.

Normtijd diagnose

Voor diagnoses in het kader van import en exportinspecties wordt niet langer een tarief per uur maar een vast tarief op basis van normtijden gehanteerd. De totale normtijd van zo'n diagnose is vastgesteld op basis van een normtijd van 1 uur en 21 minuten. Van deze tijd wordt 56 minuten in rekening gebracht bij het bedrijfsleven. Hierbij is er namelijk van uitgegaan dat het bedrijfsleven slechts de kosten hoeft te betalen voor de inspanning die noodzakelijk is om vast te stellen of het wel of niet om een quarantaine-organisme gaat. De verdere verificatie en identificatie van organismen die in het monster zijn aangetroffen, wordt niet bij het bedrijfsleven in rekening gebracht.

Certificaten en vergunningen

Voor het waarmerken van certificaten ten behoeve van niet-inspectieplichtige zendingen wordt evenals bij het huidige tariefstelsel een vast bedrag in rekening gebracht, gebaseerd op een gemiddelde tijdsbesteding van deze activiteit door de PD.

Voor het behandelen van een aanvraag voor het verlenen van een vergunning voor het uitvoeren van een grondontsmetting en de vergunning uitvoeren gewasbescherming, de vergunning bedrijfsvoeren gewasbescherming en de vergunning distribueren gewasbeschermingsmiddelen vakbekwaamheid bestrijdingsmiddelen wordt eveneens op basis van een gemiddelde tijdsbesteding van deze activiteiten door de PD een

vast bedrag in rekening gebracht. In het oude tariefstelsel werd dezelfde gemiddelde tijdsbesteding hiervoor gehanteerd.

Voor de behandeling van een aanvraag van een ontheffing in het kader van richtlijn 95/44/EG wordt in het nieuwe tariefstelsel een vast bedrag in rekening gebracht gebaseerd op de gemiddelde tijdsbesteding voor deze activiteit door de PD. Dit in tegenstelling tot het oude tariefstelsel waar verrekking op basis van gemaakte uren tegen een uurtarief plaatsvond.

Ook voor het toezicht op naleving van de voorwaarden van de ontheffing wordt in het nieuwe tariefstelsel een vast bedrag in rekening gebracht gebaseerd op de gemiddelde tijdsbesteding voor deze activiteit door de PD. Dit in tegenstelling tot het oude tariefstelsel waar verrekking op basis van gemaakte uren tegen een uurtarief plaatsvond.

Het tarief voor de beoordeling van de aanvraag van een vergunning in het kader van richtlijn 95/44/EG van het betreffende materiaal op aanwezigheid van schadelijke organismen blijft evenals bij het oude tariefstelsel verrekend naar bestede tijd.

§ 5. Ontvangen commentaar

Van de aangeschreven branche- en belangenorganisaties is commentaar ontvangen van het Productschap Tuinbouw, namens het georganiseerde tuinbouwbedrijfsleven. Daarnaast hebben Plantum NL, de Nederlandse Aardappelorganisatie en Frugi Venta nog afzonderlijk gereageerd.

Het Productschap Tuinbouw kan instemmen met de voorgestelde regeling.

Het Productschap Tuinbouw uit haar zorg over de tariefstelling bij een 100% steekproevencontrole. Het Productschap Tuinbouw geeft aan dat de hoogte van de rekening die hiervan het gevolg is niet tot een disproportionele situatie in de rekening van ondernemers mag leiden.

Dienaangaande merk ik op dat uit oogpunt van uniformiteit en efficiency is besloten om ook bij producten, waarvoor een inspectiepercentage van 100% geldt, een stelen- en tonnentarief te hanteren. Teneinde ongewenste disproportionaliteit in de tarieven voor individuele ondernemers te voorkomen is in overleg met het georganiseerde bedrijfsleven voor snijbloemen een maximumtarief per partij vastgesteld.

Plantum NL kan zich vinden in de in de systematiek aan de hand waarvan de regeling is opgesteld. Plantum NL acht het uiteindelijke niveau van de tarieven echter nog steeds relatief hoog in vergelijking met andere EU-landen en daarmee in het licht van de concurrentieverhoudingen een zorgpunt.

In dit verband wijs ik op het feit dat het kabinetsbeleid, dat gericht is op het streven naar kostendekking voor door de overheid aan derden geleverde prestaties, het uitgangspunt vormt voor

het nieuwe tariefstelsel. Hierbij zij opgemerkt dat in het kader van het streven naar een verlaging van de uitvoeringskosten getracht is om tot een zo groot mogelijke efficiencyverbetering te komen bij de uitvoering van de PD.

Ook in de komende jaren zal, waar mogelijk in samenwerking met het betrokken bedrijfsleven, zo veel mogelijk gestreefd worden naar maximale efficiency en kostenbeheersing van de PD.

Bovendien zal het nieuwe tariefstelsel voor de zomer worden geëvalueerd aan de hand van de gegevens en ervaringen die met het nieuwe tariefstelsel worden opgedaan. Indien daartoe aanleiding is, zullen de tarieven gedurende het komende jaar worden bijgesteld. Ook zullen bij de evaluatie aspecten voortvloeiend uit de Brusselse communautaire regelgeving worden meegenomen en, indien hiertoe aanleiding is, in Brussel aan de orde worden gebracht.

Deze snelle evaluatie komt tevens tegemoet aan grote bezwaren van Frugi Venta tegen de hoogte van de nieuwe tarieven. Frugi Venta verwacht dat hierdoor een zeer scheve verhouding ontstaat ten opzichte van andere noord-west Europese havens, waar de kosten van inspecties een stuk lager liggen.

Dienaangaande merk ik voorts op dat de totale kosten voor de gehele groenten- en fruitsector ten opzichte van 2003 met nuweg 33% stijgen. De belangrijkste oorzaak hiervoor ligt in het feit dat er een autonome volumegroei van groenten en fruit in 2004 heeft plaatsgevonden. Daarnaast wordt er door de introductie van het nieuwe kostprijsmodel bij de PD een betere kostentoekening toegepast wat ook een kostenstijging voor de gehele groenten- en sectorfruitsector tot gevolg heeft.

§ 6. Informatieverplichtingen

De PD-tarieven worden niet aangemerkt als kosten die voortvloeien uit bij wet of regelgeving ingevoerde informatieverplichtingen; met de onderhavige wijzigingsregeling worden derhalve geen administratieve lasten geïntroduceerd.

Artikelsgewijs

Artikel 1

In dit artikel zijn definitiebepalingen opgenomen. Opgemerkt zij dat de definitiebepalingen uit de Plantenziektenwet eveneens van toepassing zijn op de regeling.

In de onderdelen f en g is voor de definities van partij en zending aansluiting gezocht bij de in de Fytonrichtlijn gehanteerde definities.

Onderdeel h: de Fytonrichtlijn schrijft in artikel 13 quinquies, zesde lid, voor dat lidstaten importinspecties in rekening brengen bij de importeur of diens douanevertegenwoordiger. Hiertoe is het begrip aanvragers zodanig gedefini-

eerd, dat bij import de importeur of diens douanevertegenwoordiger als aanvragers worden aangemerkt. Voor de overige werkzaamheden van de PD dient degene die de werkzaamheden aanvraagt te worden aangemerkt als aanvragers. Dit neemt niet weg dat ook bij export de inspectieaanvraag door een douanevertegenwoordiger kan worden ingediend. Een en ander houdt geen wijziging in van de huidige situatie, doch dient slechts als een verduidelijking van de huidige situatie.

In onderdeel j is voor de definitie van kantooruren aansluiting gezocht bij de uren waarin de PD zijn diensten kan leveren tegen regulier tarief, zonder hiervoor extra kosten te hoeven maken. Dit in tegenstelling tot de periode buiten kantooruren, waar extra kosten moeten worden gemaakt, zoals hogere beloningen voor de inspecteurs. Voor deze periode wordt dan ook een hoger tarief in rekening gebracht.

Vanuit het Productschap Tuinbouw is hierbij opgemerkt dat 5 mei ten onrechte structureel als erkende feestdag wordt aangemerkt, hoewel dit binnen het bedrijfsleven niet gebruikelijk is. In dit verband wijs ik op het feit dat 5 mei voor Rijksambtenaren, anders dan wellicht in het bedrijfsleven gebruikelijk is, structureel als vrije dag wordt aangemerkt. Om deze reden is er dan ook voor gekozen om 5 mei structureel als erkende feestdag aan te merken. Ook in andere gelijksoortige regelgeving, zoals de Regeling tarieven keuring vee en vleesproducten 1993, (Stcrt. 1993, 99) alsmede de Algemene Termijnenwet (Stb. 1964, 314) wordt 5 mei structureel als algemeen erkende feestdag aangemerkt.

Artikel 2

Dit artikel bevat het algemene verrichtingstarief voor werkzaamheden die de PD verricht voor de uitvoering van wettelijke taken. Dit tarief dient te worden onderscheiden van de bijzondere tarieven die in de overige artikelen van de onderhavige regeling zijn neergelegd, zoals de inspectietarieven bij import van snijbloemen en groenten en fruit die zijn geregeld in de artikelen 3 tot en met 6, enkel kwaliteitsinspecties voor groenten en fruit in artikel 8 en het tarief voor het uitvoeren van documentcontroles, zoals omschreven in artikel 9.

Bij de werkzaamheden waar dit artikel op ziet kan onder meer gedacht worden aan: importinspecties en exportinspecties en de afgifte van het plantenpaspoort, maar ook aan de werkzaamheden die door de PD worden verricht ten behoeve van het erkennen van een inspectielocatie als bedoeld in artikel 12, achtste lid, van de Regeling invoer, uitvoer en verkeer van planten.

Dit artikel heeft de volgende wijzigingen ten opzichte van het huidige tariefstelsel tot gevolg:

- Het hanteren van een basistarief per inspectieaanvraag;
- Het onderscheiden van een tarief tijdens kantooruren en een tarief buiten kantooruren;
- Het hanteren van een minutentarieff in plaats van tarief per kwartier.

Voor een toelichting op deze wijzigingen wordt verwezen naar het algemene deel van de toelichting.

Artikel 3

Dit artikel betreft het tarief voor de inspectie van snijbloemen. Het betreft de tarieven voor de afhandeling van inspecties tijdens kantooruren.

Het eerste lid ziet op de inspecties van snijbloemen waarvoor reduced checks van toepassing zijn en het tweede lid op de inspecties van snijbloemen waarvoor in alle gevallen een fyto-sanitaire import-inspectie dient plaats te vinden.

Het tarief is samengesteld uit een vast bedrag per zending en een variabel bedrag dat afhankelijk is van het, door geldende inspectiepercentage voor de tot die zending behorende partijen, en het aantal stelen per partij.

De hoogte van het uiteindelijke variabele tarief wordt bepaald door het aantal stelen per partij met een bepaald inspectiepercentage te vermenigvuldigen met het bij dat inspectiepercentage behorende tarief en vervolgens te delen door 1000. Hierbij geldt een minimum- en maximumtarief per partij, zoals opgenomen in de tabel bij het eerste lid en zoals vermeld in het tweede lid.

De bedragen per partij worden vervolgens bij elkaar opgeteld, waardoor het totale variabele tarief wordt verkregen.

Artikel 4, 5, 6, 7 en 8

Voor de toelichting op deze artikelen wordt verwezen naar het algemene deel van de toelichting.

Artikel 9

In de fyto-richtlijn is de mogelijkheid opgenomen om, indien daarover afspraken zijn gemaakt tussen twee lidstaten, de fyto-sanitaire en de identiteitscontrole in het land van bestemming te laten uitvoeren. In de Regeling invoer, uitvoer en verkeer van planten is deze mogelijkheid opgenomen in artikel 12, zevende lid.

Bij een dergelijke zogenaamde 'verlegging' van de fyto-sanitaire en de identiteitscontrole naar een andere lidstaat dient de controle van de documenten echter altijd in het land van binnenkomst te worden verricht. In het onderhavige artikel is het tarief neergelegd voor een dergelijke controle van de documenten in het geval de fyto-sanitaire en de identiteitscontrole naar een andere lidstaat worden verlegd.

Artikel 10

Dit artikel komt overeen met artikel 1, derde lid, en artikel 1a, tweede lid, van de huidige tarievenregeling van de PD.

Artikel 11

Indien een inspectie is aangevraagd maar buiten de schuld van een PD-inspecteur niet kan worden uitgevoerd wordt een bedrag in rekening gebracht dat gelijkstaat aan de kosten van één uur inspectie. Dit bedrag wordt niet langer per uur in rekening gebracht, zoals in de vorige tarievenregeling gebeurde, maar éénmalig. Vanwege de hoge kosten voor de PD bij inspecties buiten kantooruren en de hierbij geldende eis van drie uur inspectieafname wordt in deze gevallen 3 uren inspectie in rekening gebracht. Voor een nadere toelichting hierop zij verwezen naar het algemene deel van de toelichting.

Artikel 12

Het tarief voor het uitvoeren van laboratoriumonderzoeken wordt niet langer per uur, maar een tarief op basis van normtijden gehanteerd. Zie tevens het algemene deel van de toelichting.

Artikel 13

Het tarief voor het waarmaken van certificaten ten behoeve van niet-inspectieplichtige zendingen is vanwege een wijziging in de kostentoerekening van bepaalde kostenposten verlaagd van € 4,40 naar € 3,00.

Artikel 14

Het eerste lid van dit artikel komt overeen met artikel 3a van de huidige tarievenregeling. Vanwege een andere kostentoerekening zijn de kosten van de aanvraag voor de in dit artikel bedoelde vergunning verlaagd van € 46,75 naar € 41,60.

Het tweede lid komt overeen met artikel 3c van de huidige tarievenregeling. Vanwege een andere kostentoerekening zijn de kosten van de aanvraag voor de in dit artikel bedoelde vergunning verlaagd van € 23,43 naar € 20,80.

Artikel 15

Dit artikel komt overeen met artikel 3e van de huidige tarievenregeling. Voor de behandeling van de aanvraag voor de in het eerste lid bedoelde vergunning en het toezicht op de naleving van de vergunningvoorschriften wordt in het nieuwe stelsel echter niet langer een tarief per uur, maar een tarief op basis van een normtijd gehanteerd.

Artikel 16

Dit artikel komt is gelijk aan artikel 4 van de huidige tarievenregeling.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.P. Veerman.*

BIJLAGE

	Soort	Land van oorsprong	Minimum %
Snijbloemen			
1	Aster	Zimbabwe	25
2	Dianthus	Colombia	3
3	Dianthus	Ecuador	15
4	Dianthus	Morocco	25
5	Dianthus	Turkey	25
6	Rosa	Colombia	10
7	Rosa	Ecuador	5
8	Rosa	Kenya	5
9	Rosa	Uganda	5
10	Rosa	Zimbabwe	5
Groenten en Fruit			

	Soort	Land van oorsprong	Minimum %
11	<i>Malus</i>	Argentina	15
12	<i>Malus</i>	Brazil	25
13	<i>Malus</i>	Chile	10
14	<i>Malus</i>	China	50
15	<i>Malus</i>	New Zealand	15
16	<i>Malus</i>	South Africa	10
17	<i>Mangifera</i>	Brazil	10
18	<i>Mangifera</i>	South Africa	50
19	<i>Prunus</i>	Argentina	15
20	<i>Prunus</i>	Chile	10
21	<i>Prunus</i>	South Africa	10
22	<i>Prunus</i>	Turkey	10
23	<i>Pyrus</i>	Argentina	15
24	<i>Pyrus</i>	Chile	25
25	<i>Pyrus</i>	China	50
26	<i>Pyrus</i>	South Africa	10
27	<i>Citrus</i>	Israel	15
28	<i>Citrus</i>	Mexico	15
29	<i>Citrus</i>	Morocco	5
30	<i>Citrus</i>	Turkey	7
31	<i>Citrus</i>	Uruguay	15
32	<i>Citrus</i>	USA	10

Bijlage 2 Regeling tarieven luchtvaart 2005

VW

Regeling tarieven luchtvaart 2005

23 december 2004/Nr. HDJZ/
LUV/2004-3100
Hoofddirectie Juridische Zaken

De Minister van Verkeer en Waterstaat, Gelet op de artikelen 6.55, zesde lid, 6.58, zesde lid, 8.12, vijfde lid, en 11.2a, derde lid, van de Wet luchtvaart, op artikel 159, eerste lid, en artikel 160, tweede lid van de Regeling Toezicht Luchtvaart, op de artikelen 8, derde lid, 13, tweede lid, en 30, derde lid, van het Besluit bewijzen van bevoegdheid voor de luchtvaart en artikel 46, tweede en derde lid, van het Besluit luchtwaardigheid;

Besluit:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:
a. *vast tarief*: hoogte van de vergoeding die niet afhankelijk is van de tijdsbesteding;
b. *uurtarief*: hoogte van de vergoeding die per uur per persoon is besteed met betrekking tot werkzaamheden als bedoeld in deze regeling.

Artikel 2

1. In geval van een vast tarief wordt het bedrag binnen 30 kalenderdagen na verzending van het betalingsverzoek voldaan. Het betalingsverzoek wordt gedaan zodra een aanvraag is ontvangen. Een beslissing op een aanvraag waaraan een vast tarief is verbonden wordt genomen, nadat gebleken is dat de verschuldigde vergoeding betaald is.
2. In geval van een uurtarief worden de werkzaamheden periodiek gefactureerd op basis van het werkelijk aantal bestede uren. De te betalen vergoeding wordt achteraf vastgesteld door het aantal bestede uren te vermenigvuldigen met het uurtarief. De aanvrager voldoet elke ontvangen factuur binnen 30 kalenderdagen na verzending van het betalingsverzoek.
3. Betaling van de in rekening gebracht vergoedingen geschiedt op de volgende wijze:
a. met betrekking tot *examens en brevetten*: op bankrekeningnummer 19.23.23.741, t.n.v. IVW, o.v.v. luchtvaart, bewijzen van bevoegdheid;
b. met betrekking tot *luchtvaartbewijzen, Aircraft Maintenance Licences en examens voor onderhoudstechnici*: op bankrekeningnummer 19.23.23.768, t.n.v. IVW, o.v.v. luchtvaart, luchtvaartbewijzen;

c. met betrekking tot alle overige in deze regeling genoemde besluiten: op bankrekeningnummer 19.23.23.733, t.n.v. IVW, o.v.v. luchtvaart.

Artikel 3

1. Buitenlandse reis- en verblijfkosten die verband houden met de in deze regeling genoemde handelingen of werkzaamheden, worden in rekening gebracht en zijn separaat verschuldigd naast de in deze regeling genoemde tarieven. Voor reizen buiten Nederland, maar binnen Europa geldt een vast tarief van € 600 per persoon. Voor reizen buiten Europa geldt een vast tarief van € 1.200 per persoon. Binnenlandse reisen en verblijfkosten worden niet separaat in rekening gebracht.
2. Reistijden die verband houden met de in deze regeling genoemde uitgevoerde handelingen of werkzaamheden en die ter plaatse worden uitgevoerd, worden – voor zover deze op uurbasis worden verricht – in rekening gebracht volgens de daarbij behorende tarieven. De in rekening te brengen reistijd voor reizen binnen Nederland bedraagt ten hoogste de duur van de werkzaamheden.

Hoofdstuk 2. Tarieven

Afdeling 2.1. Bewijzen van bevoegdheid en bevoegdverklaringen

Paragraaf 2.1.1. Luchtvaardigen

Artikel 4

1. Voor het afleggen van theoretische examens als bedoeld in het Examenreglement voor luchtvaardigen 2004 voor de volgende bewijzen van bevoegdheid en de volgen de bevoegdverklaring is een vast tarief van € 90 per vak verschuldigd:
a. ATPL;
b. CPL (uitgezonderd CPL (FB));
c. IR.
2. Voor het afleggen van theoretische examens als bedoeld in het Examenreglement voor luchtvaardigen 2004 voor de volgende bewijzen van bevoegdheid is een vast tarief van € 60 per vak verschuldigd:
a. RPL;
b. PPL;
c. CPL(FB).

Artikel 5

1. Voor het afleggen van praktijkexamens en proeven van bekwaamheid als bedoeld in het Examenreglement voor luchtvaardigen 2004 is voor kandidaten die zich een examinator laten toedelen

door de Minister van Verkeer en Waterstaat een vast tarief van € 322 verschuldigd.
2. Voor het afleggen van de praktijkexamens radiotelefonie is een vast tarief van € 52 per vak verschuldigd.

Artikel 6

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een:
a. ATPL;
b. CPL (uitgezonderd CPL (FB));
c. CFEL;
met daarop weergegeven een of meerdere bevoegdverklaringen is een vast tarief verschuldigd van € 510.
2. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een bewijs van bevoegdheid PPL en CPL (FB) met daarop weergegeven een of meerdere bevoegdverklaringen is een vast tarief verschuldigd van € 176.
3. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een bewijs van bevoegdheid RPL met daarop weergegeven een of meerdere bevoegdverklaringen is een vast tarief verschuldigd van € 141.
4. Voor de vernieuwing van het document waarop bewijzen van bevoegdheid en bevoegdverklaringen voor luchtvaardigen worden weergegeven als bedoeld in het Besluit bewijzen van bevoegdheid voor de luchtvaart is een vast tarief verschuldigd van € 63.
5. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een bewijs van gelijkstelling als bedoeld in de Regeling gelijkstelling buitenlandse bewijzen van bevoegdheid is een vast tarief verschuldigd van € 740.

Artikel 7

Voor de behandeling van een aanvraag voor een medische verklaring of een verlenging daarvan als bedoeld in de Regeling geneeskundige instanties, geneeskundigen en medische verklaringen voor de luchtvaart is een vast tarief van € 20 verschuldigd.

Artikel 8

Voor de behandeling van een verzoek om autorisatie van een geneeskundige instantie of geneeskundige als bedoeld in de Regeling geneeskundige instanties, geneeskundigen en medische verklaringen voor de luchtvaart is een vast tarief van € 540 verschuldigd.

Uit: Staatscourant 24 december 2004, nr. 249 / pag. 40

1

Paragraaf 2.1.2. Onderhoudstechnici

Artikel 9

1. Voor het afleggen van theorie-examens voor de volgende bewijzen van bevoegdheid is een vast tarief van € 50 per module, als bedoeld in de Regeling opleiding en examen bevoegdverklaringen AML en JAR-66 AML, verschuldigd:
a. AML;
b. JAR-66 AML.

2. Voor het afleggen van een type-examen AML (nationaal) is een vast tarief van € 200 verschuldigd.

Artikel 10

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een:
a. AML;
b. JAR-66-AML;
met daarop weergegeven een of meer bijzondere bevoegdverklaringen is een vast tarief van € 210 verschuldigd.

2. In afwijking van het eerste lid is voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een AML met daarop weergegeven een of meer bijzondere bevoegdverklaringen voor (motor) zweefvliegtuigen een vast tarief van € 103 verschuldigd.

3. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een of meer bijzondere bevoegdverklaringen behorende bij een AML of een JAR-66-AML is een vast tarief van € 60 verschuldigd.

4. Voor de behandeling van een aanvraag voor de verlenging of de wederafgifte van een of meer bijzondere bevoegdverklaringen behorende bij een AML is een vast tarief van € 60 verschuldigd.

5. Voor de vernieuwing van het document, waarop de in het eerste lid genoemde bewijzen van bevoegdheid en

bevoegdverklaringen wordt weergegeven, om andere redenen dan in het tweede lid en het derde lid genoemd, is een vast tarief van € 60 verschuldigd.

Afdeling 2.2. Opleidings- en trainingsinstellingen

Paragraaf 2.2.1. Luchtvaardigen

Artikel 11

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van een kwalificatie of registratie van een opleidings- en trainingsinstelling als bedoeld in de Regeling opleidingsinstellingen voor luchtvaardigen 2001 zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Kwalificatie opleidingsinstelling geïntegreerd (ATPL, CPL/IR of CPL)	€ 3.520	€ 1.760
Kwalificatie opleidingsinstelling theorie (ATPL theorie)	€ 2.640	€ 1.320
Kwalificatie opleidingsinstelling modulair (CPL of IR)	€ 1.460	€ 730
Registratie opleidingsinstelling (per module) (RPL, PPL of CR)	€ 350	€ 180
Aanvullende modules/opleidingen in een kwalificatie opleidingsinstelling (PPL, CPL, IR, CR, TR, MCC, FI)	€ 350	€ 180

2. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van de kwalificatie of registratie genoemd in het eerste lid zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving

Kwalificatie opleidingsinstellingen:	
– kwalificatie nieuwe module	€ 710
– kwalificatie nieuwe opleidingsplaats	€ 880
overige wijzigingen:	€ 230 per wijziging
Registratie opleidingsinstellingen:	
– nieuwe module	€ 370
– overige wijzigingen	€ 80 per wijziging

3. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van een kwalificatie van een STD als bedoeld in de Regeling kwalificatie STD's zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
STD-3 A/H (per kwalificatie)	€ 510	€ 510
STD-1 A/H (per kwalificatie)	€ 2.110	€ 2.110

4. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van de kwalificatie genoemd in het derde lid zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving	
Wijziging, opwaardering of verplaatsing STD-3 A/H	€ 510
Wijziging, opwaardering of verplaatsing STD-1 A/H	€ 1.790

Paragraaf 2.2.2. Onderhoudstechnici

Artikel 12

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van

een erkenning van een opleidingsinstelling als bedoeld in de Regeling JAR-147 erkende opleidingsinstellingen en een registratie van een opleidingsinstelling als bedoeld in de Regeling opleiding en

examen bevoegdverklaringen AML en JAR-66 AML, zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd bestaande uit een basistarief (tabel 1) en een aanvullend tarief (tabel 2):

Tabel 1

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Erkenning opleidingsinstelling:		
– basis opleiding	€ 11.420	€ 5.710
– categorie typen luchtvaartuigen $n \leq 10$	€ 12.690	€ 6.350
– categorie typen luchtvaartuigen $n > 10$	€ 17.770	€ 8.880
Registratie opleidingsinstelling:	€ 2.540	€ 1.270

* 'n' is het aantal typen luchtvaartuigen dat op de erkenning staat aangegeven.

Tabel 2

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Per nevenlocatie* Nederland	€ 1.590	€ 1.590
Per nevenlocatie Europese Unie	€ 2.240	€ 2.240
Per nevenlocatie buiten Europese Unie	€ 3.370	€ 3.370

* met een nevenlocatie wordt een locatie bedoeld, die niet de hoofdvestiging is.

2. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van de erkenning of registratie genoemd in het eerste lid zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving	
Bijschrijven aanvullend type luchtvaartuig	30% van het instandhoudingstarief
Bijschrijven of wijziging vestiging	50% van het instandhoudingstarief
Bijschrijven nieuwe categorie type luchtvaartuig	30% van het instandhoudingstarief

Afdeling 2.3. Luchtvaartuigen

Artikel 13

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een bewijs van inschrijving als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet luchtvaart alsmede voor het wijzigen of het doorhalen van de inschrijving als bedoeld in artikel 3.4, eerste en derde lid, van de Wet lucht-

vaart is een vast tarief van € 260 verschuldigd, met dien verstande dat aanvragen van doorhaling alleen in rekening worden gebracht in geval van uitvoer naar het buitenland van een luchtvaartuig.

2. In afwijking van het eerste lid, is voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een bewijs van inschrijving, alsmede voor het wijzigen of het

doorhalen van de inschrijving voor luchtvaartuigen ≤ 2.000 kg een vast tarief van € 128 verschuldigd.

3. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een bewijs van luchtwaardigheid als bedoeld in artikel 3.13 van de Wet luchtvaart, alsmede voor het verlengen daarvan, zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

MTOM	Afgifte	Verlenging
Luchtvaartuig ≤ 2.000 kg	€ 155	€ 103
Luchtvaartuig > 2.000 kg en ≤ 5.700 kg	€ 640	€ 430
Luchtvaartuig > 5.700 kg	€ 1.930	€ 1.290

4. Voor de behandeling van een aanvraag voor het vernieuwen van een bewijs van inschrijving of luchtwaardigheid is een vast tarief van € 60 verschuldigd.

Artikel 14

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte, de wijziging en de overdracht van een type-certificaat, of een aanvullend type-certificaat van een luchtvaartuig, en onderdelen of uitrustingsstukken daarvan, als bedoeld in Hoofdstuk III van het Besluit luchtwaardigheid is een uurtarief van € 124 verschuldigd.

2. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van een luchtvaartuig, onderdelen of uitrustingsstukken als bedoeld in artikel 14 van de Rege-

ling onderhoud luchtvaartuigen, alsmede in artikel 7 van de Regeling amateur-bouwluchtvaartuigen is een vast tarief van € 260 verschuldigd.

3. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte, de instandhouding en de wijziging van een erkenning voor het ontwerpen van producten en wijzigingen van producten of onderdelen als bedoeld in PART 21 subpart J (DOA) van de Verordening (EG) nr. 1702/2003 van de Commissie van 24 september 2003 tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften inzake de luchtwaardigheid en milieucertificering van luchtvaartuigen en aanverwante producten, onderdelen en uitrustingsstukken, alsmede voor de certificering van ontwerp- en productieorganisaties (PbEU L 243), is een uurtarief van € 103 verschuldigd.

Artikel 15

Voor inspecties uitgevoerd ten behoeve van een onderzoek naar de luchtwaardigheid als bedoeld in artikel 3, vierde lid, van de Regeling verlenging bewijzen van luchtwaardigheid, is een vast tarief van € 1.200 verschuldigd.

Artikel 16

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van een MOA ingevolge artikel 23 van het Besluit luchtwaardigheid zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd, bestaande uit een basistarief* (tabel 1) en een aanvullend tarief** (tabel 2):

Tabel 1

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Classificatie erkenning onderhoudsbedrijf:		
- A1 line maintenance	€ 10.460	€ 5.230
- A1 base maintenance	€ 12.700	€ 6.360
- A2	€ 3.570	€ 1.780
- A3	€ 7.300	€ 3.650
- B1	€ 10.460	€ 5.230
- B2, B3	€ 7.300	€ 3.650
- C (voor een bedrijf met 15 of minder werknemers)	€ 1.860	€ 930
- C (voor een bedrijf met meer dan 15 werknemers)	€ 8.600	€ 4.300
- D	€ 6.350	€ 3.170

* Voor erkende onderhoudsbedrijven met een C-classificatie, die daarnaast een A-classificatie hebben voor beperkte niet luchtvaartuigtype gebonden onderhoudstaken, wordt het basistarief bepaald door het tarief van de C-classificatie. Voor iedere A-classificatie is de toeslag voor de aanvullende categorie verschuldigd.

** De aanvullendstarieven in tabel 2 van dit lid zijn gebaseerd op de basis categorie erkenning zoals aangegeven in tabel 1. Hier wordt onderscheid gemaakt naar een A1 categorie en overige categorieën.

Tabel 2

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Aanvulling gebaseerd op een basis A1 classificatie		
Toeslag per aanvullende classificatie	€ 750	€ 750
Toeslag per nevenlocatie in Nederland	€ 1.870	€ 1.870
Toeslag per nevenlocatie in de Europese Unie	€ 2.240	€ 2.240
Toeslag per nevenlocatie buiten in de Europese Unie	€ 3.370	€ 3.370
Toeslag Line stations (N = het aantal line-stations)	€ 146 x N	€ 146 x N
Toeslag bij meer dan 500 werknemers (P = het aantal werknemers*)	€ (8 x P) - 4000	€ (8 x P) - 4000
Aanvulling gebaseerd op basis overige classificatie		
Toeslag per aanvullende classificatie overige erkenningen	€ 160	€ 160
Toeslag per nevenlocatie in Nederland	€ 510	€ 510
Toeslag per nevenlocatie in de Europese Unie	€ 640	€ 640
Toeslag per nevenlocatie buiten in de Europese Unie	€ 1.120	€ 1.120

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Toeslag Line stations (N = het aantal line-stations)	€ 146 x N	€ 146 x N
Toeslag bij meer dan 500 werknemers (P = het aantal werknemers*)	€(8 x P)-4000	€ (8 x P)-4000

* Hier wordt het aantal werknemers bedoeld, dat werkzaam is bij de onderhoudsorganisatie.

2. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van de erkenning genoemd in het eerste lid zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving	Tarief
Bijschrijving aanvullen de classificatie (tabel 1)	30% van het instandhoudingstarief
Bijschrijving nieuwe of wijziging onderhoudslocatie	50% van het instandhoudingstarief
Bijschrijving type luchtvaartuig*, motortype of component (PART 145 beperkingen)	30% van de instandhouding tarief

* Hier wordt de PART 66 Appendix I vliegtuigomschrijving gehanteerd. Hierbij wordt de motor expliciet aangegeven.

3. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van een erkenning voor een onderhoudsbedrijf ingevolge artikel 23, eerste lid, onder e, van het Besluit luchtwaardigheid zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Nationale erkenning	€ 3.100	€ 1.550

4. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van de erkenning genoemd in het derde lid zijn de volgende tarieven verschuldigd:

Omschrijving	Tarief
Wijziging nationale erkenning	30% van het instandhoudingstarief
Bijschrijven nieuwe cq. wijzigingen van onderhoudslocaties	50% van het instandhoudingstarief

5. Voor de instandhouding van een BvL-V-bevoegdheid tot het uitvoeren van een BvL-verlengingsinspectie, zoals bedoeld in de Regeling verlenging bewijzen van Luchtwaardigheid, verbonden aan een MOA ingevolge artikel 23 van het Besluit luchtvaartuigen, de nationale erkenning voor een onderhoudsbedrijf of een vergunning zoals bedoeld in artikel 104 van de Regeling Toezicht

Luchtvaart, zijn jaarlijks de volgende vaste tarieven verschuldigd, bestaande uit een basistarief (tabel 1) en een aanvullend tarief (tabel 2):

Tabel 1

Omschrijving	Tarief
BvL-V-bevoegdheid voor erkende bedrijven t.b.v.	
- Vleugelvliegtuigen MTOM >5700kg*	€ 1.200
- Vleugelvliegtuigen MTOM ≤5700kg	€ 250
- Helikopters**	€ 510
- Ballonnen	€ 250

* Indien een bedrijf naast een PART 145 A1 ook een PART 145 A2 of PART 145 A3 erkenning heeft, blijft het tarief € 1.200.

** Indien het bedrijf naast een PART 145 A3 ook een PART 145 A2 erkenning heeft blijft het tarief € 510.

Tabel 2

Omschrijving	Tarief
Toeslag per neven locatie in de Europese Unie	€ 450
Toeslag per neven locatie buiten de Europese Unie	€ 750

6. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van een POA ingevolge artikel 23 van het Besluit luchtwaardigheid zijn de volgende vaste tarieven

verschuldigd, bestaande uit een basistarief (tabel 1) en een aanvullend tarief (tabel 2). Voor een productiebedrijf dat voor componenten in dezelfde classificatie een MOA nodig heeft, zal indien er

sprake is van een hoge mate van gemeenschappelijke processen geen vergoeding voor de MOA verschuldigd zijn, zulks ter beoordeling aan de Minister van Verkeer en Waterstaat.

Tabel 1

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Erkenning productiebedrijf basisvergunning:		
– Bedrijven tot en met 500 werknemers	€ 12.700	€ 6.360
– Bedrijven met meer dan 500 en minder dan 1.000	€ 20.180	€ 10.090
– Bedrijven met 1.000 of meer werknemers	€ 38.860	€ 19.430

Tabel 2

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Toeslag per nevenlocatie in Nederland	€ 1.870	€ 1.870
Toeslag per neven locatie in de Europese Unie	€ 2.240	€ 2.240
Toeslag per neven locatie buiten de Europese Unie	€ 3.370	€ 3.370

7. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van de erkenning genoemd in het zesde lid zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving	Tarief
Bijschrijving nieuw product/component	30% van het instandhoudingstarief
Bijschrijving of wijziging vestigingsplaats	50% van het instandhoudingstarief

8. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van een erkenning ingevolge hoofdstuk 6 (erkend inspecteur) van de Regeling erkenningen luchtwaardigheid, zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Erkenning inspecteur	€ 1.030	€ 515

9. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte, de verlenging of de wijziging van een erkenning ingevolge hoofdstuk 7 (erkend zweefvliegtchnicus) van de Regeling erkenningen luchtwaardigheid is een vast tarief van € 100 verschuldigd.

10. In afwijking van bovenstaande vaste tarieven gelden voor de in dit artikel vermelde werkzaamheden ten behoeve

van buitenlandse onderhoudsbedrijven die hun hoofdvestiging hebben in landen buiten de Europese Unie, een uurtarief van € 103.

Afdeling 2.4. Vergunning tot vluchtuitvoering/AOC, vervoer

Artikel 17

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van een vergunning tot vluchtuitvoering als bedoeld in artikel 104, tweede lid, van de Regeling Toezicht Luchtvaart zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd, bestaande uit een basistarief (tabel 1) en een aanvullend tarief (tabel 2):

Tabel 1

Type	Eerste afgifte (inclusief 1 regio)	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Vliegmaatschappijen (AOC):		
- SP/SEP	€ 2.920	€ 1.460
- SP/SET	€ 3.650	€ 1.830
- SP/MEP	€ 4.380	€ 2.190
- SP/MET	€ 4.380	€ 2.190
- MP/ ≤ 19 passagiers	€ 7.300	€ 3.650
- MP/ > 19 passagiers en vrachtvliegtuigen met een MTOM >10t	€ 21.120	€ 10.560
- MP/2 typen en > 30 vliegtuigen		€ 13.200
- MP/2 typen en > 60 vliegtuigen		€ 17.600
- MP/2 typen en > 90 vliegtuigen		€ 22.000
Helikoptermaatschappijen (AOC):		
- SP/SEP	€ 2.920	€ 1.460
- SP/SET	€ 3.650	€ 1.830
- SP/ME	€ 4.380	€ 2.190
- MP/ ≤ 9 passagiers	€ 6.080	€ 3.040
- MP/ > 9 passagiers	€ 17.600	€ 8.800
VtV ballonmaatschappij	€ 440	€ 220

Tabel 2

AOC*	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
- Regio en outstation: alle basisvergunningen	€ 2.640	€ 2.640
- Regio: alle basisvergunningen MP**	€ 1.590	€ 1.590
- ETOPS per basis: alle basisvergunningen MP	€ 1.940	€ 1.940
- HEMS per basis: alle basisvergunningen	€ 1.060	€ 1.060
- HOIST per basis: alle basisvergunningen	€ 880	€ 880
- Offshore per basis: alle basisvergunningen	€ 880	€ 880
- TRTO op AOC per type: alle basisvergunningen	€ 1.060	€ 1.060
- SP/SEP of SP/SET of SP/MEP (per extra groep)	€ 590	€ 590
- SP/MET per extra type	€ 590	€ 590
- MP/ ≤ 9 (hef) of ≤ 19 (vleugel) per extra type	€ 1.020	€ 1.020
- MP/ > 9 (hef) of > 19 (vleugel) per extra type	€ 3.170	€ 3.170
- Indien > 10.000 landingen of > 4000 vluchten, per type eenvlieger gecertificeerd luchtvaartuig	€ 1.060	€ 1.060
- Indien > 20.000 landingen of > 8000 vluchten, per type eenvlieger gecertificeerd luchtvaartuig	€ 2.110	€ 2.110
- Indien > 10.000 landingen of > 4000 vluchten, per type meenvlieger gecertificeerd luchtvaartuig	€ 2.110	€ 2.110
- Indien > 20.000 landingen of > 8000 vluchten, per type meenvlieger gecertificeerd luchtvaartuig	€ 4.220	€ 4.220

* Daar waar staat ≤ 9 of ≤ 19 wordt bedoeld het maximum aantal passagierszitplaatsen dat op basis van de certificatie aan boord aanwezig mag zijn, niet het aantal zitplaatsen dat daadwerkelijk aanwezig is.

** Maximaal is de toeslag voor vier regio's verschuldigd. Dit geldt ook indien de AOC voor de gehele wereld geldig is.

2. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van de vergunning tot vluchtuitvoering/AOC als bedoeld in artikel 104, tweede lid, van de Regeling Toezicht Luchtvaart zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Uit: Staatscourant 24 december 2004, nr. 249 / pag. 40

Omschrijving*

Complexe wijzigingen:	
- Nieuw type luchtvaartuig SP/SEP	€ 880
- Nieuw type luchtvaartuig SP/SET	€ 880
- Nieuw type luchtvaartuig SP/MEP	€ 1.020
- Nieuw type luchtvaartuig SP/MET	€ 1.020
- Nieuw type luchtvaartuig MP/ ≤ 9 (hef) of ≤ 19 (vleugel)	€ 3.290
- Nieuw type luchtvaartuig MP/ > 9 (hef) of 19 (vleugel) en vrachtliegtuigen met een MTOM > 10t	€ 5.980
- RVSM	€ 350
- ETOPS	€ 4.220
- HCIST	€ 2.110
- Offshore	€ 4.220
- Opleiding eigen personeel per groep/type	€ 1.790
- Wijziging principal place of business	€ 880

Overige wijzigingen € 230 per wijziging

* Daar waar staat ≤ 9 of ≤ 19 wordt bedoeld het maximum aantal passagierszitplaatsen dat op basis van de certificatie aan boord aanwezig mag zijn, niet het aantal zitplaatsen dat daadwerkelijk aanwezig is.

Artikel 18

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van een Maintenance

System Approval Statement (MSAS) behorende bij een vergunning tot vluchtuitvoering/AOC zijn de volgende vaste

tarieven verschuldigd bestaande uit een basistarief (tabel 1) en een aanvullend tarief (tabel 2):

Tabel 1

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Basisvergunning:		
- MSAS helikopter passagiers ≤ 9	€ 2.480	€ 1.240
- MSAS helikopter passagiers > 9	€ 8.970	€ 4.480
- MSAS vleugelmiegtuig passagiers ≤ 19	€ 2.480	€ 1.240
- MSAS vleugelmiegtuig passagiers > 19	€ 8.970	€ 4.480

Tabel 2

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Toeslag typen luchtvaartuigen 2 < n* ≤ 4	€ 470	€ 470
Toeslag typen luchtvaartuigen n > 4	€ 2.240	€ 2.240
Toeslag operationele locatie EU	€ 2.620	€ 2.620
Toeslag operationele locatie buiten EU	€ 3.370	€ 3.370

* staat voor aantal luchtvaartuigen

2. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van de MSAS als bedoeld in het eerste lid zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving	
Bijschrijven nieuw type luchtvaartuig	50% van het instandhoudingstarief
Goedkeuring onderhoudscontracten	10% van het instandhoudingstarief
Goedkeuring onderhoudsprogramma's	15% van het instandhoudingstarief

3. De in het eerste en tweede lid genoemde tarieven gelden eveneens indien het in plaats van de behandeling van een aanvraag of de instandhouding van de MSAS betreft een aanvraag of instandhouding van een erkenning op

grond van subpart G van Part M van de Verordening (EG) nr. 2042/2003 van de Commissie van 20 november 2003 betreffende de permanente luchtwaardigheid van luchtvaartuigen en luchtvaartproducten, -onderdelen en uitrus-

tingsstukken, en betreffende de goedkeuring van bij voornoemde taken betrokken organisaties en personen.

Artikel 19

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte voor, de instandhouding (tabel 1) en de wijziging

(tabel 2) van een vergunning tot luchtvervoer ingevolge artikel 16 van de Luchtvaartwet (de exploitatievergunning), zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Tabel 1

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Exploitatievergunning:		
– Kleine typen luchtvaartuigen (MTOM < 10t/ < 20 passagiers)	€ 370	€ 180
– Rondvluchten en historische luchtvaart*	€ 370	
– Grote typen luchtvaartuigen (MTOM ≥ 10t/ > 19 passagiers)	€ 2.640	€ 1.320
– Ballonmaatschappij	€ 70	€ 40

* Vergunning wordt telkens voor maximaal vijf jaar verleend; instandhoudingsvergoeding is niet verschuldigd.

Tabel 2

Omschrijving	Wijziging
Exploitatievergunning:	
– Wijziging	€ 370
– Toevoeging groot type luchtvaartuig (MTOM ≥ 10t/ > 19 passagiers) aan exploitatievergunning voor kleine typen luchtvaartuigen (MTOM < 10t/ < 20 passagiers)	€ 1.320

Artikel 20

Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte, de verlenging of de wijziging van een erkenning ingevolge artikel 2 van de Regeling erkenningen vervoer gevaarlijke stoffen door de lucht is een vast tarief van € 580 verschuldigd.

Afdeling 2.5. Luchtvaartterreinen**Artikel 21**

Voor de behandeling van een aanvraag voor toestemming om aan het airside gedeelte van een aangewezen luchtvaart-

terrein de aanleg of inrichting te wijzigen als bedoeld in artikel 119 en artikel 122 van de Regeling Toezicht Luchtvaart zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving

Kleine luchtvaartterreinen	€ 140
Regionale luchtvaartterreinen en luchthaven Schiphol	€ 270
Regionale luchtvaartterreinen en luchthaven Schiphol met luchtvaarttechnisch onderzoek	€ 1.090

Artikel 22

1. Voor de behandeling van een aanvraag voor de eerste afgifte en de instandhouding van een certificaat als

bedoeld in de Regeling certificering luchtvaartterreinen zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd (met uitzondering van de eerste afgifte van een certificaat voor luchthaven Schiphol):

Omschrijving	Eerste afgifte	Instandhouding (jaarlijkse vergoeding)
Certificaat voor luchthaven Schiphol	€ 103 per uur	€ 8.066
Certificaat voor regionale luchtvaartterreinen	€ 6.530	€ 3.263
Certificaat voor kleine luchtvaartterreinen	€ 2.860	€ 1.363

2. Voor de behandeling van een aanvraag voor wijziging van een certificaat als bedoeld in het eerste lid zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving

Certificaat voor luchthaven Schiphol	€ 200
Certificaat voor regionale luchtvaartterreinen	€ 200
Certificaat voor kleine luchtvaartterreinen	€ 200

Artikel 23

Voor de behandeling van een aanvraag om een terrein in te richten als een niet aangewezen luchtvaartterrein als

bedoeld in het Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen of wijziging van die inrichting, zijn de volgende vaste tarieven verschuldigd:

Omschrijving

Bedrijfsgebonden helihavens	€ 410
Zweefvliegtrein	€ 410
Helihavens bij een ziekenhuis	€ 540
Terrein voor ultra licht vliegtuigen	€ 1.090

Afdeling 2.6. Diverse tarieven**Artikel 24**

1. Voor de behandeling van een aanvraag om ontheffing te verlenen van het verbod als bedoeld in:

- artikel 3.8, eerste lid van de Wet luchtvaart om de luchtvaart uit te oefenen met een luchtvaartuig, dat niet luchtwaardig is of niet is voorzien van een geldig bewijs van luchtwaardigheid is een vast tarief verschuldigd van € 100;
 - artikel 14, eerste lid van de Luchtvaartwet om met een luchtvaartuig van of op een niet als luchtvaartterrein aangewezen terrein op te stijgen of te landen of dit terrein in te richten voor het opstijgen of landen van luchtvaartuigen is een vast tarief verschuldigd van € 279;
 - artikel 16d, van de Luchtvaartwet om luchtvervoer te mogen uitvoeren zonder vergunning is een vast tarief verschuldigd van € 580;
 - artikel 31, eerste lid van de Luchtvaartwet om bouwwerken of roerende zaken op een luchtvaartterrein op te richten of te hebben, of om graafwerkzaamheden te verrichten, is een vast tarief verschuldigd van € 580;
 - artikel 33, eerste lid van de Luchtvaartwet om een luchtvaartterrein te gebruiken in strijd met de bepalingen en voorwaarden zoals deze bij de aanwijzing zijn gesteld, is een vast tarief verschuldigd van € 580;
 - de bij of krachtens titel 6.5 van de Wet luchtvaart gegeven regels inzake het vervoer van gevaarlijke stoffen of een wijziging van zulk een ontheffing als bedoeld in artikel 6.58, eerste respectievelijk zesde lid, van de Wet luchtvaart is een vast tarief verschuldigd van € 580;
 - artikel 8.12 van de Wet luchtvaart om objecten op te richten of te plaatsen waarvoor geen bouwvergunning of aanlegvergunning is vereist, is een vast tarief verschuldigd van € 580.
2. Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een vergunning voor het houden van een lucht-

vaartvertoning of een luchtvaartwedstrijd, ingevolge artikel 17 van de Luchtvaartwet, is een vast tarief verschuldigd van € 540.

Artikel 25

Bij exploitatie van een luchtvaartuig van historische waarde voor niet commerciële doeleinden, mits voorzien van een Nederlandse registratie, worden de volgende kortingen verleend:

- afgifte en verlenging Bewijs van Luchtwaardigheid: 100%;
- afgifte Bewijs van Inschrijving: 100%;
- luchtwaardigheidsonderzoek/certificaties: 75%;
- ontheffing Bewijs van Luchtwaardigheid: 100%;
- toezicht op erkende bedrijven, eerste erkenning en verlenging: 75%.

Artikel 26

De artikelen 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18 en 24, eerste lid, onderdeel a, zijn eveneens van toepassing op de in die artikelen genoemde werkzaamheden voor zover deze worden uitgevoerd ter uitvoering van de Verordening (EG) nr. 1592/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2002 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels op het gebied van de burgerluchtvaart en tot oprichting van een Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (PbEGL 240) en de op die verordening gebaseerde regelgeving.

Hoofdstuk 3. Overgangs- en slotbepalingen**Artikel 27**

1. Voor werkzaamheden, die vanaf 1 januari 2004 tot het tijdstip van inwerkingtreding van deze regeling op basis van uurtarief zijn verricht ten behoeve van instandhouding, worden in afwijking van de Regeling tarieven 2003 vaste tarieven overeenkomstig deze regeling in rekening gebracht, met uitzondering van het certificeren van luchthaven Schiphol, het certificeren

van luchtvaartuigen, het verrichten van werkzaamheden in het kader van een DOA en het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van buitenlandse onderhoudsorganisaties die hun hoofdvestiging buiten de Europese Unie hebben.

2. In afwijking van het eerste lid worden in plaats van de vaste tarieven, genoemd in het eerste lid, uurtarieven overeenkomstig de Regeling tarieven luchtvaart 2003 in rekening gebracht, indien op grond van de Regeling tarieven luchtvaart 2003 een lagere vergoeding verschuldigd is dan op grond van deze regeling.

3. In afwijking van het eerste lid geldt dat voor werkzaamheden die vóór 1 januari 2004 zijn verricht op uurbasis in het kader van de behandeling van een aanvraag en voornoemde werkzaamheden zijn voortgezet in 2004, doch afgerond vóór inwerkingtreding van deze regeling, is in plaats van een vast tarief een uurtarief verschuldigd overeenkomstig de Regeling tarieven luchtvaart 2003.

4. Op buitenlandse reis- en verblijfkosten die verband houden met de in de Regeling tarieven luchtvaart 2003 vermelde handelingen of werkzaamheden en die vóór inwerkingtreding van deze regeling zijn gemaakt, is de Regeling tarieven luchtvaart 2003 van toepassing.

Artikel 28

De Regeling tarieven luchtvaart 2003 wordt met inachtneming van artikel 27 ingetrokken.

Artikel 29

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2005. Indien de Staatscourant, waarin deze regeling wordt geplaatst, wordt uitgegeven na 31 december 2004, treedt zij in werking met ingang van de tweede dag na dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 30

Deze regeling wordt aangehaald als:
Regeling tarieven luchtvaart 2005.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Verkeer en Waterstaat,
K.M.H. Peijs.*

Toelichting

Algemeen

Voor werkzaamheden ten behoeve van aanvragen om beschikkingen alsmede van de instandhouding daarvan, die verbonden zijn aan de toepassing van de bepalingen van de Wet luchtvaart, de Luchtvaartwet en de daarop gebaseerde lagere regelgeving, worden tarieven in rekening gebracht. Laatstelijk zijn deze tarieven vastgesteld in de Regeling tarieven luchtvaart 2003.

Met betrekking tot deze tarieven is bij besluit van 26 februari 2004 de Commissie Tarieven Divisie Luchtvaart ingesteld (hierna: de Commissie) met als doel te adviseren over het tot nu toe door de Divisie Luchtvaart gehanteerde tariefstelsel en voorstellen tot verbetering te doen. De Commissie bestond uit een onafhankelijke voorzitter en uit vertegenwoordigers van de Nederlandse luchtvaartsector en van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat. De Commissie heeft op 8 juli 2004 advies uitgebracht.

Wat de tarieven betreft adviseert de Commissie vaste tarieven te gaan hantieren in plaats van zoals tot nu toe afhankelijk van het product vaste tarieven of uurtarieven. Tot 2007 zouden de tarieven zo moeten worden gekozen, dat de totale ontvangsten op het niveau van 2003 blijven. Daarna moet dan worden gewerkt met kostendekkende tarieven. Basisvoorwaarde daarbij is de doelmatigheid en de transparantie van de inspectieorganisatie en van het tariefstelsel.

Bijgaande regeling beoogt de adviezen van de Commissie voor zover deze betrekking hebben op de situatie tot 2007 te implementeren. In hoofdzaak komt het er op neer, dat op enkele uitzonderingen na de bestaande uurtarieven worden vervangen door vaste tarieven. De uitzonderingen zijn de tarieven voor werkzaamheden in het kader van het certificeren van luchtvaartuigen, het certificeren van ontwerporganisaties (DOA), het certificeren van luchtvaarterreinen (uitsluitend de eerste afgifte van een certificaat voor luchthaven Schiphol), en het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van een buitenlandse onderhoudsbedrijven (MOA).

Andere uitzonderingen, als gevolg van opmerkingen die in de inspraakronde zijn gemaakt, zijn de tarieven voor het afleggen van praktijkexamens, de behandeling van aanvragen voor de

bewijzen van bevoegdheid RPL, PPL en AML met daarbij een of meerdere bevoegdverklaringen voor (motor) zweefvliegtuigen, een bewijs van inschrijving en een bewijs van luchtwaardigheid voor luchtvaartuigen ≤ 2.000 kg, alsmede voor de behandeling van een aanvraag om ontheffing te verlenen van het verbod als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van de Luchtvaartwet. Deze zijn gelijk gebleven aan die van de Regeling tarieven luchtvaart 2003.

Bij het opstellen van de regeling is rekening gehouden met het rapport van de Algemene Rekenkamer 'Prijzen bij het Rijk' van 1992. Alle tarieven zoals genoemd in deze regeling betreffen tarieven waarover geen BTW wordt geheven. De in rekening te brengen kosten hebben uitsluitend betrekking op de fase van toelating en posttoelating (de laatste in de regeling aangeduid als instandhouding) zoals gedefinieerd in het rapport 'Maat houden, een kader voor de doorberekening van toelatings- en handavingskosten', BIDOC Ministerie van Justitie, juni 1996, aangeboden aan de Tweede Kamer bij brief van 19 juli 1996 door de Minister van Justitie (Kamerstukken II 1995/96, 24 036, nr. 22).

Deze regeling komt in de plaats van de Regeling tarieven luchtvaart 2003. Naast het implementeren van de voorstellen van de Commissie is van de gelegenheid gebruik gemaakt de regeling overzichtelijker te structureren. De overige wijzigingen worden in de artikelsgewijze toelichting toegelicht. Bij de inwerkingtreding van deze regeling is een handleiding beschikbaar.

Artikelsgewijs

Artikel 1

In de definitie van uurtarief is 'per persoon' toegevoegd waarmee eventuele misverstanden over de verschuldigheid van rekeningen op basis van een uurtarief worden voorkomen.

Artikel 2

In het kader van de behandeling van een aanvraag zijn vergoedingen verschuldigd, ongeacht of deze wordt ingewild of afgewezen. Het gaat om een vergoeding voor de werkzaamheden, die voor de behandeling van die aanvraag zullen worden verricht (vast tarief) dan wel zijn verricht (uurtarief). Dit betekent dat ook bij afwijzing of intrekking van de aanvraag geen restitutie plaatsvindt. Wanneer na betaling van de verschuldigde vergoeding de aanvrager verzoekt de aanvraag als niet ingediend te beschouwen kan op verzoek het reeds voldane bedrag worden terugbetaald, indien nog geen werkzaamheden zijn verricht. De behandeling van een aanvraag wordt opgeschort als de betalings termijn is overschreden. De aanvrager krijgt daarna de gelegenheid om de fac-

tuur alsnog binnen 15 kalenderdagen te betalen. Als ook na het verstrijken van deze termijn de verschuldigde vergoeding niet is betaald, kan overeenkomstig artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht worden besloten de aanvraag niet in behandeling te nemen. De peildatum voor het bepalen van het jaarlijks vaste tarief voor instandhouding van een vergunning, kwalificatie, registratie, erkenning of certificaat is 1 januari van elk jaar, met uitzondering voor het jaar 2004 waarbij een peildatum geldt van 31 december 2004. Met het jaarlijks verschuldigde instandhoudingstarief wordt bedoeld het instandhoudingstarief met daarbij de separaat verschuldigde toeslagen, voor het uitvoeren van uitvoeringstoezicht op een vergunning, kwalificatie, registratie, erkenning of certificaat, mede ten behoeve van de verlenging of de herafgifte van genoemde documenten. De verlengings- en herafgiftekosten zijn in het instandhoudingstarief opgenomen.

Artikel 3, eerste lid

In het kader van het uitvoeren van handelingen of werkzaamheden die buiten Nederland worden uitgevoerd geldt thans een generieke toeslag naast de in deze regeling genoemde tarieven voor zowel reis als ook verblijfskosten. Deze generieke toeslag wordt per handeling of werkzaamheid, en per persoon die de desbetreffende handeling of werkzaamheid heeft uitgevoerd, in rekening gebracht.

Artikel 3, tweede lid

In de Regeling tarieven luchtvaart 2003 is expliciet opgenomen dat ook reistijden in rekening gebracht worden, voor wat betreft het verrichten van werkzaamheden op uurbasis. De in rekening te brengen reistijd voor reizen binnen Nederland bedraagt ten hoogste de duur van de werkzaamheden. Deze bepaling blijft gehandhaafd, met dien verstande dat ter toelichting onder het begrip 'werkzaamheden' wordt verstaan: het uitvoeren van de inspectie ter plaatse.

Artikel 9, tweede lid

Bij het type-examen is er een 4-tal examenmodules vastgesteld en conform het AML tarief is tot een tarief van € 200 gekomen, omdat alle examenmodules worden afgenomen.

Artikel 10, derde lid

In de wijziging van de Regeling tarieven luchtvaart 2003 (Strc. 2003, nr. 54), was opgenomen dat voor de behandeling van een aanvraag voor de verlenging of de wederafgifte van een AML met daarop weergegeven een of meer bijzondere bevoegdverklaringen een vergoeding verschuldigd is. Volgens de daarbij behorende toelichting wordt daarmee bedoeld het vragen van een vergoeding voor de behandeling van een aanvraag

voor de verlenging of wederafgifte van de bijzondere bevoegdverklaringen zelf. Thans wordt dit verduidelijkt.

Artikel 11, eerste lid

Met de in de tabel genoemde kwalificaties worden bedoeld de mogelijke opleidingen zoals genoemd in tabel 1a van de Regeling opleidingsinstellingen voor luchtvaardenden 2001. De in de tabel genoemde modules/opleidingen worden beschreven in tabel 2 van de Regeling opleidingsinstellingen voor luchtvaardenden 2001.

Artikel 13, eerste lid

In geval van uitvoer van een luchtvaartuig naar het buitenland wordt het luchtvaartuig gederegistreerd in het Register van Nederlandse Burgerluchtvaartuigen en meestal overgegeven aan een Register van een ander land.

Artikel 13, tweede lid

Voor de behandeling van een aanvraag voor de afgifte van een export bewijs van luchtwaardigheid geldt hetzelfde tarief als voor een bewijs van luchtwaardigheid.

Artikel 16, zesde lid

Indien in de toekomst zich in Nederland bedrijven vestigen voor de productie van complete vliegtuigen dan zal de Regeling tarieven luchtvaart 2005 hierop aangepast worden.

Artikel 16, tiende lid

Bij buitenlandse onderhoudsorganisaties die hun hoofdvestiging hebben buiten de Europese Unie wijkt de kostprijs voor de werkzaamheden voor deze bedrijven zodanig af, dat hiervoor het uurtarief geldt.

Artikel 17, eerste lid

Het verschuldigde basistarief wordt bepaald door het luchtvaartuig op die vergunning met de grootste MTOM dan

wel het meervliegergecertificeerde luchtvaartuig met het hoogste aantal passagierszitplaatsen. In dit basis tarief is naast het genoemde type luchtvaartuig, 1 regio opgenomen.

Artikel 22

In de Regeling tarieven luchtvaart 2003 was opgenomen dat een vergoeding verschuldigd is voor de behandeling van een verzoek om afgifte van een certificaat voor een luchtvaartterrein, alsmede de wijziging, de verlenging en alle (periodieke) onderzoeken van de houder van een certificaat met inbegrip van alle activiteiten die samenhangen met de verlening, de wijziging en de instandhouding van het certificaat. Thans wordt voorzien in een apart artikel.

Onder regionale luchtvaartterreinen wordt bedoeld: de luchtvaartterreinen Eelde, Rotterdam, Maastricht en Lelystad. Onder kleine luchtvaartterreinen wordt verstaan: de luchtvaartterreinen Seppe, Budel, Teuge, Ameland, Stadskanaal, Drachten, Hoogeveen, Hilversum, Midden-Zeeland en Texel.

Artikel 23

In de Regeling tarieven luchtvaart 2003 was bepaald dat een vergoeding verschuldigd is voor de behandeling van een aanvraag om een terrein structureel in te richten als niet aangewezen luchtvaartterrein op basis van het Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen. Daarbij was inbegrepen het vragen van een vergoeding voor wijziging van een dergelijke inrichting. Thans wordt hierin uitdrukkelijk voorzien.

Artikel 25

De criteria voor luchtvaartuigen van historische waarde zijn vastgelegd in de nota Beleid ten aanzien van historische

luchtvaart (Kamerstukken II 1997/98, 25 207, nr. 3). De nota vermeldt de bevoegdheid tot het geven van (gedeelte)lijke ontheffing van de gehanteerde tarieven (hardheidsclausule). Deze bevoegdheid is sinds de inwerkingtreding van de Regeling tarieven luchtvaart 2002 echter niet meer opgenomen in de tarievenregeling. Om thans voor kortingen in aanmerking te komen dient het luchtvaartuig van historische waarde te zijn, alsmede dient het luchtvaartuig voorzien te zijn van een Nederlandse registratie. Deze laatstgenoemde eis komt voort uit de doelstelling van eerder vermelde nota, waarin wordt vermeld dat ernaar gestreefd wordt om alle in Nederland gestationeerde luchtvaartuigen in het Nederlandse luchtvaartuigenregister op te nemen. Voorts zijn regels neergelegd in de Regeling historische luchtvaart van 25 oktober 2004, Staatscourant 2004, nr. 211.

Artikel 27

In het eerste lid is vastgelegd dat overeenkomstig de adviezen van de Commissie, op enkele uitzonderingen na, de bestaande uurtarieven worden vervangen door vaste tarieven voor het jaar 2004 tot het tijdstip van inwerkingtreding van deze regeling. In het tweede lid is hierop een beperking aangebracht in verband met het verbod op terugwerken de kracht met betrekking tot belastende besluiten. Indien een lagere vergoeding verschuldigd is op grond van de Regeling tarieven luchtvaart 2003, wordt dat lagere bedrag in rekening gebracht.

*De Minister van Verkeer en Waterstaat,
K.M.H. Peijs.*

Bijlage 3 Regeling tarieven financieel toezicht 2005

NEREDLANDSE STAATSCOURANT (11.092)

van: 18.01.2005 Pagina: 12 cm2: 478.02

Vaststellingsregeling bedragen 2005 Regeling bekostiging financieel toezicht

Vaststellingsregeling bedragen voor 2005, bedoeld in artikel 20 van de Regeling bekostiging financieel toezicht

10 januari 2005/
Nr. FM 2004-01665 M
Directie Financiële Markten

De Minister van Financiën,
Gelet op artikel 20 van de Regeling
bekostiging financieel toezicht;

Besluit:

Artikel 1

1. Het bedrag, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Regeling bekostiging financieel toezicht, wordt vastgesteld op:

a. € 12.200 voor de behandeling van een aanvraag of verzoek tot verlening, uitbreiding of wijziging van een vergunning als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Wet toezicht beleggingsinstellingen;

b. € 13.000 voor de behandeling van een aanvraag tot verlening van een vergunning als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995;

c. € 6.500 voor de behandeling van een verzoek tot uitbreiding of wijziging van een vergunning als bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995;

d. € 0 voor de behandeling van een aanvraag tot verlening van een ontheffing als bedoeld in artikel 16, vierde lid, van de Wet toezicht beleggingsinstellingen;

e. € 3.200 voor de behandeling van een aanvraag tot verlening van een ontheffing als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995;

f. € 1.600 voor de behandeling van een aanvraag tot verlening van een ontheffing als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995;

g. € 2.300 voor de behandeling van een aanvraag tot verlening van een ontheffing als bedoeld in artikel 6a, vijfde lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995 voor de bieder en de instelling te wier laste de effecten zijn uitgegeven en op € 250 voor de bestuurders, commissarissen en andere functionarissen, met dien verstande dat geen bedrag in rekening wordt gebracht voor een ontheffing ten aanzien van het biedingsbericht;

h. € 7.200 voor de behandeling van een aanvraag tot verlening van een ontheffing als bedoeld in artikel 6c, eerste lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995;

i. € 215 per uur dat er werkzaamheden worden verricht voor de behandeling van een aanvraag tot verlening van een ontheffing als bedoeld in arti-

kel 25, eerste lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995;

j. € 850 voor de behandeling van een aanvraag, anders dan bedoeld onder k, tot verlening van een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 16, eerste lid of 26a, eerste lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995;

k. € 800 voor de behandeling van een aanvraag tot verlening van een verklaring van geen bezwaar als bedoeld in artikel 16, eerste lid of 26a, eerste lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995, in verband met het vergroten van een gekwalificeerde deelneming;

l. € 215 per uur dat er werkzaamheden worden verricht voor de behandeling van een aanvraag tot verlening van een erkenning als bedoeld in artikel 22 van de Wet toezicht effectenverkeer 1995;

m. € 3.100 voor de behandeling van een verzoek tot inschrijving in het register als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet inzake de geldtransactiekantoren.

2. Het bedrag, bedoeld in artikel 7, tweede lid, van de Regeling bekostiging financieel toezicht, ter vergoeding van de kosten van een toetsing van de deskundigheid of betrouwbaarheid van een beleidsbepaler, medebeleidsbepaler of houder van een gekwalificeerde deelneming, wordt vastgesteld op:

a. € 1.350 voor een toetsing die voortvloeit uit de Wet toezicht beleggingsinstellingen;

b. € 1.350 voor een toetsing die voortvloeit uit de Wet toezicht effectenverkeer 1995;

c. € 0 voor een toetsing die voortvloeit uit de Wet inzake de geldtransactiekantoren.

3. Het bedrag, bedoeld in artikel 7, derde lid, van de Regeling bekostiging financieel toezicht, ter vergoeding van de kosten van een toetsing van de deskundigheid of betrouwbaarheid van een beleidsbepaler, medebeleidsbepaler of houder van een gekwalificeerde deelneming, wordt vastgesteld op:

a. € 0 voor een toetsing als bedoeld in artikel 2, vijfde lid, van de Wet inzake de geldtransactiekantoren;

b. € 1.350 voor een toetsing als bedoeld in artikel 11 van het Besluit toezicht beleggingsinstellingen;

c. € 1.350 voor een toetsing als bedoeld in artikel 22 van het Besluit toezicht effectenverkeer 1995.

Artikel 2
1. Het bedrag, bedoeld in artikel 8, aanhef en onderdeel a, van de Regeling bekostiging financieel toezicht, wordt vastgesteld op € 330.

2. Het bedrag, bedoeld in artikel 8, aanhef en onderdeel b, onder 1°, van de Regeling bekostiging financieel toezicht, wordt vastgesteld op € 4.600.

3. Het bedrag, bedoeld in artikel 8,

aanhef en onderdeel b, onder 2°, van de Regeling bekostiging financieel toezicht, wordt vastgesteld op € 23.100.

4. Het bedrag, bedoeld in artikel 8, aanhef en onderdeel b, onder 3°, van de Regeling bekostiging financieel toezicht, wordt vastgesteld op 0,0077 procent van het totale bedrag dat door de bieder wordt betaald voor het aantal effecten dat door hem wordt verkregen vanaf het intreden van de omstandigheid, bedoeld in artikel 9b, tweede lid, onder a of b, van het Besluit toezicht effectenverkeer 1995, tot aan het moment van gestanddoening, bedoeld in artikel 9t, vierde lid, en artikel 9u van dat koninklijk besluit, met dien verstande dat het bedrag niet hoger is dan € 630.000.

5. Het bedrag, bedoeld in artikel 8, aanhef en onderdeel c, van de Regeling bekostiging financieel toezicht, wordt vastgesteld op € 1.100.

Artikel 3
Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Minister van Financiën,
G. Zalm.

Toelichting

Algemeen
In deze regeling zijn de bedragen voor de kosten van de eenmalige toezicht-handelingen als bedoeld in artikel 20 van de Regeling bekostiging financieel toezicht voor het jaar 2005 vastgesteld. Deze eenmalige handelingen zijn opgenomen in de artikelen 7 en 8 van de Regeling bekostiging financieel toezicht. De bedragen, bedoeld in de artikelen 9 tot en met 11 van de Regeling bekostiging financieel toezicht, zullen onder toepassing van de artikelen 21 en 22 van die regeling door de toezichthoudende autoriteiten worden vastgesteld. Alle bedragen zijn gebaseerd op de toezichtkosten zoals opgenomen in de begrotingen van de Autoriteit Financiële Markten

(Bestemd voor eigen gebruik)
\$0105 \$STAA \$LB \$MP

en De Nederlandsche Bank voor het jaar 2005, waarmee de Minister van Financiën heeft ingestemd.

Autoriteit Financiële Markten

Bij de vaststelling van de bedragen voor afzonderlijke toezichthandelingen van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) is kostendekking het uitgangspunt. Dit heeft in een aantal gevallen geleid tot een verlaging ten opzichte van 2004. Voor een aantal handelingen daalt de benodigde toezichtinspanning, zoals bij de vergunningen uit hoofde van de Wet toezicht beleggingsinstellingen. Omgekeerd heeft het uitgangspunt van kostendekking in een aantal gevallen aanlei-

ding gegeven voor een verhoging van het tarief. De gebleken hogere benodigde toezichtinspanning voor een verhoging van een verklaring van geen bezwaar uit hoofde van de Wet toezicht effectenverkeer, heeft geleid tot een aanzienlijke verhoging van het tarief. Het overgaan op één tarief voor bestuurderstoetsingen in plaats van verschillende tarieven voor verschillende toetsingen, leidt tot een verschuiving in de toepasselijke tarieven.

De Nederlandsche Bank
Evenals in 2004 worden de tarieven voor de toetsing van de betrouwbaarheid die voortvloeien uit de Wet inza-

ke de geldtransactiekantoren, vastgesteld op nul. Voor deze toetsingen zullen in 2005 geen specifieke kosten in rekening worden gebracht. Deze kosten zullen onder toepassing van artikel 11 van de Regeling bekostiging financieel toezicht worden omgeslagen. Het bedrag voor de behandeling van een verzoek tot inschrijving in het register als bedoeld in de Wet inzake de geldtransactiekantoren wordt licht verhoogd, tengevolge van een inflatiecorrectie.

De Minister van Financiën,
G. Zalm.